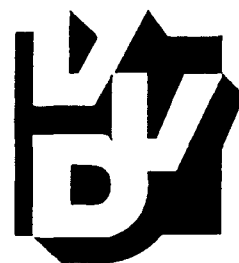

BESCHRIJVINGSBRIEF 49E JAV

BESCHRIJVINGSBRIEF 49STE JAARLIJKSE ALGEMENE VERGADERING

(97ste algemene vergadering)

vastgesteld door het hoofdbestuur op,
15 januari 1996

De openbare jaarlijkse algemene vergadering van de VVD wordt gehouden op vrijdag 19 en zaterdag 20 april 1996 in het congrescentrum Leeuwenhorst, Langelaan 3, te Noordwijkerhout (0252) 378888.

Door de ledenvergaderingen van de afdelingen, de centralevergaderingen van de ondercentrales en kamercentrales, de commissies van advies (art. 60 h.r.) en de bijzondere groepen (art. 78.1 h.r.) kunnen tot en met uiterlijk 1 maart 1996 amendementen c.q. moties bij de algemeen secretaris worden ingediend op de voorstellen die in de beschrijvingsbrief zijn opgenomen (zie voor wijze van indiening: annex, blz 11 en de bij het Thorbeckehuisnieuws gevoegde formulieren). Deze amendementen en moties worden gepubliceerd in de aanvullende beschrijvingsbrief van eind maart 1996 ; evenals het financieel verslag van de penningmeester. Het jaarverslag 1995 zal dan tevens worden meegezonden.

BEKNOPTE AGENDA/ 49e JAV(97e AV) te Noordwijkerhout.

..... vrijdag 19 april 1996, 11.00 uur (aanvang kan worden gewijzigd) .....

- 1 Opening door de voorzitter, drs W.K. Hoekzema

I. ALGEMENE HUISHOUDELIJKE AGENDAPUNTEN

- 2 Rekening en verantwoording en jaarverslag van de penningmeester over 1995 ingevolge art. 18.3 statuten, alsmede het gevoerde beleid van het hoofdbestuur in 1995
- 3 Verslag van de commissie van drie leden (kascommissie)
- 4 Vaststellen van het beleidsplan/begroting 1996 van het hoofdbestuur zie bijlage I
- 5 Benoeming van een commissie van drie leden (kascommissie, art. 30.2 statuten)
- 6 Periodieke benoeming leden en plaatsvervangende leden van de Commissie van Beroep (art. 32 statuten)

II. HUISHOUDELIJKE VOORSTELLEN VAN CENTRALES EN AFDELINGEN

- 7 Voorstel afdeling De Bilt/Bilthoven (briefnr. 818964)
- 8 Voorstel afdeling Oegstgeest (briefnr. 818977)
- 9 Voorstel afdeling Dalfsen (briefnr. 818952)
- 10 Voorstel afdeling Hilversum (briefnr. 818962)

III. HUISHOUDELIJKE VOORSTELLEN VAN HET HOOFDBESTUUR

- 11 Voorstel tot behandeling en vaststelling van het beleidsplan en de begroting van het hoofdbestuur.
- 12 Voorstel tot wijziging van artikel 64.5 huishoudelijk reglement (instapcontributie)

- 13 Voorstel tot vaststelling van de procedure m.b.t. inhoudelijke discussie en wijziging van artikel 50 huishoudelijk reglement (samenstelling van de partijraad) en daarvan afgeleide artikelen zie bijlage 2
- 14 Voorstel tot wijziging van de kandidaatstellingsreglementen voor verkiezing van leden van de Gemeenteraad, Provinciale Staten, Tweede Kamer, Eerste Kamer en het Europese Parlement zie bijlage 3
- 15 Rondvraag
- 16 Redevoering voorzitter van de JOVD

..... vrijdag 19 april 1996, 19.30 uur .....

- 17 Herdenking overleden vooraanstaande VVD-leden
- 18 Redevoering van drs W.K. Hoekzema, partijvoorzitter
- 19 Redevoering van H.F. Dijkstal, vice-minister-president en Minister van Binnenlandse Zaken
- 20 Eventuele voortzetting agendapunten middagsessie
- 21 Vaststelling door de algemene vergadering van het aantal leden van het hoofdbestuur ingevolge art. 23.3 statuten.
- 22 Verkiezing van een aantal leden van het hoofdbestuur
- 23 Discussie over een actueel onderwerp (wordt verder ingevuld)

..... zaterdag 20 april 1996, 10.30 uur .....

- 24 Redevoering van mr F. Korthals Altes, fractievoorzitter Eerste Kamer
- 25 Redevoering van drs G.M. De Vries, voorzitter ELD-fractie
- 26 Bespreking beleid van de Tweede-Kamerfractie, Eerste-Kamerfractie en beleid van de VVD-leden in het Europees Parlement (zowel plenair als in deelsessies)
- 27 Redevoering van mr drs F. Bolkestein, fractievoorzitter Tweede Kamer

VRIJDAG 19 APRIL 1996 ,
aanvang 11.00u (kan worden gewijzigd)

agendapunt onderwerp	1 Opening door de voorzitter, drs W.K. Hoekzema

1. ALGEMENE HUISHOUDELIJKE AGENDAPUNTEN:

agendapunt onderwerp	2 Rekening en verantwoording en jaarverslag van de penningmeester over 1995 ingevolge art. 18.3 statuten, alsmede het gevoerde beleid van het hoofdbestuur in 1995

toelichting	De rekening en verantwoording en verslag van de penningmeester worden meegezonden met de aanvullende beschrijvingsbrief van eind maart 1996.

agendapunt onderwerp	3 Verslag van de commissie van drie leden (kascommissie) ter voorlichting van de algemene vergadering bij de behandeling van de rekening en verantwoording van de penningmeester over het jaar 1995.

toelichting	De commissie bestaat uit de volgende leden: drs. R.B. Pier te Tietjerk, drs. J.R.A. Raasveld te Amsterdam, A. van Hulst te Oss.

agendapunt onderwerp	4 Vaststellen van het beleidsplan/begroting 1996 van het hoofdbestuur

toelichting	Het beleidsplan en de begroting voor 1996 zijn in oktober 1995 toegezonden aan de afdelingen en centrales. Na bespreking in de centrale-vergaderingen van de kamercentrales in november 1995, heeft tenslotte de partijraad op 9 december 1995 aan het hoofdbestuur advies uitgebracht. Dit advies heeft geleid tot enkele bijstellingen.

zie bijlage 1	Het beleidsplan is opgenomen in bijlage 1.

agendapunt
onderwerp

5
Benoeming van een commissie van drie leden (art. 30.2 statuten) ter voorlichting van de algemene vergadering bij de handeling van de rekening en verantwoording van de penningmeester over het jaar 1996 (art. 30.2 statuten)

toelichting

Voorgesteld worden - in alfabetische volgorde - de volgende leden:
A. van Hulst te Oss, mevr. J.E.J. Muijs te Voerendaal, mevr. mr. M.Th.M. Tangel te 's-Gravenhage
Als plaatsvervangende leden:
H.W. van Weeren te Voorhout, drs A.H.M. Vredenburg te Rotterdam en mevr. F. Nipperus te Voorburg.

Namen van overige kandidaten kunnen tot uiterlijk 1 maart 1996 ter kennis van de algemeen secretaris worden gebracht, mits deze kandidaat zijn gesteld door de ledenvergadering van de afdeling.

agendapunt
onderwerp

6
Periodieke benoeming leden en plaatsvervangende leden van de Commissie van Beroep (art. 32 statuten).

toelichting

Wegens periodiek aftreden van de leden en plaatsvervangende leden van de Commissie van Beroep draagt het hoofdbestuur de volgende kandidaten voor (her)benoeming voor.

voorzitter	W.J.A. van den Berg, te Diever; (herbenoeming)
lid	mevr. T. Blom-de Kock van Leeuwen , te 's-Gravenhage; (herbenoeming)
lid	mr. A. Voûte, te Aerdenhout; (herbenoeming)
plv lid	mevr. J.L. Niemantsverdriet-Leenheer, te Burgh-Haamstede; (herbenoeming)
plv lid	mr drs H.A. Meulemans, te Lisse; (benoeming)
plv lid	drs M.A.J. Knip, te Emmeloord; (benoeming)

Naast het hoofdbestuur is ook elke ledenvergadering van een afdeling bevoegd voor elke te voorziene plaats een kandidaat te stellen. Van een door een ledenvergadering van een afdeling te stellen kandidaat dienen naam, woonplaats, afdeling en een schriftelijke bereidverklaring de kandidatuur te aanvaarden ten laatste op 1 maart 1996 ter kennis worden gebracht van de algemeen secretaris.

II. HUISHOUDELIJKE VOORSTELLEN VAN CENTRALES EN AFDELINGEN:

agendapunt onderwerp tekst	7 Voorstel afdeling De Bilt/Bilthoven (briefnr. 818964) Het instellen van een landelijke commissie met de opdracht te onderzoeken of voor de verkiezing van waterschapsbesturen landelijke richtlijnen kunnen worden geformuleerd.
toelichting	"De positie en de taken van waterschappen zijn in ontwikkeling." In 1998/1999 zullen weer verkiezingen voor waterschapsbesturen worden gehouden. Voor verkiezingen van gemeenteraden wordt door de VVD landelijk een programma opgesteld als richtlijn voor de plaatselijke programma's die de basis zijn voor standpunt innamen door raadsleden. De afdeling De Bilt/Bilthoven is van mening dat het instellen wenselijk is van een landelijke commissie die onderzoekt of het zin heeft ook voor de verkiezingen van waterschapsbesturen dergelijke richtlijnen te formuleren.
advies hb	Het hoofdbestuur wijst op het bestaan van het coördinatieteam van de Ir Lely Kring (het waterschapsonderdeel van de VVD-Bestuurdersvereniging) dat een platform en forum vormt m.b.t. beleidsvragen rond de waterschappen. Dit team is voornemens een evaluatie van de Waterschapswet en de eerste waterschapsverkiezingen te houden. Dit zou kunnen leiden tot conclusies waarmee niet alleen de politiek maar ook de waterschappers hun voordeel kunnen doen. Het hoofdbestuur zal de Ir Lely Kring verzoeken ook te onderzoeken of het zin heeft voor de verkiezingen van waterschapsbesturen landelijke richtlijnen te formuleren.
agendapunt onderwerp tekst	8 Voorstel afdeling Oegstgeest (briefnr. 818977) De afdeling stelt het HB voor, om tijdens de JAV aandacht te besteden aan de toekomstige inrichting van het openbaar bestuur in Nederland, meer in het bijzonder het onderwerp gemeentelijke herindeling.
toelichting	De inrichting van het openbaar bestuur in Nederland is momenteel volop in discussie. Uit de recente beleidsvoornemens van het kabinet blijkt o.a., dat een grootschalige gemeentelijke herindeling tot de mogelijkheden behoort. Aangezien deze discussie alle gelederen van de partij raakt, is het van groot belang een coherente visie te

ontwikkelen. De afdeling Oegstgeest stelt daarom voor om tijdens de JAV initiatieven te nemen die tot zo'n visie leiden. Daarbij kan worden gedacht aan de instelling van een werkgroep, waarin ook leden van de bestuurdersvereniging zitting hebben.

advies hb Verwezen wordt naar de uitgebreide discussies in de Tweede Kamer, de partijcommissie Binnenlandse Zaken en de VVD-Bestuurdersvereniging over genoemde problematiek. Het hoofdbestuur adviseert hierbij dan ook dit voorstel te betrekken bij de discussie over het beleid van de Tweede Kamerfractie.

agendapunt
onderwerp
tekst

9
Voorstel afdeling Dalfsen (briefnr. 818952)
Behandeling op de 49e JAV van het onderwerp "Politiezorg op het platteland".

toelichting

De doelmatigheid van de politie op het platteland in zijn algemeenheid, doch in de Regio IJsselland/district Vechtdal in het bijzonder, is ten gevolge van de doorgevoerde (en nog door te voeren) bezuinigingen gedaald beneden een aanvaardbaar niveau. De situatie is zodanig, dat een aantal gemeenten "bijpassen" en/of een alternatieve uitvoering van politionele taken zoeken ten koste van eigen middelen.
Bij de toekenning van gelden zal de Overheid óók rekening moeten houden met het gegeven van de personeelsopbouw binnen een Regio/district en met geografische aspecten - zoals bijvoorbeeld totale oppervlakte van het gebied - in relatie tot beschikbare mankracht.
De VVD zal zich:
a. bewust moeten zijn van voornoemde -negatieve- ontwikkelingen;
b. moeten beraden op aanpak van de gesignaleerde problematiek.

advies hb Verwezen wordt naar de uitgebreide discussie in de Tweede Kamer en daarbuiten over genoemde problematiek. Het hoofdbestuur adviseert hierbij dan ook dit voorstel te betrekken bij de discussie over het beleid van de Tweede Kamerfractie.

agendapunt
onderwerp
tekst

10
Voorstel afdeling Hilversum (briefnr. 818962)
Het publiceren van de aankondigingen van spreekbeurten welke namens de VVD georganiseerd worden in het partijorgaan *Vrijheid en Democratie*.

toelichting

Door publikatie van spreekbeurten in *Vrijheid en Democratie* kunnen leden op grotere schaal kennis nemen van standpunten binnen de VVD en als zodanig ook beter betrokken worden bij besluitvorming

binnen de partij (de leuze van de 48ste Algemene Vergadering!). Momenteel wordt de invloed van de leden beperkt tot hun eigen regio en tot de daar besproken onderwerpen.

advies hb   Het hoofdbestuur heeft besloten een commissie van PR- en communicatiedeskundigen in te stellen die o.m. de formule van Vrijheid en Democratie gaat onderzoeken op basis van de bestaande wensen en financiële mogelijkheden. De wens de spreekbeurten wederom in Vrijheid en Democratie te publiceren zal daarbij uitdrukkelijk worden betrokken.

III.   HUISHOUDELIJKE VOORSTELLEN VAN HET HOOFDBESTUUR

agendapunt onderwerp	 Voorstel tot behandeling en vaststelling van het beleidsplan en de begroting van het hoofdbestuur
tekst	Het hoofdbestuur stelt voor het beleidsplan en de begroting jaarlijks toe te zenden aan de afdelingen en centrales ter behandeling in de centralevergadering van de kamercentrales en in het periodiek overleg met de voorzitters van de kamercentrale besturen. Het beleidsplan en de begroting worden vastgesteld door de jaarlijkse algemene vergadering.
toelichting:	Voortvloeiende uit het beleidsplan van het hoofdbestuur voor de jaren 1995-1997 ("Van leden naar deelnemers") dat in de 48e JAV te Ede werd vastgesteld, is door het hoofdbestuur een procedure ontworpen waarbij het concept-beleidsplan van het hoofdbestuur en de bijbehorende begroting voor het volgende jaar worden toegezonden aan de afdelingen en centrales ter behandeling in de centralevergadering van de kamercentrales. De notulen van deze centralevergaderingen worden aan het hoofdbestuur toegezonden. De technische aspecten van de begroting worden ook besproken in het reguliere overleg met de penningmeesters van de kamercentrales. Tenslotte wordt in het periodiek overleg met de voorzitters van de besturen van de kamercentrales (zie artikel 27.3 statuten) het beleidsplan en de begroting jaarlijks reglementair aan de orde gesteld. Met deze procedure die wordt afgerond voor het einde van elk jaar, meent het hoofdbestuur voldoende legitimatie te hebben om in het nieuwe jaar met het voorgenomen beleid een aanvang te nemen. Uiteraard wordt het beleidsplan en de begroting geagendeerd in de jaarlijkse algemene vergadering ter vaststelling door de afgevaardigden van de leden.

agendapunt onderwerp	12
tekst	Voorstel tot wijziging van artikel 64.5 huishoudelijk reglement (instapcontributie) artikel 64.5 Nieuwe leden die zich aanmelden tussen 1 juli en 31 oktober van enig jaar zijn de helft van de door de algemene vergadering voor dat jaar vastgestelde contributie verschuldigd. Nieuwe leden die zich aanmelden tussen 1 november en 31 december van enig jaar zijn vrijgesteld van betaling van de contributie voor dat jaar.
toelichting	Met ingang van het contributiejaar 1994 is door de algemene vergadering artikel 64.5 hr aangepast waardoor nieuwe leden in het eerste jaar van lidmaatschap slechts de helft van de contributie zijn verschuldigd. Deze "instap contributie" was bedoeld om de drempel naar het lidmaatschap van de VVD te verlagen. Inmiddels is gebleken dat genoemd besluit niet heeft geleid tot een hoger aantal aanmeldingen. Buitendien is gebleken dat nieuwe leden zich in het tweede jaar van lidmaatschap alsnog afmelden. Tenslotte blijkt dat bij gelijkblijvend ledenaantal (aanmeldingen = halve contributie minus afmeldingen = volle contributie) de totale contributie inkomsten significant dalen.
agendapunt onderwerp	13
toelichting zie bijlage 2	Voorstel tot vaststelling van de procedure m.b.t. inhoudelijke discussie en wijziging van artikel 50 huishoudelijk reglement (samenstelling van de partijraad) en de daarvan afgeleide artikelen. Een beschrijving van de voorstellen is opgenomen in bijlage 2.
agendapunt onderwerp	14
toelichting zie bijlage 3	Voorstel tot wijziging van de kandidaatstellingsreglementen voor verkiezing van leden van de Gemeenteraad, Provinciale Staten, Tweede Kamer, Eerste Kamer en het Europese Parlement Een beschrijving van de voorstellen is opgenomen in bijlage 3.
agendapunt onderwerp	15
agendapunt onderwerp	Rondvraag
agendapunt onderwerp	16
	Redevoering voorzitter van de JOVD

VRIJDAG 19 APRIL 1996 ,
aanvang 19.30u

agendapunt onderwerp	17 Herdenking overleden vooraanstaande VVD-leden
agendapunt onderwerp	18 Redevoering van drs W.K. Hoekzema, partijvoorzitter
agendapunt onderwerp	19 Redevoering van H.F. Dijkstal, Vice-minister-president en Minister van Binnenlandse Zaken
agendapunt onderwerp	20 Eventuele voortzetting agendapunten middagsessie
agendapunt onderwerp	21 Vaststelling door de algemene vergadering van het aantal leden van het hoofdbestuur ingevolge art. 23.3 statuten
tekst	Het hoofdbestuur stelt voor het aantal leden te bepalen op 11, te weten, voorzitter, ondervoorzitter, algemeen secretaris, penningmeester en 7 secretarissen voor de organisatie.
toelichting	Het huidige aantal leden van het hoofdbestuur blijkt goed werkbaar. In verband met de vervulling van de functie in het hoofdbestuur van algemeen secretaris, kiest het hoofdbestuur er derhalve voor het aantal leden niet uit te breiden, maar om het huidige aantal secretarissen voor de organisatie te verminderen met één.
agendapunt onderwerp	22 Verkiezing van vijf leden van het hoofdbestuur <i>benoeming van de ondervoorzitter (vacature a)</i> Het hoofdbestuur stelt voor deze functie kandidaat R. Haafkens te Oestgeest. De heer Haafkens heeft de functie van ondervoorzitter ook in de afgelopen periode vervuld. Voor de functie van ondervoorzitter zijn door de partij geen andere kandidaten gesteld, zodat de heer Haafkens door de voorzitter benoemd wordt verklaard (art. 73 h.r.)

benoeming van de algemeen secretaris (vacature b)

Dit betreft een te vervullen functie in het hoofdbestuur n.a.v. een besluit van de 48e JAV. Het hoofdbestuur stelt voor deze functie kandidaat ir A.J. Korff te Den Haag. De heer Korff vervulde in de afgelopen periode de functie van penningmeester. Voor de functie van algemeen secretaris zijn door de partij geen andere kandidaten gesteld, zodat de heer Korff door de voorzitter benoemd wordt verklaard (art. 73 h.r.)

benoeming van de penningmeester (vacature c)

Het hoofdbestuur stelt voor deze functie kandidaat jhr R.G.P Sandberg tot Essenburg te Breda. De heer Sandberg was in de afgelopen periode secretaris voor de organisatie belast met de portefeuille partijcommissies. Voor de functie van penningmeester zijn door de partij geen andere kandidaten gesteld, zodat de heer Sandberg door de voorzitter benoemd wordt verklaard (art. 73 h.r.)

benoeming van een secretaris voor de organisatie (vacature d)

Het hoofdbestuur stelt voor deze plaats kandidaat mr drs J.C. van Baalen te Den Haag. De heer van Baalen was in de afgelopen periode secretaris voor de organisatie belast met de portefeuille internationale samenwerking. Voor deze plaats zijn door de partij geen andere kandidaten gesteld, zodat de heer Van Baalen door de voorzitter benoemd wordt verklaard (art. 73 h.r.)

benoeming van een secretaris voor de organisatie (vacature e)

Het hoofdbestuur stelt voor deze plaats kandidaat drs M. Rutte te Den Haag. De heer was in de afgelopen periode secretaris voor de organisatie belast met de portefeuille pr & voorlichting. Voor deze plaats zijn door de partij geen andere kandidaten gesteld, zodat de heer Rutte door de voorzitter benoemd wordt verklaard (art. 73 h.r.)

agendapunt
onderwerp

23

Discussie over een actueel onderwerp, (wordt verder ingevuld)

ZATERDAG 20 APRIL 1996 ,
aanvang 10.30u

agendapunt onderwerp	24 Redevoering van mr F. Korthals Altes, fractievoorzitter Eerste Kamer
agendapunt onderwerp	25 Redevoering van drs G.M. De Vries, voorzitter ELD-fractie
agendapunt onderwerp	26 Bespreking beleid van de Tweede-Kamerfractie, Eerste-Kamerfractie en beleid van de WD-leden in het Europees Parlement (zowel plenair als in deelsessies)
agendapunt onderwerp	27 Redevoering van mr drs F. Bolkestein, fractievoorzitter Tweede Kamer

ANNEX

bij de beschrijvingsbrief voor de 49e JAV te Noordwijkerhout

1. Het hoofdbestuur heeft in 1983 besloten dat ten behoeve van de indiening van amendementen en moties voor een algemene vergadering uitsluitend gebruik mag worden gemaakt van formulieren gebaseerd op een model-formulier dat door het algemeen secretariaat is verzonden aan de secretarissen van afdelingen, centrales, bijzondere groepen (art. 78.1 hr.) en commissies (art. 60 hr.). In verband met de veelheid van onderwerpen is het om administratieve redenen noodzakelijk dat een stringente procedure wordt gevolgd. Zo is de wijze van amendement van de voorstellen, zoals aangegeven in deze beschrijvingsbrief, neergelegd in een handleiding die eveneens is toegezonden aan de secretarissen van de hierboven genoemde organen van de partij. Het zal o.a. uitgesloten zijn om op de toelichtingen te amenderen.
2. Het Jaarverslag van het hoofdbestuur wordt conform het besluit van de 41ste jaarlijkse algemene vergadering ter kennisneming toegezonden aan de besturen van afdelingen en centrales, t.b.v. de afgevaardigden naar de algemene vergadering die de bevoegdheid hebben om bij "rekening en verantwoording en beleid hoofdbestuur" het verslag geheel of ten dele aan de orde te stellen.
3. De aandacht van de afdelingen wordt gevestigd op art. 20 van de statuten en op art. 49.1 t/m 49.4 van het huishoudelijk reglement van de partij die als volgt luiden:
  - 20.1. Het stemrecht in de algemene vergadering wordt uitgeoefend door afgevaardigden van de afdelingen.
  - 20.2. Voor iedere vijftig leden van één afdeling per één januari onderscheidenlijk één juli van het lopende jaar wordt een stem uitgebracht; daarbij wordt het aantal leden van elke afdeling naar boven afgerond tot vijftig of een veelvoud daarvan.
  - 20.3. Voor afdelingen, die na één januari onderscheidenlijk één juli van het lopende jaar zijn opgericht of waarvan de grenzen na die data zijn gewijzigd, wordt het aantal stemmen op de in artikel 20.2 bepaalde wijze vastgesteld op grondslag van het aantal leden dat een week voor de dag van de vergadering tot de afdeling behoort.
  - 20.4. De aspirant-leden worden voor de bepaling van het ledental van een afdeling als bedoeld in artikel 20.2 en 20.3 buiten beschouwing gelaten.
  - 20.5. De afgevaardigden van een afdeling worden benoemd door de ledenvergadering van die afdeling.
  - 20.6. Iedere afgevaardigde stemt in de algemene vergadering zonder last, naar vrije overtuiging.
  - 49.1. Bij benoeming van afgevaardigden als bedoeld in artikel 20.5 van de statuten, benoemt de ledenvergadering een of meer plaatsvervangers, al dan niet per afgevaardigde.
  - 49.2. Indien de ledenvergadering meer dan een afgevaardigde benoemt, kan zij tevens vaststellen hoeveel stemmen iedere afgevaardigde met inachtneming van het in artikel 20 van de statuten bepaalde aantal stemmen ter algemene vergadering zal uitbrengen; toezicht op de naleving van zodanig besluit berust bij de afgevaardigden van de afdeling zelf.
  - 49.3. Afgevaardigden kunnen hun vertegenwoordiging overdragen aan andere afgevaardigden van dezelfde of van een andere afdeling.
  - 49.4. De voorzitter kan van iedere afgevaardigde verlangen dat deze zijn bevoegdheid aantoon, bij gebreke waarvan de betrokken afgevaardigde geen stemmen meer mag uitbrengen.
4. Het is noodzakelijk dat de sprekers zich tijdig voor het betreffende agendapunt aan de orde komt, hebben aangemeld bij de algemeen secretaris, opdat een evenredige verdeling van de beschikbare spreektijd kan worden vastgesteld.
5. Afgevaardigden dienen zich bij de aanvang van de vergadering te laten registreren, waarna stemkaarten en stemboekjes worden uitgereikt. Met klem wordt er op aangedrongen dat de afgevaardigden (conform art. 49.4 hr.) hun bevoegdheid, tot het uitbrengen van stemmen, kunnen aantonen en voorts conform het reglement handelen als het gaat om het machtigen van andere afgevaardigden.

BIJLAGE I
bij de beschrijvingsbrief voor de 49e JAV

AANBIEDINGSBRIEF

Aan de secretarissen van de afdelingen en centrales

Den Haag, 16 januari 1996

Geachte dames en heren,

Met veel genoegen bied ik u hierbij de Beleidsnota 1996 aan ter vaststelling in de 49ste JAV. Deze Beleidsnota volgt op de concept-Beleidsnota en begroting die in oktober 1995 aan u is toegezonden en vervolgens in centrale- en partijraadsvergaderingen is besproken.

Het hoofdbestuur is van oordeel dat met betrekking tot de organisatie het duidelijk moet zijn welke doelstellingen op de lange termijn worden nagestreefd en langs welke weg die doelstellingen moeten worden bereikt. Daarom heeft het hoofdbestuur begin 1995 de Beleidsnota van het hoofdbestuur gepresenteerd.

Deze Beleidsnota bevatte het Meerjarenbeleidsplan 1995-1997, de actiepunten 1995 en de begroting 1995. De 48ste jaarlijkse algemene vergadering die op 19 en 20 mei 1995 te Ede plaatsvond, heeft met de Beleidsnota ingestemd en daarmee de basis gelegd voor het beleid van het hoofdbestuur in tot en met 1997.

Het doel van het Meerjarenbeleidsplan is om meer mensen bij de WVD te betrekken en daarmee de basis van de WVD te verbreden. Naar de overtuiging van het hoofdbestuur is het voor het bereiken van dit doel van het allergrootste belang om de (bestaande) leden meer bij de activiteiten van de WVD te betrekken. Het centrale thema van het Meerjarenbeleidsplan is dan ook:

'Van leden naar deelnemers.'

De belangrijkste doelstellingen in het Meerjarenbeleidsplan zijn:

1. Continue steun aan en activeren van het kader (afdelingen en centrales);
2. Het versterken van de interne en externe communicatie van de partij;
3. Goede (succesvolle) ledenwerfacties opzetten;
4. Stimuleren en verdiepen inhoudelijke discussie;
5. Participeren in politiek- bestuurlijk werk (talentmanagement);
6. Werkzaamheden van de partijcommissies uitbreiden;
7. Kwaliteit selecteren, vormen en scholen;
8. Speciale aandacht voor en geïntegreerd werken met diverse groepen;
9. Stimuleren van internationale activiteiten.

Het Beleidsplan 1996 bevat de plannen van het hoofdbestuur voor het tweede jaar van het Meerjarenbeleidsplan 1995-1996. Het Beleidsplan bestaat uit de Actiepunten 1996 en de daarbij behorende begroting 1996.

Onder andere naar aanleiding van de discussie tijdens de partijraadsvergadering van 9 december 1995 is in een aantal beleidsclusters wijziging van het eerder voorgenomen beleidsplan tot stand gekomen. In bijzonderheid betreft dit het opnemen van een paragraaf Ouderenbeleid en aanpassing van het beleid betreffende Talent Management en Vorming & Scholing.

Om de in het Meerjarenbeleidsplan 1995-1997 vastgelegde doelstellingen uiteindelijk te realiseren, moet er in de komende jaren nog veel werk worden verzet.

Namens het hoofdbestuur,

drs W.K. Hoekzema,
voorzitter

BELEIDSPAN VOOR 1996: ACTIEPUNTEN PER BELEIDSSECTOR

Inleiding:

Bij de totstandkoming van de begroting 1995 is het hoofdbestuur overgegaan tot clustering van de portefeuilles. Ook voor het Beleidsplan 1996 wordt deze clustering indeling gehanteerd. De volgende clusters zijn gevormd:

Cluster 1: Politiek:
Inhoudelijke discussie
Partijcommissies
Internationale Zaken/Midden- en Oost-Europa

Cluster 2: Kwaliteitszorg:
Vorming en Scholing
Jongerenbeleid en SWO
Talent Management

Cluster 3: Communicatie en bestuur:
PR en voorlichting
Ledenwerving en ledenbehoud
Vrijheid en Democratie
Bestuurszaken

De actiepunten per cluster zijn gebaseerd op de doelstellingen voor de langere termijn zoals die zijn vastgelegd in het Meerjarenbeleidsplan 1995-1997.

Cluster 1 Politiek

A. Inhoudelijke discussie/partijcommissies

1. *Organisatie inhoudelijke discussie:*
Tijdens de 48ste jaarlijkse algemene vergadering is door het hoofdbestuur een notitie toegezegd over de organisatie van de inhoudelijke discussie in de partij. Een eerste aanzet hiervoor is in het najaar van 1995 besproken met de voorzitters van de kamercentrales. De notitie zal ook aan de partijraad ter advisering worden aangeboden. Het hoofdbestuur streeft er naar aan de 49ste algemene vergadering een definitief voorstel te kunnen voorleggen, zodat in de loop van 1996 de inhoudelijke standpuntbepaling van de VVD volgens de nieuwe opzet gestalte kan krijgen.
2. *Stimuleren inhoudelijke discussie:*
Het hoofdbestuur zal met voorstellen komen die erop gericht zijn de inhoudelijke discussie in kamercentrales en afdelingen te stimuleren. Gedacht wordt daarbij aan een opzet waarbij mogelijkerwijze gekozen VVD-vertegenwoordigers en leden van de partijcommissies actief betrokken worden.
3. *Inhoudelijke discussie lange termijn:*
Voor wat betreft de inhoudelijke discussie op lange termijn, zal er vorm worden gegeven aan de wens van de algemene vergadering om een discussie te starten over de fundamentele waarden van het Liberalisme op weg naar de 21ste eeuw. In deze discussie neemt het hoofdbestuur het voortouw.
4. *Partijcommissies:*
De partijcommissies functioneren op het raakvlak tussen Kabinet, fracties en hoofdbestuur en leveren daar goed werk. In 1996 zal het behouden en uitbreiden van het goed functioneren van deze belangrijke adviescolleges een eerste prioriteit behouden.
Bij de standpuntbepalingen met betrekking tot inhoudelijke onderwerpen leveren partijcommissies in het algemeen en leden in het bijzonder een zeer goede bijdrage, waar het hoofdbestuur ook in 1996 graag een beroep op zal doen.
5. *Ouderenbeleid:*
Bij de bespreking van de conclusies van de themadag Ouderenbeleid in de Partijraad van 17 juni 1995 is toegezegd dat Ouderenbeleid een prominente plaats zal behouden binnen de VVD. Het hoofdbestuur heeft dan ook één van zijn leden speciaal belast met dit belangrijke beleidsterrein.
Wie de politiek volgt, merkt dat sociaal/economische ontwikkelingen in 1996 en verdere jaren veranderingen op het gebied van de gezondheidszorg en de sociale zekerheid nodig zullen maken. Twee beleidsterreinen, waar ouderen in onze samenleving naar verhouding meer dan andere leeftijdsgroepen mee te maken hebben.

De maatschappelijke betrokkenheid van ouderen is groot. Uit de massale belangstelling voor onderwerpen die ouderen raken blijkt dat ouderen zich maatschappelijk actief en weerbaar opstellen en ook politiek gezien opkomen voor hun eigen belangen.

Het hoofdbestuur zal in 1996 initiatieven ontwikkelen die moeten leiden tot een herkenbaar ouderenbeleid binnen de VVD. Hiertoe is in januari 1996 een projectgroep Ouderen ingesteld. De projectgroep heeft opdracht gekregen te onderzoeken op welke wijze en met welk organisatie-model de profilering van het ouderenbeleid en de participatie van ouderen binnen de VVD vorm kan worden gegeven. Vervolgens zal hierover advies worden uitgebracht aan het hoofdbestuur.

Met het advies van de projectgroep als basis zal het hoofdbestuur in de tweede helft van 1996 komen tot besluitvorming aangaande de organisatievorm.

Bij de installatie van de projectgroep is uitgangspunt dat ouderenbeleid niet als categoriaal moet worden aangemerkt. De liberale opvatting, dat eigen verantwoordelijkheid en redzaamheid ook van ouderen mag worden gevraagd staat hierbij staat hierbij voorop.

In goed overleg met de verschillende fracties en de prof. mr. B.M. Teldersstichting zullen oplossingsrichtingen gezocht worden voor problemen welke ouderen bij het meedelen in de sociaal/maatschappelijke ontwikkelingen ondervinden.

Aspecten van deze oplossingsrichtingen zullen in het tweede deel van 1996 in het kader van inhoudelijke discussie besproken worden. Waar mogelijk zal tevens worden ingehaakt bij inhoudelijke discussie-onderwerpen van andere portefeuilles.

B. Internationale zaken/Midden- en Oost-Europa

Met het 47ste congres en het begin van het Nederlandse voorzitterschap van de Liberale Internationale (LI) in juni te Noordwijk, de start van de Intergouvernementele EU-Conferentie en de uitwerking van de herijking van het buitenlands beleid wordt 1996 een jaar, waarin de VVD zich op internationaal terrein als partij en als lid van de LI en ELDR weer nadrukkelijk dient in te spannen. Met de ervaringen uit 1993, 1994 en 1995 zal verder worden gewerkt aan de verdere professionalisering, verankering en verdieping van het internationale werk van de partij. Een en ander mede in het kader van talent-management binnen een politieke vrijwilligersorganisatie.

1. Intergouvernementele Conferentie:

Het hoofdbestuur zal zich inzetten om de discussie binnen de partij over internationale en Europese zaken, zoals de Europese Intergouvernementele Conferentie (IGC) in 1996, te bevorderen en nader vorm te geven, mede

door middel van het organiseren van discussierondes voor VVD-leden, participatie in internationale werkgroepen en uitzending van delegaties naar het buitenland. Dit in samenwerking met de LIGN, de op het buitenland gerichte partijcommissies, de parlementaire fracties, de Teldersstichting, Eurocontact, centrales en afdelingen, etc.

2. *LI en ELDR:*
Via Talent Management wordt de positie van de VVD in de Liberale Internationale (LI) en de ELDR versterkt (zowel bestuurlijk, als door brede deelname aan activiteiten). Het LI-voorzitterschap van Frits Bolkestein en het LI-congres van 5-8 juni 1996 te Noordwijk aan Zee zullen de VVD-agenda in 1996 bepalen. Binnen de ELDR-partij blijft de verdere Europese integratie en de Europese partijvorming centraal staan.
3. *Oost-Europaprogramma en overige bilaterale contacten:*
Het VVD-Oost-Europa-programma zal, net als voorgaande jaren, in het teken staan van verdere verdieping van de relaties met de prioriteitslanden (Polen, Tsjechië en Hongarije in de eerste plaats, Slovenië en Slowakije in de tweede plaats). Daarnaast zullen, onder stringente voorwaarden, ad-hoc-oriëntaties in Bulgarije, Roemenië en Rusland worden gehouden. Met de zusterpartijen in Duitsland (FDP), België (VLD en PRL) en Luxemburg (DP) zullen de banden verder worden aangehaald.
4. *Aandacht voor het internationale werk:*
Via het uitbrengen van een jaarverslag over 1994/1995, het publiceren van artikelen in diverse bladen, waaronder Vrijheid en Democratie en Liberaal Reveil, zal op herkenbare wijze aandacht aan het internationale werk van de VVD en de inzet van vrijwilligers en staf binnen het internationaal secretariaat worden besteed.
5. *Contacten met diplomatieke vertegenwoordigingen:*
Binnen het internationale werk zal ook aandacht worden geschonken aan de contacten met buitenlandse diplomatieke vertegenwoordigingen in Nederland om, vanuit wederzijds belang, informatie uit te kunnen wisselen.

Cluster 2 Kwaliteitszorg

A. vorming en scholing

In 1995 is een start gemaakt met de uitvoering van het meerjarig beleidsplan 1995 - 1997. Vorming & Scholing (V&S) is in dit plan benoemd tot een strategisch instrument binnen de VVD ter ondersteuning van de algemene doelstellingen en het beleid van de VVD. V&S is hierbij een geïntegreerd onderdeel van een actief beleid ten aanzien van werving, selectie, vorming, scholing, plaatsing, begeleiding en nazorg van de leden, het politieke en bestuurlijke kader, geïnteresseerden, nieuwe leden, jongeren en vrouwen.

1. *Organiseren en ondersteunen cursussen:*
Het reguliere lokale & regionale programma zal ook in 1996 in stand worden gehouden. Met name wordt hierbij bedoeld op het organiseren en ondersteunen van de volgende cursussen en trainingen: vaardigheidstrainingen, cursussen met betrekking tot inhoudelijke oriëntatie, externe presentatie, Leergang Gemeenteraad en Leergang Provinciale Staten. De organisatie van de "introductie-cursussen nieuwe leden" zal, in het kader van de eerste kennismaking, extra aandacht krijgen.
2. *Landelijke activiteiten:*
Voorts zal landelijk worden georganiseerd de jaarlijks terugkerende topkadertraining, mediatrainingen voor topkader, de landelijke dag Vorming & Scholing en de JOVD-VVD Topkadercursus.
3. *Project "Leergang Besturen":*
Analoog aan de Leergang Gemeenteraad wordt een leergang voor bestuurders ingericht. Gezien het grote belang van deze doelgroep voor het functioneren van de VVD en de relatief grote doorstroom is er alle aanleiding om aan de begeleiding en opleiding van deze doelgroep extra aandacht te besteden.

Doel van de Leergang Besturen is het gericht opleiden van met name afdelings- en ondercentrale-bestuurders, zodat zij beter voorbereid en uitgerust zijn op een meer aan de tijd aangepaste wijze van besturen. Gevolg hiervan moet zijn dat op lokaal niveau meer aansprekende activiteiten plaatsvinden, adequater wordt bestuurd en tevens het actieve kader van de partij kan worden verstevigd.
4. *Herziening cursusaanbod:*
De doelstelling om binnen vier jaar (1995 - 1998) het gehele cursusaanbod bij te stellen, te vernieuwen en/of te actualiseren maakt het noodzakelijk dat ook in 1996 ongeveer 25% van de cursussen worden bewerkt. Het gaat hierbij om de cursus Europa, de Presentatietechniek I en II en enkele cursussen van de Leergang Gemeenteraad.

5. *Nieuwe cursussen:*
In het cursusaanbod zitten enkele "witte vlekken": nieuwe cursussen zullen worden ontwikkeld: "Liberalisme in de praktijk", "Debating", "Voortgangsgesprekken voeren" en de cursussen betreffende de Leergang Besturen.
6. *Begeleiding trainers en inleiders:*
Het reeds ingezette beleid betreffende opleiding en begeleiding van trainers en inleiders wordt voortgezet. Bekendheid met de inhoud en didactisch handelen vragen continue aandacht. Trainingsbijeenkomsten en persoonlijke begeleiding zullen plaatsvinden.
7. *Begeleiding V&S-functionarissen:*
De taak van de Haya van Somerenstichting om de V&S-functionarissen te motiveren, te enthousiasmeren en begeleiding te bieden dient te worden geïntensiveerd. Betrokkenheid en verantwoordelijkheidsbesef van deze personen is noodzakelijk. Zo zal naast een training voor de Landelijke Vormings- en Scholingsfunctionarissen ook een drietal regionale trainingen worden georganiseerd.
8. *Werving & selectie:*
In het ingezette beleid van werving, selectie en begeleiding, zoals thans plaats vindt bij de topkadertraining, verdient in 1996 uitbreiding en navolging bij (enkele) andere cursussen. Verbreding van de wervingsbasis leverde in 1995 een groot aantal extra aanmeldingen en is een voorwaarde om ook nieuw talent een kans te geven. Selectie dient opnieuw zorgvuldig plaats te vinden en zo veel mogelijk op basis van objectieve criteria. Begeleiding aan cursisten verhoogt het rendement van cursus en/of training.
9. *Project "Kader - ontwikkeling":*
Moderne politieke partijen rekenen tot één van hun kerntaken de zorg voor de ontwikkeling en continuïteit van kwalitatief en kwantitatief goed kader. Hiervoor is een actief beleid noodzakelijk, dat wil zeggen werving, selectie, vorming, scholing, plaatsing en nazorg van het politieke en bestuurlijke kader van de partij. De VVD dient nog meer dan tot nu toe structureel vorm te geven aan kaderontwikkeling.

Een bredere benadering van kaderontwikkeling vereist een meer integrale benadering en samenwerking met andere disciplines en portefeuilles om tot een optimaal resultaat te komen. Inhoudelijk dient te worden samengewerkt met de Teldersstichting. Samenwerking met beleidsterreinen zoals jongerenbeleid en TM ligt zeer voor de hand. In eerste instantie wordt onderzocht hoe de bestaande kadercursussen en materialen verder uitgebouwd en aangevuld kunnen worden om te komen tot een totaalpakket.

Wegens de beperkt aanwezige middelen -zowel personeel, als ook financieel- wordt voor haalbaarheid, implementatie en uitvoering van het project "Kaderontwikkeling" een restrictie gemaakt.

B. Talent Management

Talent Management (TM) dient een houding te zijn van alle bestuurders van de partij. TM behoort als zodanig het beleid te zijn van elk bestuur en moet terug te vinden zijn in alle beleidsterreinen.

Het doel is het (helpen) realiseren van voldoende in- en doorstroom van (toekomstig) partijkader, zowel in bestuurlijke, als in politieke zin. Het is hierbij van belang dat de VVD zorgvuldig omgaat met talenten, vrijwilligers, jongeren, vrouwen, vertegenwoordigers, bestuurders: kortom met de leden die zich voor de partij actief (willen) inzetten.

Het uitdragen en uitvoeren van deze VVD-benadering omtrent werving, selectie, begeleiding, doorstroming, vernieuwing en nazorg binnen de eigen kamercentrale, ondercentrale en afdeling valt onder de verantwoordelijkheid van de desbetreffende besturen. Vanuit deze besturen zullen zelf initiatieven genomen dienen te worden om deze visie uit te dragen.

Het hoofdbestuur zal in 1996 alleen activiteiten ontplooiën binnen het eigen aandachtsveld. Concreet zijn dit:

1. *Overleg:*
Twee tot vier maal zal een overleg plaatsvinden tussen de bestuurlijke en de politieke top, bestaande uit de meest betrokken personen van de VVD-fracties in Eerste Kamer, Tweede Kamer en Europees Parlement, voorzitter en vice-voorzitter hoofdbestuur. Gesproken zal onder andere worden over voorziene vacatures.
2. *Signaleren van functies landelijke strategisch belang:*
Een of twee vrijwilligers, met langdurige politiek-bestuurlijke en/of vertegenwoordigende ervaring, zullen worden aangezocht voor het signaleren van functies van landelijk strategisch belang en dienen contact te houden met het hoofdbestuur en het algemeen secretariaat.
3. *Informatie-systeem:*
Op het algemeen secretariaat wordt één informatiesysteem gehanteerd met betrekking tot het beheren van Curricula Vitae en functies van landelijk strategisch belang. Het algemeen secretariaat zal dienen als aanspreekpunt.
4. *Speciale doelgroepen:*
Speciale aandacht zal, mede in het kader van de komende Tweede Kamer-verkiezingen, worden gegeven aan (de wijze van) werven, selecteren en begeleiden van vrouwen en jongeren, zodat zij zich meer aangetrokken voelen tot -en bereid zijn zich in te zetten voor- de VVD.

5. *Netwerken:*
Kennis zal worden verzameld omtrent het opbouwen, benutten en onderhouden van netwerken. Zo zal in 1996 een proef worden gehouden, met als doelgroep de jongeren, om door middel van het organiseren van liberale bijeenkomsten netwerken te creëren.
6. *Leergang Besturen:*
In samenwerking met de portefeuillehouder Vorming & Scholing zal, door middel van de Leergang Besturen, het goed omgaan en het begeleiden van de (actieve) leden onder de aandacht worden gebracht bij de afdelings- en ondercentralebestuurders. Het doel van de Leergang Besturen is het gericht opleiden van met name afdelings- en ondercentrale-bestuurders, zodat zij beter voorbereid en uitgerust zijn op een meer aan de tijd aangepaste wijze van besturen. Gevolg hiervan moet zijn dat op lokaal niveau adequater wordt bestuurd, meer aansprekende activiteiten plaatsvinden en de aantrekkingskracht op het actief deelnemen worden vergroot.
7. *Adviesorgaan:*
De stuurgroep zal worden omgevormd tot een klankbordgroep die vanuit de verschillende expertises, zoals bijvoorbeeld netwerken, personeelsmanagement en interviewtechnieken, zal adviseren. Het landelijk netwerk van TM-vertegenwoordigers zal worden opgeheven, ervan uitgaande dat twee keer per jaar de voortgang op landelijk en regionaal gebied wordt besproken in het POK.

C. jongerenbeleid

Het structureel inbouwen van het jongerenbeleid dat daadwerkelijk tot verjonging en participatie kan leiden, vraagt meer dan het opzetten van activiteiten. Daarvoor is een visie en een plan nodig. Het hoofdbestuur zal dit ontwikkelen.

1. *Commissie Samenwerkingsprojecten VVD/JOVD:*
Er is een commissie Samenwerkingsprojecten VVD/JOVD ingesteld voor de duur van de huidige samenwerkingsovereenkomst, nl. tot en met het jaar 2000. De commissie krijgt tot taak per beleidsjaar enkele concrete samenwerkingsprojecten te formuleren, deze bestuurlijk te begeleiden en te evalueren. Per project zorgt een werkgroep, die verantwoording aan deze commissie aflegt, voor de uitvoering.
2. *Meeloopdagen:*
In samenwerking met de Bestuurdersvereniging zullen er voor jonge leden tot en met 30 jaar 'meeloopdagen' met (lokale) VVD-politici worden georganiseerd.
3. *Bezoek Brussel:*
Zo mogelijk zal voor twee groepen van elk ca. 40 jonge leden een tweedaags bezoek aan Brussel worden georganiseerd.

4. *Onderzoek profiel jonge VVD-leden:*
Het is van groot belang te weten wat jonge leden verwachten van hun lidmaatschap van de VVD, wat hun interesses, achtergronden, e.d. zijn. Er zal daarom een (extern) onderzoek worden gedaan naar het profiel van deze leden zodat beter op de wensen van de jonge leden kan worden ingespeeld.
5. *Scriptieprijs:*
In 1997 zal voor de eerste maal een tweejaarlijkse prijs worden uitgereikt voor de beste doctoraal- of afstudeerscriptie handelend over het liberale gedachtengoed, de partijontwikkeling ervan en de liberale partijorganisatie. In 1996 zal het bestaan van deze prijs bekend worden gemaakt aan docenten/studentenbladen.
6. *'Liberaal jongeren ontbijt':*
Als experiment zal, indien mogelijk, in drie plaatsen in Nederland zes maal per jaar een zgn. 'liberaal jongeren ontbijt' worden georganiseerd. Tijdens het ontbijt zal gediscussieerd worden over voor jongeren interessante thema's gericht op liberalisme en inhoudelijke discussie.
7. *Landelijke jongerendag:*
Ook in 1996 zal een Landelijke Jongerendag worden georganiseerd. Voortvloeiend uit de Jongerendag zal één regionale jongerendag worden georganiseerd.
8. *Competitie:*
Voor de jongerendoelgroep zal, in samenwerking met de portefeuille Vorming en Scholing, per kamercentrale een competitie van het governmentgame worden georganiseerd, onder de titel "Op lokatie". De bedoeling is dat hieraan teams meedoen die deels uit leden en deels uit niet-leden bestaan.

Cluster 3 Communicatie en bestuur

A. Pr en voorlichting

Ook in 1996 zal de VVD zich voortdurend aan de kiezers moeten blijven presenteren en met die kiezers contact moeten zoeken. Een voortdurende communicatie met leden en kiezers moet de basis leggen voor succes bij de volgende verkiezingen.

1. *Grote manifestaties:*
Evenals in 1995 zullen door het hoofdbestuur in het kader van de uitleg- en luistercampagne in 1996 in samenwerking met de kamercentrales een aantal grote manifestaties worden georganiseerd volgens het vaste stramien. Deze manifestaties dienen ook ter ondersteuning van de ledenwerfactiviteiten.
2. *WD-50:*
Het hoofdbestuur heeft een commissie ingesteld die de viering van het 50-jarig bestaan van de VVD in 1998 moet gaan voorbereiden. Deze commissie zal al in 1996 starten met de voorbereidingen.
3. *Ledenpanels:*
In het seizoen 1995/1996 zal geëxperimenteerd worden met zgn. ledenpanels. Dit zijn panels die gevormd worden door een aantal leden tezamen met een lid van de Tweede Kamerfractie. Er zal zowel geëxperimenteerd worden met een aantal regionale panels als met een doelgroeppanel.
4. *Netwerk propagandisten:*
Zowel naar aanleiding van de evaluatie van de verkiezingscampagnes 1994 als 1995 is geconcludeerd dat in de komende periode het netwerk propagandisten versterkt dient te worden. In 1996 zullen hiervoor plannen worden ontwikkeld die er opgericht zijn om in 1997 vooruitlopend op de verkiezingen in 1998 de propagandisten te ondersteunen.
5. *Informatie-materiaal:*
Geleidelijk dient het huidige informatiemateriaal vervangen te worden door eigentijds en actueel nieuw materiaal. In 1996 zal hierbij de nadruk liggen op de verschillende informatiefolders.

B. ledenwerving/ledenbehoud

In 1995 zijn vele initiatieven ontwikkeld om ledenwerving tot een continue activiteit van de VVD te maken. Zo zijn o.a. in het kader van de ledenwerfactie 1995 nieuw materiaal en activiteiten ontwikkeld. In 1996 zal op de ingeslagen weg worden voortgegaan.

1. *Onderzoek profiel ledenbestand:*
Een onderzoek naar profiel en doelgroepen van de VVD zal begin 1996 worden afgerond met een onderzoek naar het eigen ledenbestand. Met de uitkomsten kan een gerichte benadering van doelgroepen plaatsvinden in het kader van ledenwerving en ledenbehoud. Daarnaast kunnen hierdoor nieuwe doelgroepen direct worden benaderd.
2. *'Motivatiedag':*
Om alle pr-kaderleden te enthousiasmeren overweegt het hoofdbestuur om in 1996 een eerste "motivatie dag" te organiseren, waar tevens een aantal middelen/actieplannen voor 1996 door het hoofdbestuur worden gepresenteerd.
3. *Ledenwerfcompetitie:*
In 1995 werd een competitie tussen afdelingen gestart om de bestuurders tot activiteit te prikkelen (incentives). Het competitie-element wordt vanwege de goede reacties ook in 1996 gehandhaafd.
4. *Nieuwe ledendag:*
In september 1995 heeft de eerste Nieuwe Ledendag plaatsgevonden. Het hoofdbestuur zal deze dag evalueren en afhankelijk van de uitkomsten van die evaluatie en de financiële mogelijkheden, ook in 1996 een dergelijk bijeenkomst organiseren.
5. *Actie behoud laat-betalers:*
In 1995 werd de actie behoud van laat-betalers via de afdelingen uitgevoerd. Deze werkwijze leverde opmerkelijk minder resultaat op dan in 1994 toen een landelijke belactie werd georganiseerd. In 1996 zullen de wanbetalers daarom opnieuw landelijk worden benaderd.
6. *Telemarketing:*
In 1995 is op bescheiden schaal een proef genomen met ledenwerving d.m.v. telemarketing. De eerste resultaten van deze proef lijken positief. Het hoofdbestuur zal na afronding van de proef één en ander evalueren. Afhankelijk van de uitkomsten zal deze methode in 1996 zo mogelijk verder worden geïntensiveerd. De nieuwe werkwijze zou bijvoorbeeld per kamercentrale kunnen worden aangeboden.
7. *Dag-Den Haag:*
De Dag - Den Haag, die in 1995 succesvol bleek, zal in een minder arbeidsintensief concept, worden opgezet voor andere doelgroepen.
8. *Korte campagnes:*
In 1996 wordt een aanvang genomen met het opzetten van korte campagnes die inspelen op landelijke media-momenten. Deze wijze van ledenwerven verkeert in een proeffase en daarom zal hier op bescheiden schaal mee worden geëxperimenteerd.

C. Vrijheid en Democratie

Voor ledenwerving en -behoud is een aantrekkelijk partij-orgaan van groot belang. Het vormt de enige directe band tussen alle leden en de VVD. Daarom zal V&D alles op alles moeten zetten om in de toekomst niet weer te ontaarden in een louter mededelingen- en partijverslagenblad.

1. *Enquête:*
In nauwe samenspraak met de Redactieraad zal onderzocht worden op welke wijze V&D zo aantrekkelijk mogelijk kan verschijnen. Ter ondersteuning daarvan zal onder de lezers een kleine enquête over de gewenste inhoud van het ledenblad worden gehouden.
2. *Bundeling VVD-periodieken:*
Tevens zal worden onderzocht of alle VVD-periodieken bij één drukkerij kunnen worden gedrukt vanwege kostenbesparing. Daarnaast zal worden bekeken of enkele periodieken kunnen worden samengevoegd.

D. Bestuurszaken

1. *Jaarlijkse algemene vergadering:*
Naar aanleiding van 48ste jaarlijkse algemene vergadering heeft het hoofdbestuur te onderzoeken of er mogelijkheden zijn om het programma van de jaarlijkse algemene vergadering aantrekkelijker te maken zodat meer leden deze bijeenkomst zullen bezoeken.
2. *Herziening statuten en reglementen:*
Het hoofdbestuur heeft een commissie ingesteld die tot taak heeft de verschillende kandidaatsstellingsreglementen en de statuten en reglementen te herzien. Het hoofdbestuur zal aan de 49ste jaarlijkse algemene vergadering voorstellen voor leggen m.b.t. de herziening van de kandidaatsstellingsreglementen.

I INKOMSTEN VAN DE WD

	Begroting 1996	Begroting 1995	Rekening 1994
TOTAAL GIFTEN AAN AFDELINGEN	575.000	600.000	761.437
A TOTAAL ONTVANGSTEN CONTRIBUTIES	4.953.000	4.994.000	4.526.401
B AFDRAKT VAN CONTRIBUTIE AAN AFD/OC/KC/VBV <i>VBV= WD-Bestuurdersvereniging</i>	1.923.000	1.942.000	1.828.024

I N K O M S T E N

3	CONTRIBUTIE HOOFDBESTUUR (A - B)	3.030.000	3.52.000	2.698.377
4	OVERIGE INKOMSTEN HB (rente, diensten voor derden, giften)	186.000	230.000	218.584
5	VERKOOP INFORMATIEMATERIAAL	50.000	100.000	347.203
6	SUBSIDIES OVERHEID	997.000	966.000	858.114
7	CURSUSBIJDRAGEN DEELNEMERS FORMING EN SCHOLING	41.000	40.000	42.139
8	BIJDRAGEN VBV/VROUWEN (personeels-, kantoor-, huisv. kosten)	184.000	190.000	184.086
9	BIJDRAGEN HVS V&S en M/OE (personeels-, kantoor-, huisv. kosten)	300.000	307.000	389.862
	TOTAAL INKOMSTEN	4.788.000	4.885.000	4.738.365

II UITGAVEN VAN DE WD

U I T G A V E N

	Begroting 1996	Begroting 1995	Rekening 1994
1. BASISKOSTEN			
PERSONEELSKOSTEN	1.544.750	1.636.000	1.529.687
REIS-EN VERBLIJFSKOSTEN	66.000	86.000	86.039
HUISVESTINGSKOSTEN	245.750	254.000	262.854
BUREAUKOSTEN	324.250	270.500	264.664
COMMUNICATIEKOSTEN	328.000	340.000	380.918
LEDENADMINISTRATIE	151.000	150.000	136.684
SUBSIDIES	120.000	82.000	165.359
DIVERSEN	6.500	0.000	26.245
TOTAAL BASISKOSTEN	2.786.250	2.818.500	2.852.450
2. CLUSTER POLITIEK			
INH. DISCUSSIE (incl. ouderenbeleid) & PARTIJCIES	34.000	34.000	7.216
INTERNATIONALE ZAKEN	96.000	86.000	81.401
MIDDEN- EN OOST-EUROPA	281.000	289.000	261.645
TOTAAL CLUSTER POLITIEK	411.000	409.000	350.262
3. CLUSTER KWALITEITSZORG			
FORMING EN SCHOLING	478.000	485.000	484.946
JONGERENBELEID	8.750	2.000	8.338
TALENTMANAGEMENT	18.500	18.500	9.249
TOTAAL CLUSTER KWALITEITSZORG	505.250	505.500	502.533

UITGAVEN	Begroting 1996	Begroting 1995	Rekening 1994
4. CLUSTER COMMUNICATIE EN BESTUUR			
PR EN VOORLICHTING	342.500	277.000	494.980
LEDENWERF EN BEHOUD	13.000	13.000	41.052
VRIJHEID & DEMOCRATIE	354.000	376.000	416.328
BESTUUR (incl. statuten en reglementen)	222.000	217.000	313.978
<i>TOTAAL CLUSTER COMMUNICATIE EN BESTUUR</i>	<i>931.500</i>	<i>883.000</i>	<i>1.266.338</i>
5. OVERIGE POSTEN			
Stelpost additioneel beleid 1996	79.000	-	-
Financieringstekort 1994	0.000	194.000	-
Opbouw van het eigen vermogen	75.000	75.000	-
TOTAAL UITGAVEN VVD	4.788.000	4.885.000	4.971.583

III EXPLOITATIE VAN DE VD

	Begroting 1996	Begroting 1995	Rekening 1994
TOTAAL INKOMSTEN	4.788.000	4.885.000	4.738.365
TOTAAL UITGAVEN	4.788.000	4.885.000	4.971.583
Baten/Lasten voorgaand jaar	0.000	0.000	(45.856)
SALDO	0.000	0.000	(187.362)

BIJLAGE 2

bij de beschrijvingsbrief voor de 49e JAV

voorstel tot wijziging van de procedure m.b.t. inhoudelijke discussie en artikel 50 hr.

1. Inleiding

Inhoudelijke discussie vormt één van de kerntaken van een politieke partij. Een voortdurende inhoudelijke discussie over allerlei belangrijke maatschappelijke onderwerpen moet resulteren in aansprekende standpunten die de aantrekkingskracht van de VVD op zoveel mogelijk kiezers vergroot. Daarnaast is de inhoudelijke discussie van groot belang om de leden als deelnemers de mogelijkheid te bieden bij te dragen aan de standpuntbepaling van hun VVD.

In de afgelopen jaren zijn belangrijke stappen gezet om de inhoudelijke discussie breed in de VVD te verankeren. In het Verenigingsplan dat in 1989 is vastgesteld, is de basis gelegd voor de huidige organisatie van de inhoudelijke discussie.

Deze notitie heeft met name betrekking op de organisatie van de inhoudelijke discussies die uiteindelijk zullen resulteren in een officiële standpuntbepaling van de VVD. Dit betekent dat de flitscongressen van de partijcommissies zoals die in de afgelopen jaren regelmatig hebben plaatsgevonden, buiten de directe reikwijdte van deze notitie vallen. Bij dergelijke bijeenkomsten ligt niet direct de nadruk op een officiële standpuntbepaling van de VVD, maar meer op het peilen van de in de VVD over het betreffende onderwerp levende gedachten.

In de notitie wordt ook niet nader ingegaan op de rol en taak van de partijcommissies. Deze commissies vervullen naast hun reguliere adviserende taken in het kader van deze notitie vooral een belangrijke signalerende functie als het gaat om het vaststellen van de onderwerpen die een officiële standpuntbepaling van de VVD vragen.

In deze notitie worden voorstellen gedaan om de kwaliteit van de inhoudelijke discussie te verhogen en de inhoudelijke discussie vanuit het centrale thema van het hoofdbestuur ' van leden naar deelnemers' verder in de partij te verankeren.

2. Verenigingsplan 1989

In november 1989 is het Verenigingsplan voor de jaren negentig vastgesteld. De inhoudelijke discussie binnen de partij vormt een belangrijk onderdeel van dit plan. In het plan worden de volgende voorwaarden aan de opzet van de inhoudelijke discussie gesteld:

"De inhoudelijke discussie moet gestructureerd in tijd en onderwerp gevoerd worden; zij dient de bouwstenen te leveren voor de lange-termijn-visie voor de jaren '90 en het verkiezingsprogramma 1994-1998. Daarvoor is nodig:

- een goede selectie van de onderwerpen, aansluitend bij de feitelijke en verwachte ontwikkelingen;*
- een systematiek van voorbereiding en uitvoering die integrerend voor kader en leden werkt;*
- een planning die het cyclische karakter garandeert."*

M.b.t. de organisatie vermeld het plan o.a.: *"Voor de voorbereiding en uitvoering zal per themacongres een werkgroep worden ingesteld van leden afkomstig uit de bij dat onderwerp betrokken partijcommissie(s). Voor de partijcommissies zelve staat het onderwerp dan ook op de agenda. Na een aantal themacongressen spreekt de bijeenkomst van de partijraad zich over de aanbevelingen per thema uit."* Het geheel wordt gestuurd door het hoofdbestuur lid belast met commissie-activiteiten, bijgestaan door degenen die zijn belast met vorming en scholing en jongerenactiviteiten, alsmede een lid van de Tweede Kamerfractie en de directeur van de Teldersstichting.

In de afgelopen jaren zijn een groot aantal themadagen over belangrijke onderwerpen georganiseerd. De uitkomsten van die themadagen zijn vervolgens vrijwel altijd onderwerp van discussie geweest op bijeenkomsten van de partijraad en betrokken bij de opstelling van het verkiezingsprogramma 1994-1998 of bij de daarbij behorende aanvullende beleidsnotitie.

3. Knelpunten

Ondanks deze positieve ontwikkeling moet een aantal knelpunten in de huidige organisatie worden vastgesteld:

- a. de inhoudelijke discussie leidt onvoldoende tot officiële partij-standpunten;
- b. zowel (de kennis van) de Teldersstichting als de partijcommissies worden in onvoldoende mate betrokken (benut);
- c. de inhoudelijke discussie vindt zich te afgescheiden van de politieke vertegenwoordigers en fracties plaats;
- d. de plaats van de partijraad in de huidige organisatie is onduidelijk en leidt tot frustraties bij de leden van de partijraad;
- e. in onvoldoende mate wordt bij de standpuntbepaling gebruik gemaakt van de grote bestuurlijke en politieke ervaring die verenigd in een aantal prominente leden in de VVD, aanwezig is;
- f. er vinden overlappingen zowel in aanbod als vraag plaats door de verschillende onderdelen in en rond de VVD die actief zijn met inhoudelijke discussie, zoals de partijcommissies, de Haya van Somerenstichting, de VVD-Bestuurdersvereniging en de Teldersstichting.

In het Meerjarenbeleidsplan van het hoofdbestuur worden vele van deze knelpunten onderkend en daarom is als één van de doelstellingen voor de komende jaren vastgelegd dat onderzocht zal worden op welke wijze de uitkomsten van thema-discussies omgezet kunnen worden in standpunten van de partij. De functie en de samenstelling van de partijraad zullen een wijziging ondergaan.

De functie en rol van de partijraad neemt ook een prominente plaats in het rapport 'In alle

duidelijkheid" dat door de commissie Bestuurlijke Organisatie is uitgebracht. Het hoofdbestuur heeft n.a.v. het advies van de commissie uitgesproken dat de partijraad in de politieke lijn dient te opereren.

Mede gelet op bovengenoemde knelpunten, is het gewenst de organisatie van de inhoudelijke discussie in de WVD aan te passen.

4. Uitgangspunten organisatie inhoudelijke discussie

De uitgangspunten voor de nieuwe organisatie zijn als volgt:

1. de discussie moet leiden tot officiële standpunten;
2. het hoofdbestuur dient een initiërend rol te vervullen;
3. de betrokkenheid van zowel de Teldersstichting als de partijcommissies dient gewaarborgd te zijn;
4. de wijze van vaststelling van de standpunten moet bijdragen aan een draagvlak voor die standpunten in zowel de partij als bij de namens haar afgevaardigde politieke vertegenwoordigers;
5. de in de partij aanwezige bestuurlijke en politieke ervaring moet met erkenning van deze kwaliteit in het besluitvormingsproces worden ingezet.

5. Organisatie inhoudelijke discussie

a. adviesaanvraag

De inhoudelijke discussie vangt aan met het vaststellen van een adviesaanvraag door het hoofdbestuur. Deze adviesaanvraag vermeldt de vraagstelling, de samenstelling van de commissie die de standpuntbepaling moet voorbereiden, de verder procedure en het tijdpad. Het hoofdbestuur laat zich over de adviesaanvraag adviseren door het cluster inhoudelijke discussie.

b. cluster inhoudelijke discussie

Het cluster inhoudelijke discussie bestaat uit de portefeuillehouders inhoudelijke discussie en partijcommissies in het hoofdbestuur, vertegenwoordigers uit de besturen van de drie fracties en de directeur van de Teldersstichting. De voorzitter van het cluster is de partijvoorzitter. De adjunct-secretaris belast met inhoudelijke discussie en partijcommissies is secretaris.

Het cluster inhoudelijke discussie is tot en met de officiële standpuntbepaling belast met het toezicht op voortgang. Daarnaast toetst dit cluster steeds marginaal de resolutie en de bijbehorende toelichting die aan de partijraad worden voorgelegd. Het hoofdbestuur vervult deze marginaal toetsende functie voordat de stellingen en toelichting worden gepubliceerd.

Voor de samenstelling van de commissie kan een beroep gedaan worden op leden van partijcommissie(s), medewerkers van de Teldersstichting en/of terzake deskundige leden van de partij.

c. themadag

De eerste opdracht aan de commissie is om stellingen en een daarbij behorende toelichting voor te bereiden t.b.v. een bespreking op een themadag. Deelname aan een themadag staat in principe open voor alle leden van de partij. Ten behoeve van het stimuleren van de discussie verdient het aanbeveling om ook inleiders van buiten de partij, inleidingen te laten verzorgen.

d. concept-resolutie

Vervolgens verwerkt de commissie de conclusies en het verslag van de discussie op de themadag in concept-resoluties en voorziet de resoluties van een toelichting. Nadrukkelijk moet worden aangegeven dat de resoluties amendeerbaar zijn en de toelichting niet.

De concept-resoluties worden, nadat deze marginaal zijn getoetst, aangeboden aan de leden van de partijraad. Deze leden hebben individueel de mogelijkheid om amendementen op de concept-resoluties in te dienen. De voorzitters van partijcommissies kunnen amendementen voorbereiden in hun respectievelijke commissies.

In kamercentraleverband kunnen de amendementen worden voorbereid die door de vertegenwoordigers van de betreffende kamercentrale vervolgens worden ingediend. En in fractieverband kunnen de amendementen worden voorbereid die door de vertegenwoordigers van de betreffende fracties vervolgens worden ingediend.

e. partijraad

De concept-resoluties alsmede de ingediende amendementen worden tenslotte besproken in de partijraad. Deze partijraad kent de volgende samenstelling:

met stemrecht

- I. *afgevaardigden van de kamercentrales*
  - a. de voorzitters van de kamercentrales (of de vervanger)
  - b. een aantal (overeenkomstig de huidige verdeelsleutel) vertegenwoordigers per kamercentrale
- II. *door het hoofdbestuur benoemde leden (met een maximum van 25):*
  - a. de voorzitters van de partijcommissies (17) (of de vervanger)
  - b. een aantal 'prominente' leden: ervaren (oud) politici en deskundigen
- III. *overige*
  - a. de ereleden
  - b. de partijvoorzitter en de algemeen secretaris van de WVD (of de vervanger)
  - c. de voorzitter van de Bestuurdersvereniging (of de vervanger)
  - d. de voorzitter van de Organisatie Vrouwen in de WVD (of de vervanger)
  - e. de voorzitter en de directeur van de Teldersstichting (of de vervanger)

met adviserende stem

- IV. *de leden die zitting hebben in de Staten-Generaal en in het Europese Parlement.*
- V. *de overige leden van het hoofdbestuur*
- VI. *het aangewezen lid van de VVD jonger dan 30 jaar, als adviseur van het hoofdbestuur ingevolge art. 23.4 onder 3 statuten*

De partijvoorzitter is voorzitter van de partijraad en de algemeen secretaris is secretaris van de partijraad.

f. algemene vergadering

Nadat de resoluties door de partijraad zijn besproken, worden de vastgestelde resoluties ter goedkeuring voorgelegd aan de eerst volgende algemene vergadering.

7. Positie afdelingen

Het hoofdbestuur streeft er naar om de leden (als deelnemers) meer bij de inhoudelijke discussie in de partij te betrekken. Zo is de deelname aan de themadagen mogelijk voor alle leden van de VVD. Aankondigingen voor deze dagen zullen dan ook gepubliceerd worden in Vrijheid en Democratie.

Het hoofdbestuur gaat er vanuit dat in de besturen van de kamercentrales, een bestuurslid belast wordt met de inhoudelijke discussie. Dit bestuurslid zal de afdelingen in de kamercentrale tot discussie moeten brengen opdat op basis van de standpunten/meningen/conclusies vanuit de afdelingen vervolgens de voorbereiding van de behandeling van de partijraad in de centralevergadering van de kamercentrale kan plaatsvinden.

8. Tenslotte

In de komende jaren zal de VVD over een groot aantal belangrijke onderwerpen (in aanloop naar de verkiezingen 1998) een standpunt moeten formuleren. Daarnaast gaat binnenkort de discussie over de lange termijnvisie van de VVD van start die wellicht zal leiden tot een aanpassing van de Beginselverklaring die voor het laatst in 1980 is vastgesteld. Voor alle discussies geldt dat de VVD daarvoor over een goede 'infrastructuur' moet beschikken, zodat de discussies niet gehinderd worden door onduidelijkheid over de procedures. Het hoofdbestuur hoopt en verwacht dat met de in deze notitie beschreven organisatie van de inhoudelijke discussie, daarover duidelijkheid bestaat.

9. Tekst artikel 50 hr en de daarvan afgeleide artikelen

artikel 50 SAMENSTELLING

50.1. De partijraad bestaat uit:

1. Door de kamercentrales benoemd leden:
    - a. de voorzitters van de kamercentrales of, indien deze zijn verhinderd dan wel uit andere hoofde deel uitmaken van de partijraad, hen die door de jaarlijkse centralevergadering als hun plaatsvervanger zijn aangewezen;
    - b. een aantal door de jaarlijkse centralevergadering van elke kamercentrale te benoemen afgevaardigden, waarbij elke kamercentrale een lid benoemt voor elke keer dat het aantal leden dat op 1 januari van het lopende jaar is ingeschreven bij de afdelingen die tot de betreffende kamercentrale behoren deelbaar is door 1,5% van het totale ledenaantal van de VVD, waarbij de uitkomst naar boven wordt afgerond tot een geheel getal; de aspirant-leden worden bij de bepaling van het aantal afgevaardigden buiten beschouwing gelaten;
  2. Door het hoofdbestuur benoemde leden:
    - a. De voorzitters van de partijcommissies. De voorzitters van voornoemde commissies kunnen zich bij verhindering laten vervangen door een ander commissielid.
    - b. Een aantal door het hoofdbestuur benoemde leden.
  3. Overige leden:
    - a. de ereleden;
    - b. de partijvoorzitter en de algemeen secretaris of degenen die hen vervangen;
    - c. de voorzitter van de VVD-Bestuurdersvereniging of degene die hem vervangt;
    - d. de voorzitter van de Stichting Organisatie Vrouwen in de VVD of degene die haar vervangt;
    - e. de voorzitter en de directeur van de prof. mr. B.M. Teldersstichting of degenen die hen vervangen.
- 50.2. Adviserend lid van de partijraad zijn:
- a. de overige leden van het hoofdbestuur;
  - b. de leden die zitting hebben in de Staten-Generaal en in het Europese Parlement.
  - c. het aangewezen lid van de VVD jonger dan 30 jaar, als adviseur van het hoofdbestuur ingevolge art. 23.4 onder 3 statuten;
- 50.3. De leden van de partijraad, bedoeld in artikel 50.1 onder 1 b, leggen in de jaarlijkse centralevergadering volgende op die waarin zij benoemd zijn verantwoording af over het door hen gevoerde beleid.
- 50.4 Het aantal leden van de partijraad, bedoeld in artikel 50.1 onder 2 a en 2 b, mogen tezamen niet meer zijn dan 25.
- 50.5 Indien zowel aan artikel 50.1 als aan artikel 50.2 rechten ontleend worden, prevaleert artikel 50.1.

BIJLAGE 3

bij de beschrijvingsbrief voor de 49e JAV

Voorstel tot wijziging van de kandidaatstellingsreglementen

In zijn vergadering van 26 juni 1995 heeft het hoofdbestuur de COMMISSIE EVALUATIE EN UPDATE REGLEMENTEN (CEUR) ingesteld.
De CEUR was als volgt samengesteld:

voorzitter:

mevr. mr W.M.C. de Vrey-Vringer te Nieuwkoop

leden:

ir A.J. Korff te Den Haag
mr. E. Mijnsberge te Den Haag
J.W. Prins te Capelle a/d/ IJssel (scribent)
mevr. M.E.F.J. Overmeer-Jansen te Naarden
prof mr J.R. Schaafsma te Wassenaar
mevr. mr M.Th.M. Tangel te Den Haag
O. Tammens te Zwinderen
ing. P.H. Tirion te Oosterbeek

adviseur:

mr D.W. Zwart (scribent)

De commissie had als (eerste) opdracht om de vernieuwde kandidaatstellings-reglementen GR/PS/TK/EK/EP te toetsen aan de praktijkervaringen n.a.v. de verkiezingen in 1994/95 en te komen met voorstellen voor verbetering. Bij het maken van deze voorstellen diende gestreefd te worden naar vereenvoudiging.

Het tempo, waarin de "CEUR" heeft gewerkt is vrij hoog. De commissie vergaderde in de periode juli- november 1995. De reden van dit hoge tempo is gelegen in het feit, dat in januari 1997 de procedure voor de gemeenteraadsverkiezingen in voorjaar 1998 al van start gaat. Derhalve worden de voorstellen geagendeerd voor de 49e Jaarlijkse Algemene Vergadering van 19 en 20 april 1996.

De belangrijkste wijzigingen in de reglementen zijn gebaseerd op de volgende uitgangspunten:

- Vereenvoudiging, leesbaarheid en herkenbaarheid: de actiepunten rond de kandidaatstelling zijn samengevat in "10 chronologische artikelen".
- Het democratisch proces dient zo goed mogelijk gewaarborgd te zijn. Daarom is gewerkt vanuit de filosofie: "van lid naar deelnemer" en het primaat van de afdeling. De afdelingen stellen kandidaten en de afdelingen dienen eventuele wijzigingsvoorstellen in. De adviserende rol van de kamercentrales is benadrukt, terwijl daarnaast de ondercentrales en kamercentrales tevens een coördinerende rol kunnen vervullen. De functie van de partijraad als adviesorgaan is komen te vervallen.

- Er dient een verkiezingsprogramma te worden vastgesteld. Dit kan de ledenvergadering mede gebruiken als toetsingselement van de voorlopige kandidaten.

Voor twee zaken is het van belang, dat zij de actuele maatschappelijke ontwikkelingen volgen en deze dienen daarom te worden opgenomen in een algemene toelichting.

- **Positieve actie bij de kandidaatstelling.**

Bij het samenstellen van de kandidatenlijsten moeten wij er alles aan doen de diverse doelgroepen (o.a. vrouwen, allochtonen) op evenwichtige wijze op de lijsten vertegenwoordigd te krijgen. Het hoofdbestuur zal in nauwe samenwerking met de Stichting Organisatie Vrouwen in de VVD de voorlichting hiervan aan de afdelingen verzorgen.

- **Het menselijk aspect bij de kandidaatstelling**

Dit is met andere woorden zorgvuldigheid bij het toepassen van de procedure. Iedere functionaris dient zich te realiseren, dat een potentiële kandidaat zich kwetsbaar opstelt (goede vóórzorg); ook na afloop van de kandidaatstelling dient er zorgvuldig met de belangen van een eventueel niet gekozen kandidaat te worden omgegaan (goede nazorg).

Hierna volgen de voorstellen in chronologische volgorde naar tijdstip van de (vermoedelijke) volgende verkiezingen:

1. per reglement de toelichtingen

		blz
Gemeenteraad	(maart 1998)	3
Tweede Kamer	(mei 1998)	6
Provinciale Staten	(maart 1999)	8
Eerste Kamer	(mei 1999)	10
Europese Parlement	(juni 1999)	12

2. de teksten van de nieuwe reglementen (setje is los bijgevoegd)

	blz
Gemeenteraad	14
Tweede Kamer	20
Provinciale Staten	27
Eerste Kamer	34
Europese Parlement	41

Voorgesteld wordt i.v.m. de gemeentelijke herindelingsverkiezingen die in de loop van 1996 in een aantal provincies plaatsvinden, om de gewijzigde reglementen pas te doen ingaan op 1 januari 1997.

GEMEENTERAAD

Algemeen.

Reeds in 1994 hebben wij toegezegd, dat de nieuwe kandidaatstellingsprocedures zouden worden geëvalueerd, uiteraard na afloop van de Provinciale Statenverkiezingen van 1995. Deze toezegging is gedaan na vele verzoeken daartoe van afdelingen, van het periodiek overleg met de kamercentralevoorzitters en van de algemene vergadering. Hiertoe hebben wij de commissie evaluatie en update reglementen (CEUR) geïnstalleerd.

Nader onderzoek bij afdelingen en centrales leverde een divers beeld op van wensen en verlangens, die zich in een breed scala bewegen tussen de uitersten van niets wijzigen tot veel gedetailleerder wijzigen van de reglementen. Ondanks het feit, dat wij een korte responsetijd hebben kunnen geven, omdat eventuele wijzigingen van de reglementen in de algemene vergadering van 1996 dienen te worden behandeld, hebben wij 45 brieven met reacties ontvangen, die alle afzonderlijk zullen worden beantwoord.

Graag willen wij alle afdelingen en centrales voor hun inzet in deze hartelijk dankzeggen. De CEUR heeft op basis van een interne evaluatie, van alle binnen gekomen reacties en van eigen waarnemingen geconcludeerd, dat de reglementen aanpassing behoeven in de zin van vereenvoudiging en betere leesbaarheid/hanteerbaarheid voor afdelingen, terwijl tevens de rol van de afdelingen dient te worden verduidelijkt en verstevigd (**het primaat van de afdelingen**). Wij kunnen hiermee instemmen. Elementen van dit uitgangspunt dienen dan ook te zijn, dat de reglementen zodanig geredigeerd dienen te zijn, dat er wat betreft de te volgen procedure(s) geen onduidelijkheid mag bestaan, terwijl de zorgvuldigheid en het democratisch proces volledig dienen te zijn gewaarborgd. Dit moet dus in duidelijke regels, die niet voor meerdere uitleg vatbaar zijn, worden vertaald. Voorts moeten dubbele vermeldingen -ook uit andere wetgeving- worden vermeden en moeten door zoveel mogelijk gelijkschakeling van termijnen de afdelingen "verlost" worden van overbodig vergaderen.

Onderstaand geven wij aan hoe wij invulling hebben gegeven aan de bovenvermelde algemene uitgangspunten.

Reglement op de kandidaatstelling voor leden van de gemeenteraden (GR). *De wijzigingen op hoofdlijnen.*

1. Het onderscheid tussen drie types afdelingen vervalt geheel; de te volgen procedure dient in elke afdeling hetzelfde te zijn, terwijl ook het afdelingsbestuur hiervoor verantwoordelijk is en blijft. Hoe een bestuur zich daarbij wenst te laten begeleiden, eventueel via een adviescommissie voor werving van kandidaten, is een zaak van de afdeling; dit behoeft niet reglementair bepaald te worden.
Alleen, wanneer er niet voldoende bestuursleden overblijven om de kandidaatstellingsprocedure te leiden (minder dan 3 bestuursleden) is het bestuur verplicht om de taken met betrekking tot de kandidaatstellingsprocedure over te dragen aan de ondercentrale, tenzij de ledenvergadering besluit om de overblijvende bestuursleden, aangevuld met andere leden van de afdeling, daarmee te belasten.
2. Extra ledenvergaderingen zijn voorkomen. Het wordt b.v. normaal geacht, dat een afdeling aan de verkiezingen deelneemt met een eigen VVD-lijst en zonder een lijstverbinding aan te gaan. Alleen, wanneer hiervan wordt afgeweken, moet dit door de ledenvergadering worden bekrachtigd. Mededeling hiervan behoeft alleen gedaan te worden aan de fracties van de lijstverbindingen en aan het hoofdbestuur.

3. Het aantal in acht te nemen termijnen is beperkt door te kiezen voor slechts een beperkt aantal data.
4. De afdelingen hebben voldoende tijd gekregen om:
  - a. de procedure te starten (5 maanden);
  - b. een concept-verkiezingsprogramma te (laten) ontwerpen (9 maanden);
  - c. de ontwerp-kandidatenlijst te kunnen beoordelen (4 tot 6/7 weken);
  - d. een "resttermijn" te hebben om eventuele onvolkomenheden te corrigeren (3 weken).
5. Voorlopige kandidaten dienen het verkiezingsprogramma geheel te onderschrijven; alleen, wanneer men op een of meerdere punten een voorbehoud wil maken, dient men dit tijdig en schriftelijk aan het bestuur kenbaar te maken. Het bestuur dient dit aan de kandidaatstellingsvergadering kenbaar te maken.
6. Ook de toegankelijkheid tot de kandidaatstellingsvergadering is geregeld. Normaal is, dat voorlopige kandidaten niet aanwezig zijn, tenzij de ledenvergadering, niet zijnde de kandidaatstellingsvergadering, anders heeft besloten.
7. Ter vereenvoudiging van het reglement zijn alle bepalingen met betrekking tot het stemmen (die al in het Huishoudelijk Reglement staan) en met betrekking tot de Kieswet uit het reglement gehaald.

Naast de bestaande teksten zal van beide onderdelen tijdig een populaire versie door ons aan de afdelingen beschikbaar worden gesteld.

8. Als gevolg van de nauwe relatie tussen het vaststellen van een verkiezingsprogramma en van de kandidatenlijst is in het reglement ook een apart onderdeel "Het verkiezingsprogramma" opgenomen.

Wij willen hiernaast zeer nadrukkelijk aandacht vragen voor een aantal punten, die met kandidaatstelling te maken hebben.

• **POSITIEVE ACTIE**

Waar wij een brede volkspartij zijn, zal dit haar weerspiegeling moeten vinden in de samenstelling en uiteindelijke vaststelling van de kandidatenlijst. Dit betekent dus, dat u er alles aan moet doen om diverse doelgroepen op een evenwichtige wijze op de lijst vertegenwoordigd te laten zijn. Uiteraard mag daarbij aan kwaliteit niet worden ingeboet. In dit verband wijzen wij b.v. op de uitspraak van de algemene vergadering 1995 in Ede, dat er een voldoende aantal vrouwen op de kandidatenlijst dient voor te komen. In nauwe samenspraak met de Stichting Organisatie Vrouwen in de VVD kan daaraan op een goede wijze invulling gegeven worden. Het is u bekend, dat de partij al geruime tijd streeft naar een vertegenwoordiging van 33% vrouwen in bestuurlijke en politieke organen.

• **VOORZORG**

Zeker nu de reglementen vereenvoudigd zijn, moeten wij er met klem op aandringen, dat de afdelingen van het begin af aan zeer zorgvuldig omgaan met de te hanteren procedures. Dit in verband met de kwetsbaarheid van de kandidaten. Onderdeel van deze zorgvuldigheid is o.a. het houden van beoordelings gesprekken.

• **NAZORG**

Helaas moet gekonstateerd worden, dat kandidaten, die toch hun nek hebben uitgestoken, maar om allerlei redenen niet op de kandidatenlijst voorkomen, dan wel op grond van de verkiezingsuitslag niet gekozen worden, daarna aan hun lot worden overgelaten. Deze mensen zijn we dan bij een volgende gelegenheid kwijt. Wij doen dan ook een dringend beroep op alle bestuurlijke gremia om deze mensen nadrukkelijk bij alle werkzaamheden te betrekken; dit kan b.v. zijn bij het bestuurlijk-organisatorisch werk, participeren in werkgroepen, participeren in adviesgroepen voor bestuur en/of fractie.

Procedure behandeling tijdens algemene vergadering.

Na het verschijnen van de beschrijvingsbrief in januari 1996 zien wij een duidelijke taak voor de kamercentrales. Deze dienen ter behandeling van de beschrijvingsbrief tijdig een centralevergadering te beleggen. Het punt van de reglementswijzigingen zou daarbij een prominente plaats moeten innemen. Wanneer de voorbereiding in die centralevergadering goed gebeurt, kan de behandeling tijdens de algemene vergadering op een efficiënte wijze plaatsvinden.

Wij stellen ons voor om tijdens de algemene vergadering eerst te discussiëren over de uitgangspunten bij de voorgestelde wijzigingen. Wanneer deze worden aanvaard, zal de behandeling per reglement -indien gewenst- marginaal kunnen zijn. Uiteraard komen de door afdelingen geformuleerde amendementen in bespreking.

TWEEDE KAMER

Algemeen.

Het is duidelijk, dat datgene wat wij onder dit kopje geschreven hebben bij het kandidaatstellingsreglement GR ook geldt voor het kandidaatstellingsreglement TK. Bij lezing van de teksten van de reglementen TK, EK en EP zal opvallen, dat deze bijna geheel gelijkkluidend zijn op een paar uitzonderingen na. Toch hebben wij gekozen voor drie aparte reglementen om elke verwarring bij de toepassing ervan te voorkomen. Het gevolg daarvan is wel, dat onze inleidende teksten bij de onderscheiden reglementen dezelfde zijn. Onderstaand geven wij aan hoe wij invulling hebben gegeven aan de bovenvermelde algemene uitgangspunten.

Reglement op de kandidaatstelling voor leden van de Tweede Kamer (TK). *De wijzigingen op hoofdlijnen.*

1. Qua opzet en indeling van het reglement is zoveel mogelijk aansluiting gezocht bij het GR-reglement, hetgeen de leesbaarheid en hanteerbaarheid ten goede komt.
2. De benodigde afdelingsvergaderingen zijn zodanig gepland, dat bij meerdere verkiezingen in één jaar niet telkens aparte vergaderingen behoeven te worden uitgeschreven.
3. "Het primaat van de afdeling". Het zijn de ledenvergaderingen van de afdelingen, die van het begin tot het eind van het kandidaatstellingsproces hierbij betrokken zijn. Ondercentrales en Kamercentrales kunnen een coördinerende en adviserende rol vervullen.
4. De "top-down"-procedure met betrekking tot de uiteindelijke vaststelling van de kandidatenlijst is als het meest herkenbare en beïnvloedbare proces gehandhaafd. In dit proces blijft de ontwerplijst van het hoofdbestuur als herkenbaar geheel tot de algemene vergadering (kandidaatstellingsvergadering) overeind en komen in principe alle door de ledenvergadering van de afdelingen ingediende amendementen in behandeling en stemming. Ze gaan dus "onderweg" niet verloren in een systeem van gemiddelden. Hierdoor is de afdelingsinvloed maximaal en vindt de definitieve vaststelling van de kandidatenlijst op democratische wijze plaats.
5. Ons uitgangspunt is, dat wij maximaal 6 maanden na de laatstgehouden verkiezing opnieuw een commissie, belast met de voorbereiding van de kandidaatstelling, installeren. Hierdoor kan ook het wervingsaspect in de taak van deze commissie optimaal aandacht krijgen.
6. De taak van de partijraad in de kandidaatstellingsprocedure is komen te vervallen. Reeds geruime tijd hebben wij als uitgangspunt, dat de partijraad zich meer dient bezig te houden met de inhoud van de politiek en niet met reglementen en andere bestuurlijke aangelegenheden. De rol van het periodiek overleg van de kamercentralevoorzitters met het hoofdbestuur (P.O.K.) is nog eens als een adviserende benadrukt; deze rol wordt vervuld vóór het moment, waarop wij de ontwerp-lijst vaststellen.
7. Ter vereenvoudiging van het reglement zijn alle bepalingen met betrekking tot het stemmen (die al in het Huishoudelijk Reglement staan) en met betrekking tot de Kieswet uit het reglement gehaald.

Naast de bestaande teksten zal van beide onderdelen tijdig een populaire versie door ons aan de afdelingen beschikbaar worden gesteld.

8. Voorlopige kandidaten dienen het verkiezingsprogramma geheel te onderschrijven; alleen, wanneer men op een of meerdere punten een voorbehoud wil maken, dient men dit tijdig en schriftelijk aan het hoofdbestuur kenbaar te maken. Dit bestuur dient dit aan de kandidaatstellingsvergadering kenbaar te maken. Als gevolg van de nauwe relatie tussen het vaststellen van een verkiezingsprogramma en van de kandidatenlijst is derhalve in het reglement ook een apart onderdeel "Het verkiezingsprogramma" opgenomen.

Wij willen hiernaast zeer nadrukkelijk aandacht vragen voor een aantal punten, die met kandidaatstelling te maken hebben.

- **POSITIEVE ACTIE.**

Waar wij een brede volkspartij zijn, zal dit haar weerspiegeling moeten vinden in de samenstelling en uiteindelijke vaststelling van de kandidatenlijst. Dit betekent dus, dat u met inachtneming van de eigen bestuurlijke verantwoordelijkheid er alles aan moet doen om diverse doelgroepen op een evenwichtige wijze op de lijst vertegenwoordigd te laten zijn. Uiteraard mag daarbij aan kwaliteit niet worden ingeboet. In dit verband wijzen wij b.v. op de uitspraak van de algemene vergadering 1995 in Ede, dat er een voldoende aantal vrouwen op de kandidatenlijst dient voor te komen. In nauwe samenspraak met de Stichting Organisatie Vrouwen in de VVD kan daaraan op een goede wijze invulling gegeven worden. Het is u bekend, dat de partij al geruime tijd streeft naar een vertegenwoordiging van 33% vrouwen in bestuurlijke en politieke organen.

- **VOORZORG.**

Zeker nu de reglementen vereenvoudigd zijn, moeten wij er met klem op aandringen, dat de afdelingen van het begin af aan zeer zorgvuldig omgaan met de te hanteren procedures. Dit in verband met de kwetsbaarheid van de kandidaten.

- **NAZORG.**

Helaas moet gekonstateerd worden, dat kandidaten, die toch hun nek hebben uitgestoken, maar om allerlei redenen niet op de kandidatenlijst voorkomen, dan wel op grond van de verkiezingsuitslag niet gekozen worden, daarna aan hun lot worden overgelaten. Deze mensen zijn we dan bij een volgende gelegenheid kwijt. Wij doen dan ook een dringend beroep op alle bestuurlijke gremia om deze mensen nadrukkelijk bij alle werkzaamheden te betrekken; dit kan b.v. zijn bij het bestuurlijk-organisatorisch werk, participeren in werkgroepen, participeren in adviesgroepen voor bestuur en/of fractie.

Procedure behandeling tijdens algemene vergadering.

Na het uitkomen van de beschrijvingsbrief in januari 1996 zien wij een duidelijke taak voor de kamercentrales. Deze dienen ter behandeling van de beschrijvingsbrief tijdig een centrale vergadering te beleggen. Het punt van de reglementswijzigingen zou daarbij een prominente plaats moeten innemen. Wanneer de voorbereiding in die centrale vergadering goed gebeurt, kan de behandeling tijdens de algemene vergadering op een efficiënte wijze plaatsvinden. Wij stellen ons voor om tijdens de algemene vergadering eerst te discussiëren over de uitgangspunten bij de voorgestelde wijzigingen. Wanneer deze worden aanvaard, zal de behandeling per reglement -indien gewenst- marginaal kunnen zijn. De door afdelingen geformuleerde amendementen komen dan in bespreking.

PROVINCIALE STATEN

Algemeen.

Het is duidelijk, dat datgene wat wij onder dit kopje geschreven hebben bij het kandidaatstellingsreglement GR ook geldt voor het kandidaatstellingsreglement PS. Het gevolg daarvan is wel, dat onze teksten bij dit reglement dezelfde zijn als bij de overige reglementen. Onderstaand geven wij aan hoe wij invulling hebben gegeven aan de bovenvermelde algemene uitgangspunten.

Reglement op de kandidaatstelling voor leden van de Provinciale Staten (PS).

De wijzigingen op hoofdlijnen.

1. In het kader van deregulering zijn de twee bestaande reglementen (één voor enkelvoudige- en één voor meervoudige provinciecentrales) ineengeschoven.
2. Qua opzet en indeling van het reglement is zoveel mogelijk aansluiting gezocht bij het GR-reglement, hetgeen de leesbaarheid en hanteerbaarheid ten goede komt.
3. De benodigde afdelingsvergaderingen zijn zodanig gepland, dat bij meerdere verkiezingen in één jaar niet telkens aparte vergaderingen behoeven te worden uitgeschreven.
4. "Het primaat van de afdeling". Het zijn de ledenvergaderingen van de afdelingen, die van het begin tot het eind van het kandidaatstellingsproces hierbij betrokken zijn. Ondercentrales en Kamercentrales kunnen een coördinerende en adviserende rol vervullen.
5. De "top-down"-procedure met betrekking tot de uiteindelijke vaststelling van de kandidatenlijst is als het meest herkenbare en beïnvloedbare proces gehandhaafd. In dit proces blijft de ontwerp-lijst van het hoofdbestuur als herkenbaar geheel tot de algemene vergadering (kandidaatstellingsvergadering) overeind en komen in principe alle door de ledenvergadering van de afdelingen ingediende amendementen in behandeling en stemming. Ze gaan dus "onderweg" niet verloren in een systeem van gemiddelden. Hierdoor is de afdelingsinvloed maximaal en vindt de definitieve vaststelling van de kandidatenlijst op democratische wijze plaats.
6. Ons uitgangspunt is, dat maximaal 6 maanden na de laatstgehouden verkiezing door het provinciecentralebestuur opnieuw een commissie, belast met de voorbereiding van de kandidaatstelling, wordt geïnstalleerd. Hierdoor kan ook het wervingsaspect in de taak van deze commissie optimaal aandacht krijgen.
7. Ter vereenvoudiging van het reglement zijn alle bepalingen met betrekking tot het stemmen (die al in het Huishoudelijk Reglement staan) en met betrekking tot de Kieswet uit het reglement gehaald.

Naast de bestaande teksten zal van beide onderdelen tijdig een populaire versie door ons aan de afdelingen beschikbaar worden gesteld.

8. Voorlopige kandidaten dienen het verkiezingsprogramma geheel te onderschrijven; alleen, wanneer men op een of meerdere punten een voorbehoud wil maken, dient men

dit tijdig en schriftelijk aan het provinciecentraalbestuur kenbaar te maken. Dit bestuur dient dit aan de kandidaatstellingsvergadering kenbaar te maken. Als gevolg van de nauwe relatie tussen het vaststellen van een verkiezingsprogramma en van de kandidatenlijst is in het reglement derhalve een apart onderdeel "Het verkiezingsprogramma" opgenomen.

Wij willen hiernaast zeer nadrukkelijk aandacht vragen voor een aantal punten, die met kandidaatstelling te maken hebben.

- **POSITIEVE ACTIE.**

Waar wij een brede volkspartij zijn, zal dit haar weerspiegeling moeten vinden in de samenstelling en uiteindelijke vaststelling van de kandidatenlijst. Dit betekent dus, dat u er alles aan moet doen om diverse doelgroepen op een evenwichtige wijze op de lijst vertegenwoordigd te laten zijn. Uiteraard mag daarbij aan kwaliteit niet worden ingeboet. In dit verband wijzen wij b.v. op de uitspraak van de algemene vergadering 1995 in Ede, dat er een voldoende aantal vrouwen op de kandidatenlijst dient voor te komen. In nauwe samenspraak met de Stichting Organisatie Vrouwen in de VVD kan daaraan op een goede wijze invulling gegeven worden. Het is u bekend, dat de partij al geruime tijd streeft naar een vertegenwoordiging van 33% vrouwen in bestuurlijke en politieke organen.

- **VOORZORG.**

Zeker nu de reglementen vereenvoudigd zijn, moeten wij er met klem op aandringen, dat de afdelingen van het begin af aan zeer zorgvuldig omgaan met de te hanteren procedures. Dit in verband met de kwetsbaarheid van de kandidaten.

- **NAZORG.**

Helaas moet gekonstateerd worden, dat kandidaten, die toch hun nek hebben uitgestoken, maar om allerlei redenen niet op de kandidatenlijst voorkomen, dan wel op grond van de verkiezingsuitslag niet gekozen worden, daarna aan hun lot worden overgelaten. Deze mensen zijn we dan bij een volgende gelegenheid kwijt. Wij doen dan ook een dringend beroep op alle bestuurlijke gremia om deze mensen nadrukkelijk bij alle werkzaamheden te betrekken; dit kan b.v. zijn bij het bestuurlijk-organisatorisch werk, participeren in werkgroepen, participeren in adviesgroepen voor bestuur en/of fractie.

Procedure behandeling tijdens algemene vergadering.

Na het uitkomen van de beschrijvingsbrief in januari 1996 zien wij een duidelijke taak voor de kamercentrales. Deze dienen ter behandeling van de beschrijvingsbrief tijdig een centralevergadering te beleggen. Het punt van de reglementswijzigingen zou daarbij een prominente plaats moeten innemen. Wanneer de voorbereiding in die centralevergadering goed gebeurt, kan de behandeling tijdens de algemene vergadering op een efficiënte wijze plaatsvinden. Wij stellen ons voor om tijdens de algemene vergadering eerst te discussiëren over de uitgangspunten bij de voorgestelde wijzigingen. Wanneer deze worden aanvaard, zal de behandeling per reglement -indien gewenst- marginaal kunnen zijn. De door afdelingen geformuleerde amendementen komen dan in bespreking.

EERSTE KAMER

Algemeen

Het is duidelijk, dat datgene wat wij onder dit kopje geschreven hebben bij het kandidaatstellingsreglement GR ook geldt voor het kandidaatstellingsreglement EK. Bij lezing van de teksten van de reglementen TK, EK en EP zal opvallen, dat deze bijna geheel gelijklopend zijn op een paar uitzonderingen na. Toch hebben wij gekozen voor drie aparte reglementen om elke verwarring bij de toepassing ervan te voorkomen. Het gevolg daarvan is wel, dat onze inleidende teksten bij de onderscheiden reglementen dezelfde zijn.

Onderstaand geven wij aan hoe wij invulling hebben gegeven aan de bovenvermelde algemene uitgangspunten.

Reglement op de kandidaatstelling voor leden van de Eerste Kamer (EK). *De wijzigingen op hoofdlijnen.*

1. Qua opzet en indeling van het reglement is zoveel mogelijk aansluiting gezocht bij het GR-reglement, hetgeen de leesbaarheid en hanteerbaarheid ten goede komt.
2. De benodigde afdelingsvergaderingen zijn zodanig gepland, dat bij meerdere verkiezingen in één jaar niet telkens aparte vergaderingen behoeven te worden uitgeschreven.
3. "Het primaat van de afdeling". Het zijn de ledenvergaderingen van de afdelingen, die van het begin tot het eind van het kandidaatstellingsproces hierbij betrokken zijn. Ondercentrales en Kamercentrales kunnen een coördinerende en adviserende rol vervullen.
4. De "top-down"-procedure met betrekking tot de uiteindelijke vaststelling van de kandidatenlijst is als het meest herkenbare en beïnvloedbare proces gehandhaafd. In dit proces blijft de ontwerplijst van het hoofdbestuur als herkenbaar geheel tot de algemene vergadering (kandidaatstellingsvergadering) overeind en komen in principe alle door de ledenvergadering van de afdelingen ingediende amendementen in behandeling en stemming. Ze gaan dus "onderweg" niet verloren in een systeem van gemiddelden. Hierdoor is de afdelingsinvloed maximaal en vindt definitieve vaststelling van de kandidatenlijst op democratische wijze plaats.
5. Ons uitgangspunt is, dat wij maximaal 6 maanden na de laatstgehouden verkiezing opnieuw een commissie, belast met de voorbereiding van de kandidaatstelling, installeren. Hierdoor kan ook het wervingsaspect in de taak van deze commissie optimaal aandacht krijgen.
6. De taak van de partijraad in de kandidaatstellingsprocedure is komen te vervallen. Reeds geruime tijd hebben wij als uitgangspunt, dat de partijraad zich meer dient bezig te houden met de inhoud van de politiek en niet met reglementen en anderebestuurlijke aangelegenheden. De rol van het periodiek overleg van de kamercentrale voorzitters met het hoofdbestuur (P.O.K.) is nog eens als een adviserende benadrukt; deze rol wordt vervuld vóór het moment, waarop wij de ontwerplijst vaststellen.
7. Ter vereenvoudiging van het reglement zijn alle bepalingen met betrekking tot het stemmen (die al in het Huishoudelijk Reglement staan) en met betrekking tot de Kieswet uit het reglement gehaald.

Naast de bestaande teksten zal van beide onderdelen tijdig een populaire versie door ons aan de afdelingen beschikbaar worden gesteld.

8. Voorlopige kandidaten dienen het verkiezingsprogramma geheel te onderschrijven; alleen, wanneer men op een of meerdere punten een voorbehoud wil maken, dient men dit tijdig en schriftelijk aan het hoofdbestuur kenbaar te maken. Dit bestuur dient dit aan de kandidaatstellingsvergadering kenbaar te maken. Als gevolg van de nauwe relatie tussen het vaststellen van een verkiezingsprogramma en van de kandidatenlijst is in het reglement derhalve een apart onderdeel "Het verkiezingsprogramma" opgenomen.
9. De mogelijkheid van lijstdelen <dit wil dus zeggen het -per cluster van- regio('s) invullen van de laatste vijf plaatsen op de lijst> is in dit reglement vervallen. De noodzaak daartoe is vanwege de zogenoemde getrapte verkiezingen niet aanwezig. Er wordt dus voortaan één gelijkluidende landelijke lijst vastgesteld.

Wij willen hiernaast zeer nadrukkelijk aandacht vragen voor een aantal punten, die met kandidaatstelling te maken hebben.

- **POSITIEVE ACTIE**

Waar wij een brede volkspartij zijn, zal dit haar weerspiegeling moeten vinden in de samenstelling en uiteindelijke vaststelling van de kandidatenlijst. Dit betekent dus, dat u er alles aan moet doen om diverse doelgroepen op een evenwichtige wijze op de lijst vertegenwoordigd te laten zijn. Uiteraard mag daarbij aan kwaliteit niet worden ingeboet. In dit verband wijzen wij bijv. op de uitspraak van de algemene vergadering 1995 in Ede, dat er een voldoende aantal vrouwen op de kandidatenlijst dient voor te komen. In nauwe samenspraak met de Stichting Organisatie Vrouwen in de VVD kan daaraan op een goede wijze invulling gegeven worden. Het is u bekend, dat de partij al geruime tijd streeft naar een vertegenwoordiging van 33% vrouwen in bestuurlijke en politieke organen.

- **VOORZORG**

Zeker nu de reglementen vereenvoudigd zijn, moeten wij er met klem op aandringen, dat de afdelingen van het begin af aan zeer zorgvuldig omgaan met de te hanteren procedures. Dit in verband met de kwetsbaarheid van de kandidaten.

- **NAZORG**

Helaas moet gekonstateerd worden, dat kandidaten, die toch hun nek hebben uitgestoken, maar om allerlei redenen niet op de kandidatenlijst voorkomen, dan wel op grond van de verkiezingsuitslag niet gekozen worden, daarna aan hun lot worden overgelaten. Deze mensen zijn we dan bij een volgende gelegenheid kwijt. Wij doen dan ook een dringend beroep op alle bestuurlijke gremia om deze mensen nadrukkelijk bij alle werkzaamheden te betrekken; dit kan b.v. zijn bij het bestuurlijk-organisatorisch werk, participeren in werkgroepen, participeren in adviesgroepen voor bestuur en/of fractie.

Procedure behandeling tijdens algemene vergadering

Na het uitkomen van de beschrijvingsbrief in januari 1996 zien wij een duidelijke taak voor de kamercentrales. Deze dienen ter behandeling van de beschrijvingsbrief tijdig een centralevergadering te beleggen. Het punt van de reglementswijzigingen zou daarbij een prominente plaats moeten innemen. Wanneer de voorbereiding in die centralevergadering goed gebeurt, kan de behandeling tijdens de algemene vergadering op een efficiënte wijze plaatsvinden. Wij stellen ons voor om tijdens de algemene vergadering eerst te discussiëren over de uitgangspunten bij de voorgestelde wijzigingen. Wanneer deze worden aanvaard, zal de behandeling per reglement -indien gewenst- marginaal kunnen zijn. De door afdelingen geformuleerde amendementen komen dan in bespreking.

EUROPESE PARLEMENT

Algemeen

Het is duidelijk, dat datgene wat wij onder dit kopje geschreven hebben bij het kandidaatstellingsreglement GR ook geldt voor het kandidaatstellingsreglement EP. Bij lezing van de teksten van de reglementen TK, EK en EP zal opvallen, dat deze bijna geheel gelijkkluidend zijn op een paar uitzonderingen na. Toch hebben wij gekozen voor drie aparte reglementen om elke verwarring bij de toepassing ervan te voorkomen. Het gevolg daarvan is wel, dat onze inleidende teksten bij de onderscheiden reglementen dezelfde zijn.

Onderstaand geven wij aan hoe wij invulling hebben gegeven aan de bovenvermelde algemene uitgangspunten.

Reglement op de kandidaatstelling voor leden van het Europese Parlement (EP).

De wijzigingen op hoofdlijnen.

1. Qua opzet en indeling van het reglement is zoveel mogelijk aansluiting gezocht bij het GR-reglement, hetgeen de leesbaarheid en hanteerbaarheid ten goede komt.
2. De benodigde afdelingsvergaderingen zijn zodanig gepland, dat bij meerdere verkiezingen in één jaar niet telkens aparte vergaderingen behoeven te worden uitgeschreven.
3. "Het primaat van de afdeling". Het zijn de ledenvergaderingen van de afdelingen, die van het begin tot het eind van het kandidaatstellingsproces hierbij betrokken zijn. Ondercentrales en Kamercentrales kunnen een coördinerende en adviserende rol vervullen.
4. De "top-down"-procedure met betrekking tot de uiteindelijke vaststelling van de kandidatenlijst is als het meest herkenbare en beïnvloedbare proces gehandhaafd. In dit proces blijft de ontwerprijst van het hoofdbestuur als herkenbaar geheel tot de algemene vergadering (kandidaatstellingsvergadering) overeind en komen in principe alle door de ledenvergadering van de afdelingen ingediende amendementen in behandeling en stemming. Ze gaan dus "onderweg" niet verloren in een systeem van gemiddelden. Hierdoor is de afdelingsinvloed maximaal en vindt de definitieve vaststelling van de kandidatenlijst op democratische wijze plaats.
5. Ons uitgangspunt is, dat wij maximaal 6 maanden na de laatstgehouden verkiezing opnieuw een commissie, belast met de voorbereiding van de kandidaatstelling, installeren. Hierdoor kan ook het wervingsaspect in de taak van deze commissie optimaal aandacht krijgen.
6. De taak van de partijraad in de kandidaatstellingsprocedure is komen te vervallen. Reeds geruime tijd hebben wij als uitgangspunt, dat de partijraad zich meer dient bezig te houden met de inhoud van de politiek en niet met reglementen en andere bestuurlijke aangelegenheden. De rol van het periodiek overleg van de kamercentralevoorzitters met het hoofdbestuur (P.O.K.) is nog eens als een adviserende benadrukt; deze rol wordt vervuld vóór het moment, waarop wij de ontwerprijst vaststellen.
7. Ter vereenvoudiging van het reglement zijn alle bepalingen met betrekking tot het stemmen (die al in het Huishoudelijk Reglement staan) en met betrekking tot de Kieswet uit het reglement gehaald.

Naast de bestaande teksten zal van beide onderdelen tijdig een populaire versie door ons aan de afdelingen beschikbaar worden gesteld.

8. Voorlopige kandidaten dienen het verkiezingsprogramma geheel te onderschrijven; alleen, wanneer men op een of meerdere punten een voorbehoud wil maken, dient men dit tijdig en schriftelijk aan het hoofdbestuur kenbaar te maken. Dit bestuur dient dit aan de kandidaatstellingsvergadering kenbaar te maken. Als gevolg van de nauwe relatie tussen het vaststellen van een verkiezingsprogramma en van de kandidatenlijst is in het reglement derhalve een apart onderdeel "Het verkiezingsprogramma" opgenomen.
9. De mogelijkheid van lijstdelen <dit wil dus zeggen het per - cluster van- regio('s) invullen van de laatste vijf plaatsen op de lijst> is in dit reglement vervallen. De noodzaak daartoe is vanwege het aantal zittende leden en het aantal te verwachten leden niet aanwezig. Er wordt dus voortaan één gelijkluidende landelijke lijst vastgesteld.

Wij willen hiernaast zeer nadrukkelijk aandacht vragen voor een aantal punten, die met kandidaatstelling te maken hebben.

- **POSITIEVE ACTIE**

Waar wij een brede volkspartij zijn, zal dit haar weerspiegeling moeten vinden in de samenstelling en uiteindelijke vaststelling van de kandidatenlijst. Dit betekent dus, dat u er alles aan moet doen om diverse doelgroepen op een evenwichtige wijze op de lijst vertegenwoordigd te laten zijn. Uiteraard mag daarbij aan kwaliteit niet worden ingeboet. In dit verband wijzen wij b.v. op de uitspraak van de algemene vergadering 1995 in Ede, dat er een voldoende aantal vrouwen op de kandidatenlijst dient voor te komen. In nauwe samenspraak met de Stichting Organisatie Vrouwen in de VVD kan daaraan op een goede wijze invulling gegeven worden. Het is u bekend, dat de partij al geruime tijd streeft naar een vertegenwoordiging van 33% vrouwen in bestuurlijke en politieke organen.

- **VOORZORG**

Zeker nu de reglementen vereenvoudigd zijn, moeten wij er met klem op aandringen, dat de afdelingen van het begin af aan zeer zorgvuldig omgaan met de te hanteren procedures. Dit in verband met de kwetsbaarheid van de kandidaten.

- **NAZORG**

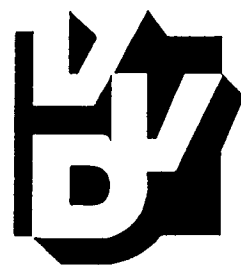
Helaas moet gekonstateerd worden, dat kandidaten, die toch hun nek hebben uitgestoken, maar om allerlei redenen niet op de kandidatenlijst voorkomen, dan wel op grond van de verkiezingsuitslag niet gekozen worden, daarna aan hun lot worden overgelaten. Deze mensen zijn we dan bij een volgende gelegenheid kwijt. Wij doen dan ook een dringend beroep op alle bestuurlijke gremia om deze mensen nadrukkelijk bij alle werkzaamheden te betrekken; dit kan b.v. zijn bij het bestuurlijk-organisatorisch werk, participeren in werkgroepen, participeren in adviesgroepen voor bestuur en/of fractie.

Procedure behandeling tijdens algemene vergadering.

Na het uitkomen van de beschrijvingsbrief in januari 1996 zien wij een duidelijke taak voor de kamercentrales. Deze dienen ter behandeling van de beschrijvingsbrief tijdig een centralevergadering te beleggen. Het punt van de reglementswijzigingen zou daarbij een prominente plaats moeten innemen. Wanneer de voorbereiding in die centralevergadering goed gebeurt, kan de behandeling tijdens de algemene vergadering op een efficiënte wijze plaatsvinden. Wij stellen ons voor om tijdens de algemene vergadering eerst te discussiëren over de uitgangspunten bij de voorgestelde wijzigingen. Wanneer deze worden aanvaard, zal de behandeling per reglement -indien gewenst- marginaal kunnen zijn. De door afdelingen geformuleerde amendementen komen dan in bespreking.

AANVULLENDE BESCHRIJVINGSBRIEF 49STE JAARLIJKE ALGEMENE VERGADERING (97ste algemene vergadering)

vastgesteld door het hoofdbestuur op
11 maart 1996

De openbare jaarlijkse algemene vergadering van de VVD wordt gehouden op vrijdag 19 en zaterdag 20 april 1996 in het congrescentrum Leeuwenhorst, Langelaan 3, te Noordwijkerhout (0252) 378888.

MEDEDELINGEN:

 Het tijdstip van aanvang van de vergadering is 13.00u

 Door de ledenvergaderingen van de afdelingen zijn in totaal 61 wijzigingsvoorstellen ingediend op de beschrijvingsbrief die werd verzonden op 19 januari.

Deze wijzigingsvoorstellen, voorzien van het advies van het hoofdbestuur treft u in deze aanvullende beschrijvingsbrief aan die verzonden is op 22 maart.

 Het actuele onderwerp op vrijdagavond 19 april, zal gaan over het drugsbeleid. Sprekers zijn: mr A.H.Korthals, dr J.J.M. van Dijk, prof. dr J.A. Walburg.

BIJLAGEN:

 Het hoofdbestuur brengt een nota van wijziging uit op de voorstellen voor de kandidaatstellingsreglementen (voorstel 18).

 De rekening en verantwoording van het hoofdbestuur over 1995.

 Ter kennisneming: het Jaarverslag van het hoofdbestuur over 1995.

BEKNOPT AGENDA/ 49e JAV(97e AV)
te Noordwijkerhout.

..... vrijdag 19 april 1996, 13.00 uur

- 1   Opening door de voorzitter, drs W.K. Hoekzema

I.   ALGEMENE HUISHOUDELIJKE AGENDAPUNTEN

- 2   Rekening en verantwoording en jaarverslag van het hoofdbestuur over 1995
ingevolge art. 18.3 statuten, alsmede het gevoerde beleid van het
hoofdbestuur in 1995 (bijlage I)
- 3   Verslag van de commissie van drie leden (kascommissie)
- 4   Vaststellen van het beleidsplan/begroting 1996 van het hoofdbestuur
- 5   Benoeming van een commissie van drie leden (kascommissie, art. 30.2
statuten)
- 6   Periodieke benoeming leden en plaatsvervangende leden van de
Commissie van Beroep (art. 32 statuten)

II.   HUISHOUDELIJKE VOORSTELLEN VAN CENTRALES EN
AFDELINGEN

- 7   Voorstel afdeling De Bilt/Bilthoven   (briefnr. 818964)
- 8   Voorstel afdeling Oegstgeest   (briefnr. 818977)
- 9   Voorstel afdeling Dalfsen   (briefnr. 818952)
- 10   Voorstel afdeling Hilversum   (briefnr. 818962)

III. HUISHOUDELIJKE VOORSTELLEN VAN HET HOOFDBESTUUR

- 11 Voorstel tot behandeling en vaststelling van het beleidsplan en de begroting van het hoofdbestuur.
- 12 Voorstel tot wijziging van artikel 64.5 huishoudelijk reglement (instapcontributie)
- 13 Voorstel tot vaststelling van de procedure m.b.t. inhoudelijke discussie en wijziging van artikel 50 huishoudelijk reglement (samenstelling van de partijraad) en daarvan afgeleide artikelen
- 14 Voorstel tot wijziging van de kandidaatstellersreglementen voor verkiezing van leden van de Gemeenteraad, Provinciale Staten, Tweede Kamer, Eerste Kamer en het Europese Parlement (bijlage 2)
- 15 Rondvraag
- 16 Redevoering voorzitter van de JOVD

..... vrijdag 19 april 1996, 19.30 uur .....

- 17 Herdenking overleden vooraanstaande WVD-leden
- 18 Redevoering van drs W.K. Hoekzema, partijvoorzitter
- 19 Redevoering van H.F. Dijkstal, vice-minister-president en Minister van Binnenlandse Zaken
- 20 Eventuele voortzetting agendapunten middagsessie
- 21 Vaststelling door de algemene vergadering van het aantal leden van het hoofdbestuur ingevolge art. 23.3 statuten
- 22 Verkiezing van een aantal leden van het hoofdbestuur
- 23 Discussie over het drugsbeleid

..... zaterdag 20 april 1996, 10.30 uur .....

- 24 Redevoering van mr F. Korthals Altes, fractievoorzitter Eerste Kamer
- 25 Redevoering van drs G.M. De Vries, voorzitter ELD-fractie
- 26 Bespreking beleid van de Tweede-Kamerfractie, Eerste-Kamerfractie en beleid van de WVD-leden in het Europees Parlement (zowel plenair als in deelsessies)
- 27 Redevoering van mr drs F. Bolkestein, fractievoorzitter Tweede Kamer

1. ALGEMENE HUISHOUDELIJKE AGENDAPUNTEN

AGENDAPUNT 4

Vaststellen van beleidsplan/begroting 1996 van het hoofdbestuur

VOORSTEL 1

Kamercentrale Amsterdam (Briefnr. 819581)

Betreft: cluster 2, CI jongerenbeleid

Tekst:

Projecten zijn vooral gericht op het bevorderen van samenwerking op (onder) afdelings- en kamercentrale niveau

Toelichting:

Daadwerkelijke participatie van jongeren binnen (onder) afdelingen en Kamercentrales is belangrijk. Samenwerkingsprojecten met de JOVD moeten juist daar helpen drempels te verlagen.

Advies hoofdbestuur:

Ontraden. De commissie samenwerkingsprojecten is in het leven geroepen om vooral landelijke projecten op te zetten. De commissie buigt zich niet over lokale of KC-initiatieven, omdat dit de primaire verantwoordelijkheid is van de kamercentrales en afdelingen. Voorts blijkt dat de besturen de noodzaak tot lokale samenwerking verschillend beoordelen. Overigens komen in veel kamercentrales wél gezamenlijke en ook succesvolle activiteiten tot stand.

VOORSTEL 2

Kamercentrale Den Haag (briefnr. 819486)

Betreft: cluster 3, communicatie

Tekst:

Het hoofdbestuur maakt het mogelijk dat individuele leden zich kunnen abonneren op het VVD-Thorbeckehuisnieuws

Toelichting:

De VVD heeft als beleidsuitgangspunt voor de komende jaren gekozen voor de stelling: van leden naar deelnemers. Om dit te kunnen bereiken zullen de leden de mogelijkheid moeten hebben om op een zo breed mogelijk terrein kennis te nemen van plannen die het hoofdbestuur ontwikkelt voor activiteiten binnen de partij. Veel van deze activiteiten worden door middel van het Thorbeckehuisnieuws meegedeeld aan de afdelingen. Het is wenselijk dat ook leden van de VVD, indien zij daar behoefte aan hebben, van deze informatie kennis kunnen nemen.

Advies hoofdbestuur :

Het hoofdbestuur heeft inmiddels een commissie van PR- en communicatiedeskundigen ingesteld die o.m. de communicatie behoefte en mogelijkheden zal onderzoeken. Het hoofdbestuur zal, voor zover de commissie dit niet al doet bij haar onderzoek, de mogelijkheid van individuele abonnementen op het Thorbeckehuisnieuws bij de resultaten betrekken.

VOORSTEL 3

Afdeling Ommen (briefnr. 819579)

Betreft: cluster 3 communicatie

Tekst:

Het publiceren in "Vrijheid en Democratie" van spreekbeurten; Algemene Jaarvergaderingen van de OC's en KC's; scholingsactiviteiten van de KC's evenals de overige speciale activiteiten die namens de VVD lokaal worden georganiseerd.

Toelichting:

De jaren negentig wordt wel het informatie tijdperk genoemd echter onze leden c.q. deelnemers horen op dit moment soms achteraf over een activiteit, in hun nabije woon/werkomgeving, waar zij graag naar toe waren gegaan. Wij beschikken over één communicatie medium dat al onze leden frequent bereikt. "Vrijheid en Democratie". Om van onze leden deelnemers te maken dienen de deelnemers zo adequaat mogelijk te worden geïnformeerd. Tegelijkertijd worden zo onze (afdelings-)secretariaten minder zwaar belast met het doorgeven van informatie aan de leden.

Advies hoofdbestuur:

Ontraden. De kosten van publicatie van deze gegevens in Vrijheid en Democratie zijn onevenredig hoog t.o.v. verspreiding onder de doelgroepen, buitendien is de verschijningsfrequentie 8x per jaar, dat is te weinig actueel voor dit soort mededelingen. Benadrukt wordt de eigen verantwoordelijkheid die afdelingen en centrales hebben in het informeren van de leden over de plaatselijke of regionale activiteiten. Bundeling van krachten kan wellicht een uitkomst bieden indien hiervoor plaatselijk te weinig menskracht of middelen zijn.

II. HUISHOUELIJKE VOORSTELLEN VAN CENTRALES EN AFDELINGEN

AGENDAPUNT 9

Voorstel afdeling Dalfsen

VOORSTEL 4

Kamercentrale Den Helder (briefnr. 819538)

Betreft: Politiezorg op het platteland

Tekst:

Bij de politie speelt thans een drietal problemen: gezag, beheer en capaciteit. Het gezagsprobleem is in discussie naar aanleiding van het rapport van Traa. Het beheer is opnieuw in discussie gebracht naar aanleiding van de voorgestelde provinciale politie. Het capaciteitsprobleem is ten onrechte buiten de discussie gebleven. Met efficiencyverbetering valt dit niet meer op te lossen. De Nederlandse samenleving geeft eenduidig te weinig uit aan veiligheid. Met name buiten de grote steden is de sterkte van de politie teruggelopen met ca. 1/3.

Toelichting:

De VVD moet zich sterk maken voor een forse uitbreiding van de politie en een drastische verbetering van de veiligheid.

Advies hoofdbestuur:

Betrekken bij agendapunt 26, beleid van de Tweede Kamerfractie.

VOORSTEL 5

Afdeling Brielle (briefnr. 819542)

Betreft: politiezorg op het platteland

Tekst:

Gaarne zag het bestuur van de afdeling Brielle concrete daden (derhalve meer politiemensen op straat).

Toelichting:

Op Voorne Putten en Rozenburg treffen wij dezelfde situatie aan als in de regio Dalfsen. Het aantal politiemensen is beneden een aanvaardbaar niveau gedaald. Er zouden meer politiemensen op straat moeten komen, zodat de burger zich veiliger zou voelen.

De gemeenteraad van Brielle besluit op 12 februari 1996 om uit eigen middelen tot extra ondersteuning van de politie te komen, door middel van het aantrekken van stadswachten. U verwijst naar de uitgebreide discussie in de Tweede Kamer over genoemde problematiek.

Advies hoofdbestuur :

Betrekken bij agendapunt 26, beleid van de Tweede Kamerfractie.

VOORSTEL 6

Afdeling Hulst/Hontenisse (briefnr. 819550)

Betreft: Politiezorg op het platteland

Tekst:

De (financiële) verantwoordelijkheid voor een adequate politiezorg (op het platteland) mag niet bij de gemeente worden gelegd.

Toelichting:

Wij zijn het met de afdeling Dalfsen eens dat het onjuist is dat een aantal gemeenten "bijpassen" en/of een alternatieve uitvoering van politionele taken zoeken ten laste van eigen middelen. De VVD zal zich, ons inziens, indringend op de aanpak van deze problematiek moeten beraden.

Advies hoofdbestuur:

Betrekken bij agendapunt 26, beleid van de Tweede Kamerfractie.

III . HUISHOUDELIJKE VOORSTELLEN VAN HET HOOFDBESTUUR :

AGENDAPUNT I I

Voorstel tot behandeling en vaststelling van het beleidsplan en de begroting van het hoofdbestuur

VOORSTEL 7

Kamercentrale Dordrecht (briefnr. 819526)

Betreft: beleidsplan en begroting.

Tekst:

De Kamercentrale Dordrecht stelt voor het beleidsplan en de begroting jaarlijks voorafgaande aan het begrotingsjaar in een algemene (najaars) vergadering vast te stellen.

Toelichting:

De centrale vergadering heeft uitgesproken, dat het voor de partijdemocratie van groot belang is dat deze bevoegdheid bij uitstek van het hoogste partijorgaan tijdig en ten volle kan worden beleefd en waargemaakt.

De meerkosten kunnen worden beperkt door slechts één dag(deel) te vergaderen.

Ook vanuit PR-optiek is een extra-vergadering goed te verdedigen.

Advies hoofdbestuur:

Ontraden. Het is niet mogelijk betrouwbare financiële cijfers eerder dan het einde van het jaar beschikbaar te hebben voor het opstellen van een deugdelijke begroting.

VOORSTEL 8

Afdeling Ede (briefnr. 819553)

Betreft: Beleidsplan - cluster I Politiek A3 - Inhoudelijke discussie lange termijn

Tekst:

Aan bovengenoemd artikel toevoegen:

De resultaten van deze discussie dienen zodanig concreet geformuleerd te worden dat alle WVD gelederen er houvast in vinden voor hun politiek functioneren.

Toelichting:

Fundamentele waarden van het liberalisme moeten lokaal en provinciaal helder en aanspreekbaar gemaakt kunnen worden. Documenten terzake hebben doorgaans een te hoog abstractieniveau.

Advies hoofdbestuur:

Overnemen. Het hoofdbestuur zal er zorg aan besteden dat bedoelde documenten op praktische wijze hanteerbaar zullen zijn.

VOORSTEL 9

Afdeling Ede (briefnr. 819553)

Betreft: Beleidsplan -cluster 1 Politiek A5 - Ouderenbeleid

Tekst:

Na laatste zin na "ouderen" invoegen: "waaronder begrepen allochtone ouderen".

Toelichting:

Deze groeiende groep ouderen dreigt in een steeds knellender sociaal isolement te geraken.

Advies hoofdbestuur:

Ontraden. Het is niet de bedoeling één bepaalde groep hier nader aan te duiden. Ook allochtone ouderen zijn ouderen. De strekking van de passage is algemeen.

VOORSTEL 10

Afdeling Ede (briefnr. 819553)

Betreft: Beleidsplan - cluster 2 Kwaliteitszorg A9 - Project kaderontwikkeling

Tekst:

Laatste zin zoals hieronder aangegeven, schrappen: "Wegens de beperkte aanwezige middelen...enz."

Toelichting:

Dit project verdient hogere prioriteit, is kerntaak.

Advies hoofdbestuur :

Hoewel het hoofdbestuur het belang van kaderontwikkeling onderschrijft, zal voor dit jaar, op dit punt en op dit moment helaas moeten worden getemporeerd.

AGENDAPUNT 12

voorstel tot wijziging van art. 64.5 hr

VOORSTEL I I

Afdeling Sittard (briefnr. 819296)

Betreft: instapcontributie

Tekst:

"Het handhaven van de regeling van de zogenaamde 'instapcontributie' en over te gaan tot de orde van de dag".

Toelichting:

De afdeling Sittard is van mening dat de regeling van de zogenaamde 'instapcontributie' een eerste aanzet op de weg van ledenbehoud is. Men moet immers leden hebben om ze te kunnen behouden. Deze regeling is vooral van belang bij de aanloop naar de gemeenteraadsverkiezingen. De afdelingen van landelijk georganiseerde partijen bevinden zich dan in een ongelijke concurrentiepositie met zogenaamde plaatselijke 'partijen'. Plaatsing op de (ontwerp-) kandidatenlijst heeft immers een nauwe relatie met het tijdstip van aanvang van het lidmaatschap van de kandidaat.

Van significante daling van de contributie-inkomsten is ons niet gebleken. (Vgl. pagina 28 van de beschrijvingsbrief.) Voor 1996 wordt ruim f 400.000,00 méér aan ontvangen contributies begroot dan in 1994 ontvangen.

Door het organiseren van activiteiten kunnen de inspanningen van de afdelingen zelf, eventueel in samenwerking met ondercentrale en/of kamercentrale, een wezenlijke bijdrage leveren aan ledenwerving.

Advies hoofdbestuur:

Ontraden. Reden om in 1994 de instapcontributie in te voeren was dat daardoor meer potentiële leden zouden worden overgehaald om lid te worden. Uit onderzoek blijkt evenwel dat de hoogte van de contributie niet het belangrijkste motief is om het lidmaatschap aan te gaan. Van hen waarbij dat wel het geval is, blijkt dat zij na een jaar het lidmaatschap beëindigen. De contributie inkomsten voor 1996 zijn welliswaar hoger dan in 1994 maar dit komt omdat de algemene vergadering besloten heeft met ingang van 1995 de contributie te verhogen. Handhaving van de instapcontributie betekent dat de contributie wederom zal moet worden verhoogd omdat bij gelijkblijvend ledenaantal de inkomsten zullen dalen. In de jaren dat de instapcontributie van kracht is heeft dit reeds totaal f 320.000,- aan misgelopen contributie inkomsten betekend. De concurrentiekracht van de VVD is aanwezig in de kracht van de politieke argumenten, de sterke partijorganisatie en de gemeenschappelijke liberale beginselen en niet in een tijdelijke korting op de contributie.

AGENDAPUNT 13

voorstel tot vaststelling procedure inhoudelijke discussie en wijziging art. 50 hr

VOORSTEL 12

Afdeling Ede (briefnr. 819553)

Betreft: punt 3 Knelpunten

Tekst:

Toevoegen nieuw punt a, rest a t/m f omnummeren: "Uitkomsten van themadiscussies worden onvoldoende bekend gemaakt in de partij gelederen".

Toelichting:

Om van onderop tot partij standpunten te komen is meer inbreng van de lokale en provinciale fractie en bestuursleden gewenst.

Advies hoofdbestuur:

Overnemen. In het meerjarenplan van het hoofdbestuur worden vele aanzetten gegeven voor het voeren van inhoudelijke discussie in de partij. Vervolgens worden de discussiemogelijkheden gecommuniceerd onder andere via V&D en Thorbeckehuisnieuws. Inbreng van lokale en provinciale fractie en bestuursleden is ook bij inhoudelijke discussies van groot belang. De tekst van het voorstel en de toelichting liggen overigens niet in elkaars verlengde. Er wordt ook voorbijgegaan aan de functie van partijraadsleden.

VOORSTEL 13

OC Midden Limburg (briefnr.819565)

Betreft: Inhoudelijke discussie en art. 50 HR - punt 3g en 5c.

Tekst:

Toevoegen als 3g. Knelpunten:

"er dient een aanpak gevonden te worden, waardoor de afstemming van landelijke standpunten met de basis van de partij (de leden) gewaarborgd wordt."

Toevoegen aan 5c. Themadag:

"Naast themadagen dienen er lokale acties geïnitieerd te worden om er zorg voor te dragen dat alle leden voldoende in de gelegenheid zijn geweest om kennis te nemen van te formuleren standpunten en hierop te reageren."

Toelichting:

De OC Midden- Limburg is van mening dat in 'Bijlage 2 bij de beschrijvingsbrief voor de 49e JAV' niet in voldoende mate aandacht wordt besteed aan het contact tussen centrale partij-instanties enerzijds en de basis(het lid in het land) anderzijds

Wij zien het als taak (en uitdaging) voor landelijke partijorganen en centrales om er

zorg voor te dragen dat de inhoudelijke discussies tot op het allerdiepste niveau in de partij gevoerd worden. Er dient actief aan gewerkt te worden dat de centraal te formuleren of geformuleerde standpunten zijn afgestemd met de basis. Dit om teleurstellingen van leden te voorkomen.

Advies hoofdbestuur:

t.a.v. 3g: Overnemen. Het hoofdbestuur is van mening dat deze afstemming plaats kan vinden in de Jaarlijkse Algemene Vergadering.

t.a.v. 5c: Ontraden in deze vorm. Lokale activiteiten kunnen door afdelingen (in samenwerkingsverband) worden georganiseerd en dienen niet landelijk te worden geïnitieerd.

VOORSTEL 14

KC Limburg (briefnr. 819580)

Betreft: Inhoudelijke discussie en art. 50 HR - 3 Knelpunten

Tekst:

Toevoegen:

3.g- Er dient een aanpak gevonden te worden waardoor de afstemming van de landelijke standpunten met de basis van de partij (de leden) bevorderd wordt.

Toelichting:

Wij zien het als taak (en uitdaging) voor landelijke partijorganen en centrales om er zorg voor te dragen dat de inhoudelijke discussies tot op het allerdiepste niveau in de partij gevoerd worden. Er dient actief aan gewerkt te worden dat de centraal te formuleren of geformuleerde standpunten zijn afgestemd met de basis. Dit om teleurstellingen van leden te voorkomen.

Advies hoofdbestuur:

Tekst overnemen. Het hoofdbestuur is van mening dat deze afstemming plaats kan vinden in de Jaarlijkse Algemene Vergadering. De strekking van de toelichting echter, wordt door het hoofdbestuur verworpen. Lokale activiteiten kunnen door afdelingen (in samenwerkingsverband) worden georganiseerd en dienen niet landelijk te worden geïnitieerd.

VOORSTEL 15

KC Limburg (briefnr. 819580)

Betreft: Inhoudelijke discussie en art. 50 HR - 5.

Tekst:

Toevoegen: 5c.- Naast themadagen dienen er lokale acties geïnitieerd te worden om er zorg voor te dragen dat alle leden voldoende in de gelegenheid zijn geweest om kennis te nemen van te formuleren standpunten en hierop te reageren.

Toelichting:

Wij zien het als taak (en uitdaging) voor landelijke partijorganen en centrales om er zorg voor te dragen dat de inhoudelijke discussies tot op het allerdiepste niveau in de partij gevoerd worden. Er dient actief aan gewerkt te worden dat de centraal te formuleren of geformuleerde standpunten zijn afgestemd met de basis. Dit om teleurstellingen van leden te voorkomen.

Advies hoofdbestuur:

Ontraden. Door middel van de portefeuillehouders inhoudelijke discussie in de kamercentrales kunnen leden reeds in de gelegenheid gesteld worden om kennis van de te formuleren standpunten te nemen en hierop te reageren. Lokale activiteiten kunnen door afdelingen (in samenwerkingsverband) worden georganiseerd en dienen niet landelijk te worden geïnitieerd.

VOORSTEL 16

Kamercentrale Amsterdam(Briefnr. 819581)

Betreft: Inhoudelijke discussie en art. 50 HR, punt 5, b laatste zin

Tekst:

Vervangen: ..... kan..... + ...worden.

Invoegen na.....commissie: wordt bij voorkeur

Toelichting:

Betrokkenheid van de Telderstichting, Partijcommissies en aanwezige bestuurlijke en politieke ervaring(uitgangspunten nr 3 + 5) moet ook in de samenstelling van de commissie tot uitdrukking komen.

Advies hoofdbestuur:

Overnemen. Dit is de door het hoofdbestuur bedoelde strekking.

VOORSTEL 17

Kamercentrale Amsterdam(Briefnr. 819581)

Betreft: Inhoudelijke discussie en art. 50 HR, pun 5 f

Tekst:

Schrappen: ..... ter goedkeuring voorgelegd aan.....

Invoegen na resolutie: Als voorstel vermeld in de beschrijvingsbrief voor.....

Toelichting:

De discussie over de resoluties moet uiteindelijk kunnen worden gevoerd door de Algemene Ledenvergadering van de VVD.

Advies hoofdbestuur:

Overnemen.

AGENDAPUNT 14

Voorstel tot wijziging van de kandidaatstellersreglementen voor verkiezing van leden van de GR, PS, TK, EK, EP.

TOELICHTINGEN

VOORSTEL 18

Hoofdbestuur

Betreft: Nota van wijziging (bijlage 2)

Tekst :

De tekst van deze nota van wijziging is opgenomen in bijlage 2 bij deze aanvullende beschrijvingsbrief.

Toelichting :

De nota van wijziging bevat wijzigingen op de voorstellen van het hoofdbestuur zoals in de beschrijvingsbrief van januari zijn opgenomen. In deze wijzigingsvoorstellen zijn de volgende wijzigingsvoorstellen van afdelingen en centrales verwerkt:

VOORSTEL 30/AMSTELVEEN
VOORSTEL 37/ROTTERDAM
VOORSTEL 38/HILVERSUM
VOORSTEL 39/AMSTELVEEN
VOORSTEL 41/ROTTERDAM
VOORSTEL 43/ROTTERDAM

VOORSTEL 47/AMSTELVEEN
VOORSTEL 48/LIMBURG
VOORSTEL 54/LEIDEN
VOORSTEL 55/EDE
VOORSTEL 56/LEIDEN
VOORSTEL 60/ROTTERDAM

VOORSTEL 19

Kamercentrale Den Helder (briefnr. 819538)

betreft: Toelichting algemeen

Tekst :

"Waar de VVD een brede volkspartij is, zal dit haar weerspiegeling moeten vinden, in de samenstelling en de uiteindelijke vaststelling van de kandidatenlijst".

Toelichting :

Met in achtneming van de eigen bestuurlijke verantwoordelijkheid gelden de navolgende criteria: politiek inzicht, deskundigheid en ruime inzetbaarheid om tot een verantwoorde lijst te komen. Derhalve wijst de Kamercentrale Den Helder een voorkeursbehandeling, voor welke categorie dan ook, af. De kwaliteit gaat boven alles.

Advies hoofdbestuur :

Ontraden. In de toelichting wordt niet voorgesteld een voorkeursbehandeling te entameren, er worden alleen voorbeelden gegeven.

VOORSTEL 20

Kamercentrale Den Haag (briefnr. 819486)

Betreft: Toelichting algemeen

Tekst:

- a. Toevoeging: In aansluiting op de toelichting op het voorstel tot wijziging van de kandidaatstellingsreglement stelt de kamercentrale Den Haag voor dat het hoofdbestuur wordt verplicht om, telkens wanneer er verkiezingen zijn en het hoofdbestuur de hoofdlijnen van de kandidaatstelling aan de partij presenteert, de partij erop te wijzen dat de VVD een brede volkspartij is, hetgeen wordt weerspiegeld in de samenstelling van de kandidatenlijst. Het hoofdbestuur dient daarbij de afdelingen en centrales erop te wijzen dat in alle fasen van de kandidaatstellingsprocedure rekening dient te worden gehouden met de uitspraak van de algemene vergadering dat de partij streeft naar een vertegenwoordiging van 33% vrouwen in bestuurlijke en politieke organen.
- B. Teneinde dit streven (een kandidatenlijst die een afspiegeling is van de VVD als brede volkspartij) een haalbaar en realistisch karakter te geven dient het hoofdbestuur een actief wervings- en scholingsbeleid te voeren, zowel voor vrouwen als voor allochtonen.

Advies hoofdbestuur :

- a. Overnemen. Strekking van de tekst zal in de toelichting bij de kandidaatstellingsreglementen worden geïntegreerd.
- b. Afwijzen. Het hoofdbestuur dient de voorwaarden te scheppen, maar het zijn juist de afdelingen die een actief beleid moeten voeren.

VOORSTEL 21

OC Midden-Limburg (briefnr. 819565)

betreft: Toelichting algemeen

Tekst:

Voeg een 'concept kandidaatstellingsformulier' toe aan het voorstel waarbij de huidige zinsnede '*Hij/zij verklaart de functie wel/niet te aanvaarden*' is vervangen door '*Hij zij verklaart wel/niet de intentie te hebben om de functie te aanvaarden*'.

Toelichting:

De OC-Midden-Limburg is van mening dat 'BIJLAGE 3 bij de beschrijvingsbrief voor de 49e JAV' onvoldoende duidelijkheid verschaft omtrent de te hanteren kandidaatstellingsformulieren. Er wordt slechts gemeld dat er 'adequate formulieren' beschikbaar zullen worden gesteld. In een schrijven aan de CEUR d.d. 3 september 1995 heeft de OC Midden-Limburg reeds omschreven op welke punten bovengenoemde formulieren verbetering behoeven.

Het voorstel tot wijziging van de kandidaatstellingsreglementen dient meer te vermelden over de inhoud van de kandidaatstellingsformulieren. Met name de

uitspraak dat een voorlopige kandidaat bij verkiezing wel of niet zijn/haar functie zal aanvaarden dient weggelaten of afgezwakt te worden.

Advies hoofdbestuur:

Ontraden. Details over formulieren horen niet thuis in reglementen. Het hoofdbestuur zal echter bovengenoemde opmerkingen meenemen bij het redigeren van de bedoelde formulieren.

VOORSTEL 22

Afdeling Ede (briefnr. 819553)

Betreft: Toelichting blz. 1 laatste alinea

Tekst:

Laatste alinea op bovengenoemde bladzijde, vanaf "De adviserende rol" tekst wijzigen in: "Afdelingen kunnen bij de ondercentrale en/of kamercentrale desgewenst om advies vragen. Daarnaast kunnen ondercentrales en kamercentrales een coördinerende rol vervullen. De partijraad als adviesorgaan is komen te vervallen.

Toelichting:

Voorvoemd amendement beoogt meer inhoud te geven aan het primaat van de afdelingen en de in het verleden als ongewenst c.q. onbehoorlijk ervaren invloed van KC besturen tot aanvaardbare proporties terug te brengen.

Samenstelling en bevoegdheden van de door het hoofdbestuur in te stellen commissie van advies voor de kandidaatstelling vereisen in dit kader de grootst mogelijke duidelijkheid en zuiverheid.

Advies hoofdbestuur:

Ontraden. De huidige tekst laat de eigen verantwoordelijkheid van afdelingen onverlet om zich in het kandidaatstellingsproces onafhankelijk van ondercentrale of kamercentrale op te kunnen stellen. Kamercentrale en ondercentrale kunnen echter gevraagd en ongevraagd advies geven alsmede coördinerend optreden.

VOORSTEL 23

Afdeling Ede (briefnr. 819553)

Betreft: Toelichting punt 3 blz. 6, 10 en 12.

Tekst:

In punt 3 op bovengenoemde bladzijden, laatste alinea's van af "Ondercentrale" wijzigen in hieronder volgende tekst:

Indien de afdelingen bij dit proces een advies wensen dan kunnen zij zich richten tot hun ondercentrale en kamercentrale. Ondercentrales en kamercentrales kunnen een coördinerende rol spelen.

Toelichting:

Voornoemd amendement beoogt meer inhoud te geven aan het primaat van de afdelingen en de in het verleden als ongewenst c.q. onbehoorlijk ervaren invloed van KC besturen tot aanvaardbare proporties terug te brengen.

Samenstelling en bevoegdheden van de door het hoofdbestuur in te stellen commissie van advies voor de kandidaatstelling vereisen in dit kader de grootst mogelijke duidelijkheid en zuiverheid.

Advies hoofdbestuur:

Ontraden. Zie advies bij voorstel 22

GEMEENTERAAD

VOORSTEL 24

Afdeling Leidschendam (briefnr. 819545)

betreft: artikel 2.2 GR

Tekst:

Artikel 2.2 wordt als volgt gewijzigd.

2.2 Het bestuur is verplicht alle taken die uit de kandidaatstellings-procedure voortkomen over te dragen aan het bestuur van de ondercentrale, of in voorkomend geval het bestuur van de kamercentrale waartoe de afdeling behoort, in dien blijkt dat niet tenminste drie leden van het bestuur van de afdeling overblijven die geen voorlopige kandidaat zijn. Bestuursleden die bij de voorlopige kandidaatstelling schriftelijk te kennen hebben gegeven dat zij een eventuele benoeming in de gemeenteraad niet zullen aanvaarden worden in dit verband beschouwd als bestuursleden die geen voorlopige kandidaat zijn. Is een afdeling tevens kamercentrale of ondercentrale dan neemt het hoofdbestuur de in de eerste volzin bedoelde taken op zich.

Toelichting:

Het is voor kleinere afdelingen niet mogelijk om een lijst van 30 personen te vullen als niet alle bestuursleden op de kandidatenlijst mogen staan. Voor zover het daarbij gaat om bestuursleden die uitsluitend in aanmerking willen komen voor een niet-verkiesbare plaats, is er geen enkel bezwaar tegen dat zij hun bestuurstaken in het kader van de kandidaatstellingsprocedure blijven uitoefenen. In deze mogelijkheid wordt voorzien met de tweede volzin van het amendement. Hierdoor wordt voorkomen dat vooral kleinere afdelingen bijna per definitie een vervangend bestuur moeten aanwijzen of bestuurstaken moeten overdragen.

De door het hoofdbestuur voorgestelde laatste volzin van artikel 2.2 wordt in een duidelijker reactie opgenomen in artikel 2.3 (zie amendement afdeling Leidschendam met betrekking tot artikel 2.3). De laatste volzin van artikel 2.3 uit het voorstel van het hoofdbestuur wordt toegevoegd aan artikel 2.2, waar het beter thuishoort.

In artikel 2.2 hoeven geen data voor te komen. De in dit artikel beschreven situatie kan zich voordoen op ieder moment voor 1 oktober. Op het moment dat deze situatie zich blijkt voor te doen ontstaat de in het artikel bedoelde verplichting.

Advies hoofdbestuur:

Ontraden. Juist om te voorkomen dat bestuursleden zich lang met de procedure kunnen bezighouden en op het laatste moment alsnog verkiesbaar stellen voor een plaats op de kandidatenlijst is de datum van 1 juli in het reglement opgenomen. Bestuursleden die kandidaat willen zijn hebben immers niet meer of minder rechten dan andere kandidaten en een "niet verkiesbare plaats" is staatsrechtelijk zonder inhoud. De visie in het reglement is dat het afdelingsbestuur verantwoordelijk is voor de kandidaatstellingsprocedure, tenzij voldoende basis ontbreekt. Kleine afdelingen kunnen overheveling van de kandidaatstellingsprocedure naar het hogere echelon voorkomen door gebruik te maken van het in artikel 2.2 aangegeven recht om tijdig te besluiten tot aanvulling van het romp-bestuur.

VOORSTEL 25

Afdeling Amstelveen (briefnr. 819554)

Betreft: art. 2.2 GR

Tekst:

"...ledenvergadering is besloten alle taken die uit de kandidaatstellingsprocedure voortkomen over te dragen aan een kandidaatstellingscommissie bestaande uit de overgebleven leden van het bestuur eventueel aangevuld met een of meer leden van de afdeling. Op voorstel van het bestuur benoemd de ledenvergadering tevens de voorzitter."

Toelichting:

"Kandidaatstellingscommissie" geeft meer duidelijkheid. Het benoemen van de voorzitter van deze commissie geeft een beter draagvlak voor de commissie in tegenstelling tot het bepaalde in artikel 2.5.

Advies hoofdbestuur :

Ontraden. De ratio van het reglement is juist dat het uitvoeren van de kandidaatstellingsprocedure een verantwoordelijkheid is van het bestuur. Indien er niet voldoende bestuursleden overblijven voor een verantwoorde begeleiding van de procedure kan het rompbestuur aangevuld worden met een of meer leden van de afdeling. Dit is dus een vervangende bestuur voor de kandidaatstellingsprocedure. De term "kandidaatstellingscommissie" suggereert overheveling van deze verantwoordelijkheid. Dit is onjuist. Het vervangende bestuur moet zijn eigen werkwijze bepalen en kiest derhalve ook een voorzitter en secretaris

VOORSTEL 26

Afdeling Leidschendam (briefnr. 819545)

Betreft: artikel 2.3 GR

Tekst:

Artikel 2.3 wordt als volgt gewijzigd:

2.3 De in artikel 2.2 bedoelde verplichting geldt niet indien de ledenvergadering op voorstel van het bestuur besluit alle taken die uit de kandidaatstellingsprocedure voortkomen over te dragen aan de overblijvende leden van het bestuur, eventueel aangevuld met één of meer leden van de afdeling. Het bestuur is verplicht een dergelijk besluit schriftelijk te melden aan het hoofdbestuur.

Toelichting:

De eerste volzin is een verduidelijkte versie van de laatste volzin van artikel 2.2 in het voorstel van het hoofdbestuur. Overeenkomstig het amendement van de afdeling Leidschendam op artikel 2.2 zijn ook in dit artikel geen data nodig. De uitzondering is van toepassing indien de ledenvergadering uiterlijk op het moment waarop de in artikel 2.2 bedoelde situatie blijkt, beslist een vervangend bestuur aan te wijzen. Dit vloeit automatisch uit de tekst voort.

Aangezien bij aanwijzing van een vervangend bestuur slechts de bestuurstaken in het kader van de kandidaatstellingsprocedure worden overgedragen, blijft het een normale bestuurstaak het hoofdbestuur in te lichten.

Advies hoofdbestuur :

Ontraden. Zie advies bij voorstel 25.

VOORSTEL 27

Afdeling Amstelveen (briefnr. 819554)

Betreft: Art. 2.4 GR

Tekst:

"Het bestuursorgaan of de kandidaatstellingscommissie treedt ten aanzien..."

Toelichting:

Zie ons amendement artikel 2.2. Bovendien kan het verschil terminologie 2.3 en 2.4 verwarring geven.

Advies hoofdbestuur

Ontraden. Zie advies bij voorstel 25.

VOORSTEL 28

Afdeling Amstelveen (briefnr. 819554)

Betreft: Art. 2.6 GR (kennelijk bedoeld 2.5 GR)

Tekst:

"Het bestuursorgaan benoemt uit zijn midden een voorzitter - tenzij deze reeds eerder werd benoemd -, een secretaris en tenminste nog een lid die zich belasten met de taken die uit de kandidaatstelling voortkomen".

Toelichting:

Het benoemen van de voorzitter van de kandidaatstellingscommissie door de ledenvergadering geeft een beter draagvlak voor de commissie. Zie voorstel voor 2.2.

Advies hoofdbestuur :

Ontraden. Zie advies bij voorstel 25.

VOORSTEL 29

Afdeling Ede (briefnr. 819553)

Betreft: art. 2.5 GR

Tekst:

Het woord "vervangende" eerste regel artikel 2.5 laten vervallen.

Toelichting:

Gelet op het gestelde in de laatste regel van artikel 2.4.

Advies hoofdbestuur :

Ontraden. Schept onduidelijkheid.

VOORSTEL 30

Afdeling Amstelveen (briefnr. 819554)

Betreft: Art. 3.2 GR

Tekst:

"De leden van de afdeling zijn tot 1 september bevoegd aan het bestuur of de kandidaatstellingscommissie namen te noemen van personen die zij wensen voor te dragen als mogelijke kandidaat voor de gemeenteraad. Deze leden dienen desgevraagd binnen de termijn van één week hun kandidatuur te bevestigen".

Toelichting:

Deze mogelijkheid dient open te blijven naast het bepaalde in artikel 3.2. Dit stelt het bestuur in staat ook nog anderen op de groslijst te plaatsen. Zie voor bevestiging ook 2.7. Artikel 3.2 zou eventueel kunnen vervallen. N.B. Nergens staat vermeld, dat het bestuur of de commissie zelf namen mogen toevoegen aan de groslijst. (Zie ook reglement PS artikel 3.3).

Advies hoofdbestuur :

Met uitzondering van de datum van 1 september is het advies van het hoofdbestuur om de in het voorstel aangegeven mogelijkheid voor het bestuur (of vervangende bestuur) om namen toe te voegen over te nemen. Dit is consistent met de overige reglementen. Zie nota van wijziging.

VOORSTEL 31
 Afdeling Leidschendam (briefnr. 819545)
 Betreft: Art. 3.4 GR

Tekst:

Na de eerste volzin wordt toegevoegd:
 Een uitzondering wordt gemaakt voor degenen die bij de voorlopige kandidaatstelling schriftelijk te kennen hebben gegeven een eventuele benoeming in de gemeenteraad niet te zullen aanvaarden.

Toelichting:

Met de voorgestelde wijziging wordt voorkomen dat een afdeling in conflict komt met het reglement indien op enig moment tijdens de kandidaatstellingsprocedure wordt besloten bestuursleden of leden van een kandidaatstellingscommissie op niet-verkiezbare plaatsen op de lijst op te nemen. De mogelijkheid om dit te doen is vooral van belang voor kleinere afdelingen.

Advies hoofdbestuur:

Ontraden. Alle besluiten om bestuursleden en/of andere leden op de (concept) kandidatenlijst op te nemen moeten genomen zijn per 1 juli om over en weer duidelijkheid te verschaffen. De essentie is dat er geen verschil is tussen bestuursleden die voorlopig kandidaat willen zijn en overige leden die voorlopig kandidaat willen zijn.

VOORSTEL 32
 Afdeling Leidschendam (briefnr. 819545)
 Betreft: Art. 3.4 GR

Tekst:

In de tweede volzin wordt de datum 1 juli vervangen door 15 september.

Toelichting:

De datum 1 juli dwingt de afdelingen tot het completeren van de groslijst voor die datum. De periode van 1 juli tot 1 oktober kan dan alleen nog worden gebruikt voor het bepalen van de voorkeursvolgorde van de kandidaten. Dit is ongewenst. Ook na 1 juli moeten afdelingen nog de mogelijkheid hebben leden aan te wijzen als voorlopige kandidaten, in ieder geval ter completering van de lijst met niet-verkiezbare kandidaten. De datum van 15 september maakt het mogelijk aan de in artikel 4.4 opgenomen verplichting te voldoen.

Advies hoofdbestuur :

Ontraden. Het proces van werven en selekteren van geschikte kandidaten start al de dag na de laatste verkiezingen. Het is een continue proces dat moet zijn afgerond op 1 juli voorafgaande aan de volgende verkiezingen.

VOORSTEL 33

Afdeling Amstelveen (briefnr. 819554)

Betreft: art. 4.1 GR

Tekst:

"Het bestuur van de afdeling stelt vóór 1 oktober een conceptlijst (groslijst)...."

Toelichting:

Met het invoegen van het verkiezingsprogramma in de procedure wordt de tijd voor het vaststellen van groslijst en ontwerp-kandidatenlijst bekort. Tijdens de procedure voor het verkiezingsprogramma kunnen nog nieuwe kandidaten opkomen. Om deze gemotiveerd te kunnen toevoegen in de groslijst en de ontwerp-kandidatenlijst dient slechts een concept te worden opgesteld. Zie ons voorstel 4.4 en 5.1

Advies hoofdbestuur :

Ontraden. Zie advies bij voorstel 32.

VOORSTEL 34

Afdeling Amstelveen (briefnr. 819554)

Betreft: Art. 4.4 TK

Tekst:

Artikel 4.4

"De concept groslijst, concept ontwerp-kandidatenlijst..."

Toelichting:

Om deze - gemotiveerd - te kunnen toevoegen in de groslijst en de ontwerp-kandidatenlijst dient slechts een concept te worden opgesteld. Zie ons amendement 4.1 en amendement 4.5.

Advies hoofdbestuur :

Ontraden. Zie advies bij voorstel 32.

VOORSTEL 35

Afdeling Hilversum (briefnr. 819551)

Betreft: Art 4.4 en 4.5 GR

Tekst:

4.4 schrappen: de ontwerp-kandidatenlijst

toevoegen: 4.5 De ontwerp-kandidatenlijst wordt tenminste twee weken vóór de in artikel 6.1 bedoelde vergadering toegezonden aan de leden van de afdeling en/of zo mogelijk gepubliceerd in het mededelingenblad van de afdeling als de afdeling een dergelijke periodiek uitgeeft.

Toelichting:

De voorlopige kandidaten kunnen het verkiezingsprogramma pas volledig onderschrijven nadat dit vastgesteld is (5.1). Derhalve is het formeel niet juist dat een bestuur een ontwerp-kandidatenlijst samenstelt op een moment dat het verkiezingsprogramma niet vastgesteld is.

Advies hoofdbestuur:

Ontraden. De voorlopige kandidaten behoeven pas tussen het moment van vaststellen van het verkiezingsprogramma en de kandidaatstellingsvergadering aan te geven dat ze ten aanzien van een of meer punten een voorbehoud willen maken. Het gaat erom dat ten tijde van het samenstellen van de definitieve lijst er een (zo actueel mogelijk) verkiezingsprogramma is, dat de kandidaten dienen te onderschrijven of zich ten aanzien van een of meer punten een voorbehoud wensen te maken.

VOORSTEL 36

Afdeling Amstelveen (briefnr. 819554)

Betreft: Art. 4.5 GR

Tekst:

"Ten minste twee weken voor de kandidaatstellingsvergadering worden de definitieve groslijst en de ontwerp-kandidatenlijst van het bestuur toegezonden aan de leden. Wijzigingen op de eerder gepubliceerde concepten dienen door het bestuur te worden gemotiveerd."

Toelichting:

Met het invoegen van het verkiezingsprogramma in de procedure wordt de tijd voor het vaststellen van de groslijst en de ontwerp-kandidatenlijst bekort. Tijdens de procedure voor het verkiezingsprogramma kunnen nog nieuwe kandidaten opkomen. Om deze gemotiveerd te kunnen toevoegen in de groslijst en de ontwerp-kandidatenlijst dient eerder slechts een concept te worden opgesteld.

Advies hoofdbestuur:

Ontraden. Zie advies bij voorstel 35.

VOORSTEL 37

Kamercentrale Rotterdam (briefnr. 819541)

Betreft: Art. 5.1 GR

Tekst:

Artikel 5.1 reglement GR wijzigen in "Tussen 1 september en 1 november wordt op voorstel van het bestuur van de afdeling het verkiezingsprogramma door een ledenvergadering vastgesteld".

Toelichting:

Oktober is een drukke maand omdat dan de groslijst en concept-kandidatenlijst

opgesteld moeten worden. Met het amendement wordt de periode voor vaststelling van het verkiezingsprogramma verruimd, zodat tevens de benodigde ledenvergaderingen niet dicht op elkaar in oktober en november gehouden hoeven worden.

Advies hoofdbestuur :

De strekking overnemen. Vóór 1 november moet het verkiezingsprogramma worden vastgesteld. Zie nota van wijziging.

VOORSTEL 38

Afdeling Hilversum (briefnr. 819551)

Betreft: Art. 5.1 GR

Tekst:

Met betrekking tot reglementen kandidaatstelling gemeenteraden, punt 5.1.

Tekst wijzigen in:

Vóór uiterlijk 1 november wordt op voorstel van het bestuur van de afdeling het verkiezingsprogramma door de ledenvergadering vastgesteld.

Toelichting:

Deze wijziging biedt afdelingen, welke als regel meerdere vergaderingen nodig hebben ter vaststelling van het verkiezingsprogramma, de ruimte om onverlet op een eerdere vergadering ter voorbereiding en vaststelling van het verkiezingsprogramma tot vaststelling over te kunnen gaan.

N.B. Wordt dit amendement aangenomen zal artikel 4.4 aangepast dienen te worden.

Advies hoofdbestuur

De strekking overnemen. Zie advies bij voorstel 37.

VOORSTEL 39

Afdeling Amstelveen (briefnr. 819554)

Betreft: Art. 5.1 GR

Tekst:

"Tussen 1 oktober en 1 december en voorafgaande aan de vaststelling van de kandidatenlijst wordt op voorstel van het bestuur..."

Toelichting:

In verband met de aansluiting op en de actualiteit van het verkiezingsprogramma is het goed de mogelijkheid te hebben om het verkiezingsprogramma op een zo laat mogelijk tijdstip vast te stellen. Door toevoeging van de bepaling "voorafgaand etc." blijft de volgorde van de procedure in stand. Een variant kan zijn "minstens één week voor de vaststelling van de kandidatenlijst."

Advies hoofdbestuur:

De strekking overnemen. Zie advies bij voorstel 37.

VOORSTEL 40

Afdeling Amstelveen (briefnr. 819554)

Betreft: Art. 6,1 GR

Tekst:

Artikel 6.1

"...tussen 15 november en 15 december."

Toelichting:

In verband met de aansluiting op en de actualiteit van het verkiezingsprogramma is het goed het verkiezingsprogramma op een zo laat mogelijk tijdstip vast te kunnen stellen. Daarom dient de kandidaatstellingsvergadering ook wat op te schuiven.

Advies hoofdbestuur :

Ontraden. De kandidaatstellingsvergadering moet worden gehouden in de maand november. De dag van kandidaatstelling vindt immers plaats in de loop van januari en het moet altijd voor iedere afdeling mogelijk zijn een kandidaatstellingsvergadering over te doen indien onregelmatigheden in de kandidaatstellingsprocedure hiertoe aanleiding geven. Een marge van 1 maand is daarbij geen overbodige luxe.

VOORSTEL 41

Kamercentrale Rotterdam (briefnr. 819541)

Betreft: Art. 6.3 GR

Tekst:

Artikel 6.3 Gemeenteraad/toevoegen na "ledenlijst": van de VVD.

Toelichting:

Hiermee wordt voorkomen dat mensen die bijvoorbeeld op 1-1-97 lid zijn van de VVD en (in een andere afdeling) en na 1-1-97 verhuizen naar de betreffende afdeling geen stemrecht hebben.

Advies hoofdbestuur:

Overnemen. De tekst wordt zodanig aangepast dat men moet voorkomen op de ledenlijst van de VVD per 1 januari en dat men daarnaast woonachtig moet zijn in de gemeente (dat laatste kan derhalve op een later moment zijn). Zie nota van wijziging.

VOORSTEL 42

Afdeling Amstelveen (briefnr. 819554)
 Betreft: Art. 6.3 GR

Tekst:
 Artikel 6.3
 "ledenlijst van 1 juli en woonachtig in de gemeente."

Toelichting:
 In vorige reglementen werd ook 1 juli aangehouden. Er is geen reden te bedenken hiervan af te wijken. Zie ook artikel 3.3. N.B. Waarom hier "ledenlijst" en in 6.6 "lid zijn van de afdeling".

Advies hoofdbestuur :
 Afwijzen. Zie advies bij voorstel 41.

VOORSTEL 43
 Kamercentrale Rotterdam (briefnr. 819541)
 Betreft: Art. 6.3 GR

Tekst:
Artikel 6.3 Gemeenteraad-/onderstreepte toevoegen: Deze
 kandidaatstellingsvergadering is, - met inachtneming van artikel 6.4 - toegankelijk
 voor....

Toelichting:
 Verduidelijking, zodat ook voor de minder geoefende reglementlezer duidelijk is dat
 artikel 6.4 een uitzondering vormt op artikel 6.3.

Advies hoofdbestuur :
 Overnemen. Zie nota van wijziging

VOORSTEL 44
 Kamercentrale Leiden (briefnr. 819519)
 Betreft: Art. 6.4 GR

Tekst:
 Voorlopige kandidaten hebben toegang tot de kandidaatstellingsvergadering en
 mogen aan de beraadslagingen en stemmingen deelnemen, tenzij de
 ledenvergadering vóór 1 juni anders heeft besloten.

Toelichting:
 Gezien het feit, dat meer dan 50% van de afdelingen in 1994 had besloten de
 kandidaten toe te laten, dient dat de normale gang van zaken te zijn. Het niet toelaten
 van kandidaten is dan uitzondering, waartoe een apart besluit moet worden
 genomen. N.B. Indien dit amendement wordt aangenomen, dient artikel 6.7 GR te

worden aangepast.

Advies hoofdbestuur :

Ontraden. Ter bescherming van de kandidaten en om een vrije discussie te waarborgen heeft de CEUR het hoofdbestuur overeenkomstig het concept-voorstel geadviseerd. Een afdelingsvergadering die (bewust) een besluit neemt van deze standaardregel af te wijken doet recht aan de eigen verantwoordelijkheid die in deze procedure toekomt aan de leden van de afdeling.

VOORSTEL 45

Afdeling Leidschendam (briefnr. 819545)

Betreft: Art. 6.4 GR

Tekst:

Artikel 6.4 wordt als volgt gewijzigd:

6.4 Voorlopige kandidaten hebben toegang tot de kandidaatstellings-vergadering en de beraadslagingen, tenzij de ledenvergadering voor 1 juni anders beslist. Het recht van voorlopige kandidaten om bij de kandidaatstellingsvergadering aan de stemmingen deel te nemen kan niet worden beperkt.

Toelichting:

Het door het hoofdbestuur voorgesteld artikel schendt het democratisch recht van voorlopige kandidaten om aan de stemmingen deel te nemen. Bovendien berooft het de kleinere afdelingen die met een kandidatenlijst van dertig personen willen uitkomen van een substantieel deel van hun stemgerechtigden. Dit kan absoluut niet zo worden gehandhaafd. Er zal tenminste onderscheid moeten worden gemaakt tussen toegang tot de beraadslagingen en toegang tot de stemmingen.

De afdeling Leidschendam heeft, zoals uit de redactie van het amendement blijkt, voorkeur voor een positieve benadering (toegang tenzij de ALV anders beslist).

Advies hoofdbestuur :

Ontraden. Het "democratisch recht" van voorlopige kandidaten kan slechts gebaseerd zijn op rechten die de statuten, het huishoudelijk reglement of het kandidaatstellingsreglement aan de kandidaten toekennen. Regel in deze reglementen is dat niemand over zijn eigen kandidatuur kan spreken en stemmen, tenzij een ledenvergadering daartoe in een vroegtijdig stadium anders heeft besloten. Met uitzondering van aspirant-leden geldt: wie in de vergadering aanwezig is, mag mee doen aan de beraadslaging en de stemmingen. Iemand kan geen verantwoorde keuze maken indien niet is deelgenomen aan de beraadslagingen.

VOORSTEL 46

Kamercentrale Leiden (briefnr. 819519)
 artikelen : 6.7 GR - 6.3 TK/PS/EP - 6.5 EK

Tekst :

Tot de kandidaatstellingsvergadering worden alle kandidaten, die op de concept-lijst staan en aan de door het bestuur gezonden uitnodiging gevolg hebben gegeven, ieder afzonderlijk toegelaten en in de gelegenheid gesteld het woord te voeren en die inlichtingen te geven waar de vergadering om vraagt; telkens nadat dit is geschied verlaat de betrokkene de vergadering.

Toelichting:

Hierbij krijgen de nieuwe kandidaten rechten gelijk aan die van de zittende leden.

Advies hoofdbestuur :

Afwijzen. De strekking van dit artikel is dat zittende leden de mogelijkheid moeten hebben om zich ten overstaan van de kandidaatstellingsvergadering te kunnen verantwoorden voor hun daden in de afgelopen periode.

VOORSTEL 47

Afdeling Amstelveen (briefnr. 819554)
 Betreft: Art. 7.9 GR

Tekst:

Artikel 7.9

"De ledenvergadering kan besluiten, dat de kandidaten op de laatste plaats of de laatste plaatsen zullen worden aangeduid als lijstduwer. In dat geval zal de ledenvergadering ook een of meer potentiële kandidaten moeten aanwijzen die zo nodig openvallende plaatsen zullen gaan innemen en de volgorde waarin dat zal geschieden."

Toelichting:

Als op grond van artikel 8.4 de lijst gaat opschuiven en de ledenvergadering heeft bepaald, dat de lijstduwer op plaats dertig blijft staan ontstaat er een gat. Daarom dient of 7.9 te worden toegevoegd of 8.4 komen te vervallen. In het laatste geval heeft de definitie van de lijstduwer ook geen zin (artikel 1.1 punt f). De lijstduwer hoeft niet noodzakelijk plaats dertig te zijn indien er geen kandidaten meer voorhanden zijn. Als er wel kandidaten beschikbaar zijn dienen die een volgorde te hebben.

Advies hoofdbestuur :

Strekking overnemen. Toevoegen van art.7.9 is overbodig. Zie nota van wijziging.

PROVINCIALE STATEN

VOORSTEL 48
 KC Limburg (briefnr. 819580)
 Betreft: Art. 1.1 PS (Lijstdeel)

Tekst:

"het onderste gedeelte van de kandidatenlijst waarop een aantal plaatsen- te bepalen door de centrale vergadering van de Kamercentrale voor de provinciale kieskringen verschillend kunnen zijn ingevolge de Kieswet."

Toelichting:

Het door kandidaten op het verruimde lijstdeel verkregen aantal stemmen bij de laatste verkiezingen, brengt ons tot de opvatting dat wij in ieder geval voor de provincie Limburg om electorale redenen de vrijheid wensen voor te behouden om de lengte van wat onder "lijstdeel" verstaan wordt, zelf te bepalen.

Advies hoofdbestuur:

De intentie overnemen. De provinciecentrale heeft op basis van art. 4.3 de mogelijkheid te besluiten de laatste plaatsen verschillende te doen zijn. De centrale vergadering van de provinciecentrale kan, met inachtneming van de daarvoor in de Kieswet gestelde vereisten, besluiten het technisch advies zodanig in te richten dat meer dan de 5 laatste plaatsen verschillend kunnen zijn per kieskring. Zie nota van wijziging.

VOORSTEL 49
 Afdeling Ede (briefnr. 819553)
 Betreft: Art. 1.6 PS

Tekst:

In artikel 1.6 op bovengenoemde bladzijde, "Het bestuur..." wijzigen in: "Het bestuur van de provinciecentrale..."

Toelichting:

Voor genoemd amendement beoogt meer inhoud te geven aan het primaat van de afdelingen en de in het verleden als ongewenst c.q. onbehoorlijk ervaren invloed van KC besturen tot aanvaardbare proporties terug te brengen.

Samenstelling en bevoegdheden van de door het hoofdbestuur in te stellen commissie van advies voor de kandidaatstelling vereisen in dit kader de grootst mogelijke duidelijkheid en zuiverheid.

Advies hoofdbestuur :

Het is overbodig, dus ontraden. Volgens artikel 1.1 onder f. wordt met het bestuur bedoeld: het bestuur van de provinciecentrale.

VOORSTEL 50
 Afdeling Ede (briefnr. 819553)
 Betreft: Art. 2.2 PS

Tekst:

In artikel 2.2 op bovengenoemde bladzijde, tekst wijzigen in:
 Het bestuur van de provinciecentrale benoemt voor 1 februari een commissie uit de leden van de VVD in de betrokken provincie. De leden van deze commissie dienen zich te conformeren aan de landelijke door het bestuur uitgegeven richtlijnen voor werkwijze en selectie van kandidaten.

Toelichting:

Voorvoemd amendement beoogt meer inhoud te geven aan het primaat van de afdelingen en de in het verleden als ongewenst c.q. onbehoorlijk ervaren invloed van KC besturen tot aanvaardbare proporties terug te brengen.
 Samenstelling en bevoegdheden van de door het hoofdbestuur in te stellen commissie van advies voor de kandidaatstelling vereisen in dit kader de grootst mogelijke duidelijkheid en zuiverheid.

Advies hoofdbestuur:

Ontraden. Centrale richtlijnen op dit punt worden door het hoofdbestuur afgewezen. Het bestuur van de provinciecentrale dient zijn eigen werkwijze te bepalen bij het samenstellen van bedoelde commissie.

VOORSTEL 51
 Afdeling Ede (briefnr. 819553)
 Betreft: Art. 3.5 PS

Tekst:

In artikel 3.5 op bovengenoemde bladzijde, "de secretaris" wijzigen in: "de in sub.2 genoemde commissie".

Toelichting:

Voorvoemd amendement beoogt meer inhoud te geven aan het primaat van de afdelingen en de in het verleden als ongewenst c.q. onbehoorlijk ervaren invloed van KC besturen tot aanvaardbare proporties terug te brengen.
 Samenstelling en bevoegdheden van de door het hoofdbestuur in te stellen commissie van advies voor de kandidaatstelling vereisen in dit kader de grootst mogelijke duidelijkheid en zuiverheid.

Advies hoofdbestuur:

Ontraden. De secretaris van de commissie is het aanspreekpunt voor de afdelingen.

VOORSTEL 52
 KC Limburg (briefnr. 819580)
 Betreft: Art. 4.9 PS

Tekst:

Het Kamercentrale bestuur kan eveneens voorstellen doen inzake de volgorde van de kandidatenlijst.

Toelichting:

De vrijheid die het Hoofdbestuur heeft met betrekking tot de Tweede Kamer, zou de centrale vergadering van de Kamercentrale Limburg ook aan het Kamercentrale bestuur toegekend willen zien.

Advies hoofdbestuur:

Ontraden. Deze vergelijking gaat niet op. Bij de Tweede Kamer behoudt het hoofdbestuur de verantwoordelijkheid voor de kandidaatstellingsprocedure. Bij Provinciale Staten ligt deze bevoegdheid bij het provinciecentrale bestuur. De kamercentrale heeft alleen een coördinerende en adviserende rol.

TWEEDE KAMER/EERSTE KAMER/EUROPESE PARLEMENT

VOORSTEL 53
 Afdeling Ede (briefnr. 819553)
 Betreft: Art. 2.3 TK, EK, EP

Tekst:

In artikel 2.3 op bovengenoemde bladzijden, aan dit punt toevoegen:
 Tevens zijn uitgesloten van het lidmaatschap van de onder sub 2.2 genoemde commissie, hoofdbestuursleden en bestuursleden van afdelingen, ondercentrales en kamercentrales.

Toelichting:

Genoemde functionarissen hebben uit andere hoofde, reeds direct of indirect bemoeienis met de kandidaatstellingsprocedures.

Advies hoofdbestuur:

Ontraden. Het hoofdbestuur heeft in deze procedure het voortouw en bepaalt, na overleg met de kamercentralevoorzitters, de samenstelling en de werkwijze van de commissie.

VOORSTEL 54

Kamercentrale Leiden (briefnr. 819519)

Betreft: Art. 4.2 TK, EK, EP

Tekst:

Wijzigen: "bestuur van de provinciecentrale" in "hoofdbestuur".

Toelichting:

Herstel van onnauwkeurigheid.

Advies hoofdbestuur:

Overnemen. Zie nota van wijziging

VOORSTEL 55

Afdeling Ede (briefnr. 819553)

Betreft: Art. 4.2 TK

Tekst:

In artikel 4.2 op bovengenoemde bladzijde, in de vierde regel van boven wijzigen, "bestuur van de provinciecentrale" in: "hoofdbestuur".

Toelichting:

Voornoemd amendement beoogt meer inhoud te geven aan het primaat van de afdelingen en de in het verleden als ongewenst c.q. onbehoorlijk ervaren invloed van KC besturen tot aanvaardbare proporties terug te brengen.

Samenstelling en bevoegdheden van de door het hoofdbestuur in te stellen commissie van advies voor de kandidaatstelling vereisen in dit kader de grootst mogelijke duidelijkheid en zuiverheid.

Advies hoofdbestuur.

Tekst overnemen. Zie advies bij voorstel 54.

VOORSTEL 56

Kamercentrale Leiden (briefnr. 819519)

Betreft: Art. 5.1 TK

Tekst:

Wijzigen: "Tussen 1 januari en 1 februari" in "Tussen 1 oktober en 1 november".

Toelichting:

Dit reglement is niet alleen voor de verkiezingen van 1998 geschreven. Volgens artikel F 1, lid 1, van de Kieswet, vindt de kandidaatstelling voor de Tweede Kamer plaats op de dinsdag in de periode van 18 tot en met 24 januari. Kandidaatstelling in maart geschiedt alleen, indien in hetzelfde jaar ook andere verkiezingen (voor gemeenteraden of provinciale staten) worden gehouden. Dit houdt dus in, dat de

kandidaatstellingvergadering normaliter in de maand december wordt gehouden. Het verkiezingsprogramma moet daarvóór worden vastgesteld.

Advies hoofdbestuur:

Dit is een juiste opmerking. De strekking wordt overgenomen in hier voege dat beide mogelijke situaties in het reglement zullen worden opgenomen. Zie nota van wijziging.

VOORSTEL 57
Afdeling Ede (briefnr. 819553)
 Betreft: Art. 6.2 EK

Tekst:

Toevoegen achter "statenfracties": "en de door het hoofdbestuur ingestelde onafhankelijke commissie".

Toelichting:

Overdracht van stemmen dient niet te worden toegestaan. Wanneer een afdeling geen afgevaardigde kan sturen naar de kandidaatstellingsvergadering is er geen of onvoldoende draagvlak om namens die afdeling een stem uit te brengen.

Advies hoofdbestuur:

Ontraden. Essentieel is dat het hoofdbestuur, als verantwoordelijke voor de procedure, overlegt met de gezamenlijke statenfracties. De onafhankelijke commissie die het hoofdbestuur van advies voorziet, wordt in bedoelde vergadering uitgenodigd voor het geven van toelichtingen.

De toelichting bij dit amendement is overigens volstrekt onduidelijk.

VOORSTEL 58
Kamercentrale Leiden (briefnr. 819519)
 Betreft: Art. 7.1 en 7.2 TK, PS, EK en EP.

Tekst:

7.1 Overdracht van stemmen is zowel vóór als tijdens de vergadering niet toegestaan.

7.2 Wanneer de indiener van een amendement niet tijdens de vergadering aanwezig is om het toe te lichten en te verdedigen, wordt dit amendement direct geacht te zijn verworpen.

Toelichting:

Het streven van de partij is erop gericht om de participatie van de leden verder te vergroten ("van leden naar deelnemers"). Dit sluit aan bij de wens van de afdelingen om meer eigen zeggenschap te hebben tijdens de kandidaatstellingsprocedure. Aan

deze wens is in de concept-reglementen tegemoetgekomen ("het primaat van de afdelingen"). Eigen verantwoordelijkheid vragen houdt dan automatisch in eigen verantwoordelijkheid dragen. Dit principe betekent, dat een amendement alleen door een eigen afdelingslid tijdens een kandidaatstellingsvergadering naar voren kan worden gebracht en verdedigd. Hieruit vloeit logischerwijs ook voort, dat, wanneer een afdeling niet aanwezig is om het ingediende amendement toe te lichten, te verdedigen en eventueel later nog eens in te brengen, dit amendement direct geacht wordt te zijn verworpen. Dit voorkomt ook extra onnodige stemmingen en bevordert de voortgang van de kandidaatstellingsvergadering.

Advies hoofdbestuur:

Het hoofdbestuur wil komen "van leden naar deelnemers" maar verliest daarbij niet uit het oog dat deze deelnemers vrijwilligers zijn die niet altijd de mogelijkheid hebben de voorstellen te verdedigen in de algemene vergadering. Er zijn vele kleine afdelingen in de VVD en vele afdelingen liggen op flinke reisafstand van de plaats waar vergaderingen worden gehouden. Het overdragen van stemmen is veelal de enige mogelijkheid om ondanks de afwezigheid toch een invloed te kunnen uitoefenen op de partijdemocratie. Het hoofdbestuur acht het zijn plicht om de rechten van de leden in kleine afdelingen te waarborgen. De leden van deze afdelingen die het besluit tot een wijzingsvoorstel hebben genomen zouden onevenredig worden benadeeld in hun rechten indien het aangenomen voorstel bij afwezigheid van een vertegenwoordiger verworpen wordt. Het hoofdbestuur ontraadt derhalve het voorstel van de kamercentrale Leiden.

VOORSTEL 59

Afdeling Ede (briefnr. 819553)

Betreft: Art. 7.1 en 7.2 TK, PS, EK en EP.

Tekst:

Deze artikelen op elk der genoemde bladzijden te schrappen.

Toelichting:

Overdracht van stemmen dient niet te worden toegestaan. Wanneer een afdeling geen afgevaardigde kan sturen naar de kandidaatstellingsvergadering is er geen of onvoldoende draagvlak om namens die afdeling een stem uit te brengen.

Advies hoofdbestuur:

Ontraden. Zie advies bij voorstel 58.

VOORSTEL 60

Kamercentrale Rotterdam (briefnr. 819541)

Betreft: Art. 7.6 en 7.7 TK, EK, PS en EP

Tekst:

Reglementen TK, EK, PS en EP: toevoegen tussen 7.6 en 7.7: "Ingediende

wijzigingsvoorstellen die niet zijn aangenomen worden geacht ook van toepassing te zijn bij stemmingen over volgende plaatsen op de kandidatenlijst".

Toelichting:

Hiermee wordt vermeden dat afdelingen zeer veel amendementen gaan indienen om hetzelfde effect te bereiken.

vb. De heer X staat op plaats 15 van de ontwerprijst. De afdeling wil hem op plaats 8. Bij letterlijke lezing van de tekst kan de heer X als het wijzigingsvoorstel op plaats 8 geen meerderheid haalt niet opnieuw worden ingezet op plaats 9 en volgende.

Advies hoofdbestuur:

Overnemen. Dit is de bedoelde strekking van het artikel. Zie nota van wijziging.

VOORSTEL 61

Kamercentrale Rotterdam (briefnr. 819541)

Betreft: Art. 7.10 TK, EK, PS en EP

Tekst:

Reglementen TK, EK, PS en EP: toevoegen 7.10: "Alle stemmingen op grond van artikel 7 van dit reglement dienen te worden beschouwd als stemmingen over personen als bedoeld in het huishoudelijk reglement".

Toelichting:

Hiermee wordt absoluut duidelijk dat de stemmingen over amendementen in feite over personen gaan zodat zij schriftelijk dienen te geschieden. Bovendien wordt hiermee duidelijk hoe te handelen als er meer dan 2 kandidaten voor een plaats zijn.

Advies hoofdbestuur :

Ontraden. Onderschreven wordt de noodzaak bij kandidaatstelling een zorgvuldige stemprocedure toe te passen. De CEUR is echter bezig het statuut en het huishoudelijk reglement van de VVD te herzien. De verschillende stemprocedures zullen daarbij ook onder de loep worden genomen. Besluitvorming hierover vindt plaats in het voorjaar van 1997. De kandidaatstellingsvergaderingen vinden plaats in het najaar van 1997. Het hoofdbestuur zal tijdig zorgdragen voor bekendmaking van de te hanteren stemprocedure in die kandidaatstellingsvergaderingen.

AGENDAPUNT 26

Bespreking beleid TK en EK fracties en het beleid van de WD-leden in het EP

VOORSTEL 62

Afdeling Hilversum (briefnr. 819551)

Betreft: agendapunten 26: bespreking beleid van de Tweede Kamerfractie en 23: discussie over een actueel onderwerp

Tekst:

Verzoek

De ledenvergadering van de WD-afdeling Hilversum verzoekt het Hoofdbestuur bij de bespreking van agendapunt 23 (discussie over een actueel onderwerp) aandacht te besteden aan de omstreden discussie rond het homo-huwelijk, tevens zou hieraan aandacht besteed moeten worden bij agendapunt 26 (bespreking beleid Tweede Kamerfractie).

Advies hoofdbestuur:

Het hoofdbestuur heeft besloten dat het actuele onderwerp op vrijdagavond het drugsbeleid is. Het onderwerp homo-huwelijk zal worden betokken bij de behandeling van agendapunt 26.

Bijlage 1, TOELICHTING OP DE REKENING EN VERANTWOORDING OVER 1995

Inleiding

Overeenkomstig artikel 30 van de statuten van de partij wordt hierbij de rekening en verantwoording van het in 1995 gevoerde financiële beleid ter goedkeuring aangeboden. De cijfers zijn gebaseerd op de door KPMG accountants gecontroleerde jaarrekening, waarvoor een goedkeurende verklaring is afgegeven.

In januari 1994 is mijn voorganger ir A.J. Korff door de algemene vergadering benoemd als penningmeester. Nadat de algemene vergadering in 1995 had besloten om de functie van gekozen (bestuurlijk) algemeen secretaris aan het hoofdbestuur toe te voegen, is in het najaar van 1995 besloten, in afwachting van kandidering voor en benoeming in de algemene vergadering van april 1996, om de heer Korff als waarnemend algemeen secretaris en mij als penningmeester aan te wijzen. Afgesproken werd dat wij in dit interbellum een nauwe samenwerking zouden onderhouden m.b.t. de voortgang van de partijfinancien.

Inmiddels heeft het hoofdbestuur ons beiden gekandideerd voor de respectievelijke functies, er zijn door de afdelingen en centrales geen medekandidaten gesteld. Met het oog hierop is besloten, met uw welnemen, dat de rekening en verantwoording over 1995 door mij aan de algemene vergadering zal worden gepresenteerd.

Uitgangspunten

Door de heer Korff werd aan mij een gedegen portefeuille overgedragen, waarvan ik de door hem ingezette beleidslijnen heb voortgezet. Voor de begroting 1995 golden de volgende uitgangspunten:

1. Een sluitende begroting.

De uitgaven mogen de inkomsten niet overstijgen, de begroting dient minimaal sluitend te zijn.

2. Afbetaling tekort over 1994

Het exploitatietekort over 1994 (f 187.000,--) wordt in 1995 geheel afbetaald.

3. Opbouw eigen vermogen

Voor een verantwoorde bedrijfsvoering van onze vereniging is een eigen vermogen van f 500.000,-- het absolute minimum. Daarom wordt, aanvullend op de verliesafdekking over 1994, met ingang van 1995 over een periode van vier jaar nog eens f 300.000,-- opzij gezet ten behoeve van de opbouw van het eigen vermogen, derhalve f 75.000,-- per jaar.

4. Verkiezingsfonds op peil

Het verkiezingsfonds wordt in de jaren 1995-1997 opgebouwd tot minimaal f 900.000,--. Hierbij is rekening gehouden met een budget van f 350.000,-- voor de Provinciale Statenverkiezingen in 1995.

Realisatie 1995

Inkomsten

Het totaal aantal inkomsten is f 381.000,-- hoger dan was begroot. Dit resultaat lijkt op het eerste gezicht zeer positief, maar bestaat voor het grootste gedeelte uit incidentele inkomsten (overige inkomsten, verkoop materiaal) of inkomsten waartegenover directe kosten staan (subsidie overheid, bijdragen organisaties). De structurele inkomsten voor het hoofdbestuur bestaan alleen uit de contributieopbrengsten, die slechts f 16.000,-- hoger uitvielen dan was begroot. De contributie werd met ingang van 1995 verhoogd, waardoor er in totaal ca f 500.000,-- contributie meer is ontvangen dan in 1994. Deze meeropbrengst werd op de gebruikelijke wijze verdeeld tussen de afdelingen, de kamercentrales, de ondercentrales en het hoofdbestuur. Het gerealiseerde aantal inningen kon, mede dankzij de ledenwerfactie uiteindelijk iets gunstiger uitpakken dan was begroot. Het totaal aantal inningen nam echter af met ruim 1500 ten opzichte van 1994. Dit betekende een flink inkomstenverlies, dat werd versterkt door de zgn "instapcontributie" die voorziet in een reductie van 50% op de contributie in het eerste lidmaatschapsjaar. Ten aanzien van de overige inkomsten vielen de giften lager uit dan was begroot, het ontvangen bedrag van f 20.000,-- steekt overigens in schril contrast af tegen de ca f 600.000,-- giften die door de leden aan de afdelingen werden gedaan. Diensten die voor derden worden verricht en de ontvangen rente vielen iets hoger uit dan was begroot. Daarnaast kon uit externe bron voor 1995 een doelsubsidie van f 160.000,-- ontvangen worden voor het houden van een ledenwerfactie. De kosten hiervoor zijn terug te vinden onder de post ledenwerving- en behoud.

Uitgaven

Begin 1995 deden zich op het algemeen secretariaat een aantal vacatures voor, waaronder die van directeur. Deze posten werden in dat jaar niet opgevuld maar door andere medewerkers waargenomen. De meevaller in de personeelskosten van circa anderhalve ton zijn derhalve volledig incidenteel, deze vacatures zullen in de loop van 1996 weer worden ingevuld of zijn dit al.

De reis- en verblijfskosten vielen t.g.v. de campagne voor de Provinciale Statenverkiezingen hoger uit dan was voorzien, de bureaunkosten vielen hoger uit omdat er ten gevolge van de onstane vacatures extra externe ondersteuning nodig was.

De communicatiekosten beleven ruim onder de begroting, dit kwam doordat er interne maatregelen werden getroffen om terughoudend en daarnaast efficiënter met het verzenden van poststukken om te gaan. De portkosten waren in 1994 t.g.v. de Tweede Kamerverkiezingen opgelopen tot maar liefst een kwart miljoen gulden. De kosten voor inhoudelijke discussie konden laag blijven door van de deelnemers een bijdrage in de kosten te vragen en de kosten voor het partijorgaan bleven binnen het gestelde budget doordat er een vinger aan de pols gelegd bij het te aantal drukken pagina's in Vrijheid en

Democratie (8 x 12 = 96 pagina's).

De doelsubsidie voor ledenwerving en behoud werd besteed aan een wervelende en intensieve ledenwerfactie. Vele afdelingen hebben daaraan deelgenomen en de prijzen voor de afdelingen die de meeste leden hebben gewonnen zullen op de algemene vergadering worden uitgereikt. In deze actie, die interdisciplinair tot stand is gekomen, zijn ook veel activiteiten voor jongeren gerealiseerd. De kosten voor informatiemateriaal, mede als spin-off van de ledenwerfactie, waren hoger dan begroot en dit verklaart de overschrijding van het budget bij pr en voorlichting. De kosten voor Vorming en Scholing en Midden- en Oost- Europa vielen hoger uit vanwege hogere bijdragen in de kosten van personeel, bureau en kantoor.

Resultaat

Na afbetaling van het tekort in 1994 en de reservering voor de opbouw van het eigen vermogen, resteert in 1995 een exploitatieoverschot van f 169.000,--. Ik wil echter erop wijzen dat dit resultaat te verklaren is uit de eenmalige besparing op de personeelskosten die in 1995 zijn gerealiseerd. Zoals hierboven al is gesteld is dit incidenteel vacaturegeld, dat in 1996 wederom zijn bestemming zal vinden.

Begroting 1996

De sluitende begroting 1996 die zal worden behandeld in samenhang met de beleidsnota van het hoofdbestuur vormt één geïntegreerde begroting voor VVD en de Haya van Somerenstichting (Vorming en Scholing en Midden- en Oost-Europa). Dat neemt uiteraard niet weg dat de van de overheid ontvangen doelsubsidies voor Vorming en Scholing en Midden- en Oost-Europa wel aan deze portefeuilles worden besteed. Dit is overigens ook het geval met de subsidie voor de zendtijd voor politieke partijen op radio en TV.

In 1994 en 1995 werden de directe kosten voor personeel toegerekend aan de kostenplaatsen, dit bleek voor het opstellen van één gezamenlijke en inzichtelijke begroting niet een juiste presentatie. Derhalve zijn met ingang van de begroting 1996 de kosten van dit personeel direct opgenomen in de post personeelskosten, de begrotingscijfers zijn daardoor niet vergelijkbaar met de jaren daarvoor.

In de begroting is tevens een stelpost van f 79.000,-- opgenomen voor additioneel beleid in 1996. Bij de begrotingsonderhandelingen vorig jaar werd afgesproken dat medio april bij de behandeling van de voorjaarsnota, waarin de mee en tegenvallers over 1996 zijn opgenomen en het resultaat over 1995, zal worden beschouwd, of en indien ja, aan welke portefeuilles een (gedeelte van dit) extra budget kan worden toebedeeld. Een en ander uiteraard in overeenstemming met eventuele aanwijzingen van de algemene vergadering n.a.v. de behandeling van de beleidsnota.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bedroeg per ultimo 1994 slechts f 9.000,--. Met de afbetaling van f 187.000,-- (de kosten over 1994), de opbouw van het eigen vermogen met f 75.000,-- en de door het hoofdbestuur aan het eigen vermogen toegevoegde exploitatieoverschot van f 169.000,-- is het eigen

vermogen daarmee op f 441.000,-- gekomen. Het streefbedrag van een half miljoen gulden zal derhalve reeds twee jaar eerder kunnen worden bereikt, waardoor er in die jaren wat budget zal vrijkomen voor extra beleid. Uiteraard geldt dit alleen indien de inkomsten niet verder dalen en de begrotingsdiscipline wordt gehandhaaft.

Verkiezingsfonds

Het verkiezingsfonds is per ultimo 1995 opgebouwd tot f 692.000,--. In 1996 is een dotatie ten laste van de exploitatierekening begroot van f 135.000,-- evenals in 1997. Het saldo van dit fonds komt daarmee op f 962.000,-- per ultimo 1997, ruim boven het gestelde streefcijfer. Desontdanks is dit fonds voor gemeenteraad en Tweede Kamerverkiezingen in 1998 en Provinciale Staten en Europese Verkiezingen in 1999 aan de magere kant. In de komende tijd zal moeten worden bekeken of extra dotaties aan dit fonds tot de mogelijkheden behoren.

Tot slot

Als penningmeester mag je tevreden zijn indien een jaar met een positief resultaat wordt afgesloten, de uitgangspunten zijn gerealiseerd, het eigen vermogen wederom vaste voet onder de grond krijgt en het verkiezingsfonds boven de begroting wordt aangevuld. Toch ben ik maar gematigd tevreden. Het ambitieniveau van het beleidsplan van het hoofdbestuur is hoog, bij gelijkblijvende ledenontwikkeling blijven de begrotingen voor de komende jaren krap om daar voldoende ruimte voor nieuw beleid in te vinden. De liquiditeitspositie van de partij is weliswaar beduidend beter dan voorgaande jaren, maar een strak budgetteringsbeleid en begrotingsdiscipline zal moeten voorkomen dat aan deze positie langzaam geknibbeld wordt. Behoud van de huidige leden en zo mogelijk een aanwas van nieuwe deelnemers in onze partijorganisatie is strikt noodzakelijk. Voor het hoofdbestuur, maar ook voor u lokale en regionale bestuurders, is in de komende jaren hiervoor een uitermate belangrijke taak weggelegd.

Den Haag, 20 maart 1996

Jhr R.G.P. Sandberg
wnd. penningmeester

RESULTAAT (x f1.000,--)				
	Begroting 1996	Begroting 1995	Werkelijk 1995	Werkelijk 1994
INKOMSTEN	4788	4885	5266	4949
UITGAVEN	-4634	-4616	-4815	-5139
AF: tekort in 1994	-	194	-187	0
AF: opbouw eigen vermogen	-75	-75	-75	0
AF: stelpost additioneel beleid in 1996	-79	-	-	-
baten/lasten AP	0	0	-20	+46
dotatie RTV	-	-	-	-43
RESULTAAT	0	0	169	-187

Hierna zijn achtereenvolgens opgenomen:

1. Balans
- 2a. Inkomsten
- 2b. Uitgaven
- 3a. Toelichting op de contributie inkomsten
- 3b. Toelichting op de ontvangen en afgedragen giften aan afdelingen
4. Toelichting op andere inkomsten
5. Toelichting op de uitgaven: Subsidies
6. Toelichting op de uitgaven: Vorming en scholing
7. Toelichting op de uitgaven: Midden-en Oost-Europa
8. Toelichting op de uitgaven: Pr en voorlichting
9. Toelichting op de uitgaven: Vrijheid en Democratie
10. Verkiezingsfonds

NB. De begroting 1996 is onder voorbehoud van goedkeuring door de algemene vergadering

1. BALANS (x f 1000)			
ACTIVA	31/12 1995	Mutatie	31/12 1994
Vaste activa			
Thorbeckehuis	730	0	730
Nieuwbouw/renovatie	347	-60	407
Overige duurzame activa	404	-115	519
Vlottende aktiva			
Voorraad informatiemateriaal	162	17	145
Transitoria	430	-207	637
Liquide middelen	3518	392	3126
TOTAAL	5591	27	5564
PASSIVA	31/12 1995	Mutatie	31/12 1994
Verenigingsvermogen	441	432	9
Fondsen en voorzieningen			
Verkiezingsfonds	692	-265	957
Voorziening onderhoud Thorbeckehuis	100	27	73
Radio- en Televisiefonds	47	24	23
Reservering 50-jarig jubileum	41	29	12
Schulden			
Lease termijnen	238	-49	287
Transitoria	4032	-171	4203
TOTAAL	5591	27	5564

2. INKOMSTEN (x f 1000)				
	Begroting 1996	Begroting 1995	Werkelijk 1995	Werkelijk 1994
Contributie aandeel hoofdbestuur	3030	3052	3068	2698
Overige inkomsten	186	230	402	218
Verkoop informatiemateriaal	50	100	141	347
Subsidies overheid	997	966	1006	902
Cursusbijdragen deelnemers vorming en scholing	41	40	40	42
Bijdragen Bestuurdersvereniging en Organisatie Vrouwen	184	190	210	184
Bijdragen Haya van Someren- stichting	300	307	399	558
TOTAAL	4788	4885	5266	4949

2b. UITGAVEN (x f 1000)				
	Begroting 1996	Begroting 1995	Werkelijk 1995	Werkelijk 1994
BASISKOSTEN				
Personeelskosten	1544,75	1476	1327	1496
Reis- en verblijfskosten	66	86	101	86
Huisvestingskosten	245,75	254	258	263
Bureaunkosten	324	270,5	302	265
Communicatiekosten	328	340	289	381
Ledenadministratie	151	150	137	137
Subsidies	120	82	146	152
Diversen	6,5	0	3	24
CLUSTER POLITIEK				
Inhoudelijke discussie en partijcommissies	34	34	20	7
Internationale zaken	96	86	86	81
Midden - en Oost-Europa	281	343	360	314
CLUSTER KWALITEITSZORG				
Vorming en Scholing	478	591	651	616
Jongerenbeleid	8,75	2	1	8
Talentmanagement	18,5	18,5	7	9
CLUSTER COMMUNICATIE EN BESTUUR				
Pr en voorlichting	342,5	277	327	529
Ledenwerving en ledenbehoud	13	13	160	41
Vrijheid en Democratie	354	376	362	416
Bestuur	222	217	278	314
TOTAAL	4634	4616	4815	5139

3a. TOELICHTING OP DE CONTRIBUTIE INKOMSTEN (x f 1000)				
	Begroting 1996	Begroting 1995	Werkelijk 1995	Werkelijk 1994
<i>Aantallen contributie inningen</i>	53250	53000	53579	55125
TOTAAL ONTVANGEN CONTRIBUTIE	4953	4994	4997	4534
AF: Toeslag VVD-Bestuurdersvereniging	283	315	286	320
TOTAAL TE VERDELEN CONTRIBUTIE	4670	4679	4711	4214
AF: Aandeel Kamercentrales	373	376	376	333
AF: Aandeel Ondercentrales	140	141	141	125
AF: Aanvulling Ondercentrales	6	6	5	6
AF: Aandeel Afdelingen	1121	1104	1121	1052
Resteert: aandeel hoofdbestuur	3030	3052	3068	2698
3b. TOELICHTING OP DE ONTVANGEN EN AFGEDRAGEN GIFTEN AAN AFDELINGEN (x f 1000)				
	Begroting 1996	Begroting 1995	Werkelijk 1995	Werkelijk 1994
<i>Aantallen</i>	12500	13000	13359	15863
Bedrag giften leden	550	570	572	714
Bedrag giften nieuwe leden	25	30	27	47
TOTAAL	575	600	599	761

4.TOELICHTING OP ANDERE INKOMSTEN (x f 1000)				
<i>Overige inkomsten</i>	Begroting 1996	Begroting 1995	Werkelijk 1995	Werkelijk 1994
Giften	16	25	20	10
Doelsubsidie ledenactie	-	-	160	-
Diensten voor derden	70	80	93	89
Rente	100	125	129	119
TOTAAL	186	230	402	218
<i>Subsidies overheid</i>				
Vorming en Scholing	560	526	557	468
Midden- en Oost-Europa	343	343	343	301
Radio en Televisie	94	97	106	133
TOTAAL	997	966	1006	902
<i>VVD-Bestuurdersvereniging</i>				
-directe personeelskosten	123	123	143	128
- huisvestings- en bureaunkosten	25	25	25	25
<i>Org. Vrouwen in de VVD</i>				
- directe personeelskosten	19	18	18	14
- huisvestings- en bureaunkosten	17	24	24	17
TOTAAL	184	190	210	184
<i>(Haya) Vorming en scholing</i>				
- indirecte personeelskosten	91	91	139	258
- huisvestings- en bureaunkosten	136	143	157	149
<i>(Haya) Midden/Oost-Europa</i>				
- indirecte personeelskosten	48	48	42	104
- huisvestings- en bureaunkosten	25	25	61	46
TOTAAL	300	307	399	557

5. TOELICHTING OP DE UITGAVEN: SUBSIDIES (x 1000)				
	Begroting 1996	Begroting 1995	Werkelijk 1995	Werkelijk 1994
Stichting Organisatie Vrouwen in de VVD	65	27	65	65
Nagekomen kosten over 1994 Haya van Somerenstichting	-	-	26	-
Prof. mr B.M. Telderstichting	50	50	50	75
J.O.V.D.	5	5	5	10
Overige subsidies	0	0	0	2
TOTAAL	120	82	146	152
De VVD draagt ook bij in de exploitatiekosten van de Haya van Somerenstichting. Omdat beide begrotingen hier geconsolideerd worden weergegeven is deze subsidie daarin niet terug te vinden. Deze subsidie bedroeg:				
Haya van Somerenstichting	0	25	52	106
6. TOELICHTING OP DE UITGAVEN: FORMING EN SCHOLING (x f 1000)				
	Begroting 1996	Begroting 1995	Werkelijk 1995	Werkelijk 1994
Organisatiekosten	264	369	481	446
Vergaderkosten	16	16	11	28
Kosten cursussen	122,5	120,5	92	119
Kosten landelijke activiteiten	75,5	85,5	67	23
TOTAAL UITGAVEN	478	591	651	616
7. TOELICHTING OP DE UITGAVEN: MIDDEN-EN OOST-EUROPA (x f 1000)				
	Begroting 1996	Begroting 1995	Werkelijk 1995	Werkelijk 1994
Organisatiekosten van projecten	106	168	207	181
Projecten in Midden-en Oost Europa	175	175	153	133
TOTAAL UITGAVEN	281	343	360	314

8. TOELICHTING OP DE UITGAVEN: PR EN VOORLICHTING

(x f1.000,--)

	Begroting 1996	Begroting 1995	Werkelijk 1995	Werkelijk 1994
Partijvoorlichting	107,5	112	107	107
Reserveringen jubileum	50	0	0	25
Kosten informatiemateriaal	50	65	125	312
Dotatie aan verkiezingsfonds	135	100	95	85
TOTAAL	343,5	277	327	529

9. TOELICHTING OP DE UITGAVEN: VRIJHEID EN DEMOCRATIE

(x f 1000,--)

	Begroting 1996	Begroting 1995	Werkelijk 1995	Werkelijk 1994
Druk- en verzendkosten, aandeel in ledenadministratieko- sten	343	339	338	339
Overige exploitatiekosten	51	57	48	53
Doorberekening publicaties	-40	-20	-20	30
Opbrengst advertenties	-	-	-4	-6
TOTAAL	354	376	362	416

10. TOELICHTING OP DE UITGAVEN: VERKIEZINGSFONDS (x f 1000)				
	Begroting 1996	Begroting 1995	Werkelijk 1995	Werkelijk 1994
Saldo per 1 januari	630	880	957	1004
INKOMSTEN				
dotatie t.l.v. exploitatierekening	135	100	95	85
Financiële aktie	-	-	-	770
Andere opbrengsten	-	0	10	171
UITGAVEN				
Europese verkiezingen	-	-	-	-334
Tweede-Kamerverkiezingen	-	-	-	-695
Provinciale Statenverkiezingen	-	350	370	-2
Gemeenteraadsverkiezingen	-	-	-	-270
Kosten financiële akties	-	-	-	-74
Saldo per 31 december	765	630	692	957

BIJLAGE 2, bij wijzigingsvoorstel 18

NOTA VAN WIJZIGING

Inleiding

Op de voorstellen van de CEUR zijn vele reacties gekomen zowel schriftelijk als telefonisch. De CEUR dankt degenen die de concept-kandidaatstellingsreglementen kritisch hebben beschouwd en van commentaar hebben voorzien. In deze nota van wijziging zijn benevens een aantal van deze commentaren ook wijzigingsvoorstellen van afdelingen en centrales opgenomen waarvan de inhoud of de strekking wordt overgenomen, alsmede eigen bemerkingen van de CEUR. Het hoofdbestuur heeft in zijn vergadering van 11 maart besloten deze nota in te brengen als wijzigingsvoorstel op het voorstel van het hoofdbestuur betreffende agendapunt 14, wijziging kandidaatstellingsreglementen.

A. INHOUDELIJKE WIJZIGINGSVOORSTELLEN

(tussen haakjes nummer wijzigingsvoorstel en naam afdeling/centrale uit de aanvullende beschrijvingsbrief)

ARTIKEL	TEKST(gewijzigd = <i>cursief</i>)
1. 2.6 GR	<i>Uiterlijk drie weken voor de ledenvergadering als bedoeld in artikel 3.1 vraagt de secretaris van het bestuur aan de leden van de betrokken gemeenteraadsfractie hem binnen drie weken schriftelijk te berichten of zij bereid zijn een voorlopige kandidatuur in overweging te nemen.</i>
2. 3.3 nieuw GR (30/AMSTELVEEN)	Invoegen na 3.2: Ook het bestuur is bevoegd voorlopige kandidaten voor te dragen; artikel 3.5 is van overeenkomstige toepassing. 3.3 t/m 3.5 oud omnummeren tot 3.4 t/m 3.6
3. 5.1 GR/5.1 PS (37/ROTTERDAM) (38/HILVERSUM) (39/AMSTELVEEN)	<i>Vóór 1 november wordt op voorstel van het bestuur het verkiezingsprogramma door een ledenvergadering vastgesteld.</i>
4. 6.1 GR	De ledenvergadering waarin de kandidatenlijst definitief wordt vastgesteld of waarin definitief wordt vastgesteld welke voorlopige kandidaten zullen voorkomen op de lijst met (een) andere politieke partij(en) wordt gehouden <i>vóór 1 december. Tussen de vergadering waarin het verkiezingsprogramma wordt vastgesteld en de kandidaatstellingsvergadering dient minimaal een termijn van 14 dagen te verlopen.</i>
5. 6.3 GR (41/ROTTERDAM) (43/ROTTERDAM)	Deze kandidaatstellingsvergadering is <i>met inachtneming van artikel 6.4</i> toegankelijk voor alle leden van de afdeling. Zij hebben het recht om aan de beraadslagingen deel te nemen. Aan de stemming mogen uitsluitend die leden deelnemen <i>die woonachtig zijn in de gemeente en voorkomen</i>

- op de ledenlijst van de VVD per 1 januari. Leden tot 18 jaar (aspirantleden) mogen wel aan de beraadslaging maar niet aan de stemming deelnemen.*
6. 6.6 GR
De door een kamercentrale of ondercentrale en in voorkomend geval de door het hoofdbestuur benoemde leden hebben ook toegang tot de ledenvergadering die over de definitieve kandidaatstelling beslist. Eveneens hebben zij het recht aan de beraadslagingen deel te nemen. Zij hebben niet het recht aan de stemmingen deel te nemen tenzij zij *woonachtig zijn in de betrokken gemeente en voorkomen op de ledenlijst van de VVD per 1 januari.*
6. 8.4 GR
(47/AMSTELVEEN)
De door de ledenvergadering op de laatste plaats gestelde kandidaat (de lijstduwer) wordt, *tenzij er geen kandidaten meer zijn*, van de in artikel 8.2. genoemde opschuiving uitgesloten indien de kandidaatstellingsvergadering daartoe heeft besloten.
7. 1.1 PS, I.
(48/LIMBURG)
lijstdeel: het onderste gedeelte van de kandidatenlijst waarop *een aantal plaatsen te bepalen door de provinciecentrale vergadering* voor de provinciale kieskringen verschillend kunnen zijn.
8. 4.2 TK/EK/EP
(54/LEIDEN)
(55/EDE)
Voor een kandidatuur komen slechts leden van de VVD in aanmerking die in de groslijst zijn vermeld tenzij het technisch advies de bepaling bevat, dat voor plaatsen ook andere leden van de VVD kandidaat kunnen worden gesteld. Daarnaast is uitsluitend in bijzondere gevallen het *hoofdbestuur* bevoegd in de ontwerp-kandidatenlijst ook namen op te nemen van leden van de VVD die niet in de groslijst zijn vermeld. Van deze bevoegdheid kan het *hoofdbestuur* gebruik maken tot het moment van aanvang van de kandidaatstellingsvergadering.
9. 5.1 TK
(56/LEIDEN)
Tussen 1 november en 1 december van het jaar voorafgaande aan het jaar waarin de verkiezingen plaatsvinden wordt op voorstel van het hoofdbestuur het verkiezingsprogramma in een algemene vergadering vastgesteld. Indien deze verkiezingen plaatsvinden in een jaar waarin ook gemeenteraadsverkiezingen worden gehouden, dan wordt dit verkiezingsprogramma vastgesteld in een algemene vergadering tussen 1 januari en 1 februari van dat jaar.
10. 5.1 EP
Artikel schrappen (NB. dit verkiezingsprogramma wordt vastgesteld door de ELDR)
- 5.2 EP
Omnummer tot 5.1;
Voorlopige kandidaten worden geacht het *door de ELDR vastgestelde*

verkiezingsprogramma volledig te onderschrijven. Indien een voorlopige kandidaat ten aanzien van een of meer punt(en) een voorbehoud wil maken, zal de kandidaat dit tijdig en schriftelijk dienen te doen bij het hoofdbestuur. Het hoofdbestuur is verplicht van deze kennisgeving melding te maken in de kandidaatstellingsvergadering.

1.1 EP, i

Toevoegen:

ELDR: de partij van Europese Liberalen en Democraten.

11. 7.6 TK/EK/EP/PS (60/ROTTERDAM)

Als de algemene vergadering een andere kandidaat stelt voor een bepaalde plaats dan is voorgesteld in het ontwerp van het hoofdbestuur schuift de oorspronkelijk voor die plaats voorgestelde kandidaat en degenen die in voornoemd ontwerp op hem/haar volgen, allen een plaats naar beneden op; daarna worden de beraadslagingen en de stemmingen met inachtneming van het genomen besluit hervat, te beginnen met de plaats, volgende op die waarvoor de vergadering een andere kandidaat heeft gesteld dan was voorgesteld. *Ingediende wijzigingsvoorstellen die niet zijn aangenomen worden geacht ook van toepassing te zijn bij stemmingen bij volgende plaatsen op de kandidatenlijst, indien de betreffende afdelingen dit kenbaar maken.*

B. REDACTIONELE WIJZIGINGEN

1. 4.4 GR 2e regel, motivatie vervangen door motivering
2. 6.4 GR 2e regel, 1 x vergadering schrappen
3. 6.4 GR Voorlopige kandidaten hebben geen toegang tot de kandidaatstellingsvergaderingvergadering en mogen niet aan de beraadslagingen en stemmingen deelnemen tenzij de ledenvergadering vóór 1 juni *anders* heeft besloten.
4. 6.9 GR 2e regel, leden i.p.v. lden
5. 1.1 PS f. d. vervangen door e.
6. 3.2 PS 1 e regel bestuur van i.p.v. bestuurvan
7. 6.5 PS schrappen ..... van de provinciecentrale
8. 10.2 PS 4e regel, het bestuur/de besturen
9. 7.8 PS/EK/EP/TK schrappen: die voornoemd wijzigingsvoorstel heeft ingediend.
10. 1.1 en 2.2 TK/EK/EP adviescommissie i.p.v advies comissie
11. 4.3 TK ,d/c EK/EP al dan niet de mogelijkheid, dat leden van de WVD *die niet in de groslijst zijn vermeld, kandidaat kunnen worden gesteld.*
12. 8.3 TK wordt 8.2 TK.
13. 5.1 EK Voorlopige kandidaten worden geacht het door de algemene vergadering vastgestelde landelijke verkiezingsprogramma *voor de Tweede Kamer-verkiezingen* volledig te onderschrijven. Indien een voorlopige kandidaat ten aanzien van een of meer punt(en) een voorbehoud wil maken, zal de kandidaat dit tijdig en schriftelijk dienen te doen bij het hoofdbestuur. Het hoofdbestuur is verplicht van deze kennisgeving melding te maken in de kandidaatstellingsvergadering. toevoegen: .....
14. 7.1 PS/TK/EK/EP "; " vervangen door "en"

Reglement op de kandidaatstelling voor leden van de gemeenteraden (GR)

ARTIKEL I

De aanvang van de procedure

- 1.1. De begrippen die in dit reglement worden gebruikt zijn gelijk aan die welke gebruikt worden in de statuten van de VVD en in de Kieswet. Daarnaast wordt in dit reglement verstaan onder:
- a. hoofdbestuur: het hoofdbestuur van de VVD als vermeld in artikel 23.1 van de statuten;
  - b. zittend lid: een lid van de VVD dat lid van de gemeenteraad is;
  - c. bestuur: het bestuur van een afdeling of het vervangende bestuur zoals vermeld in artikel 2.;
  - d. voorlopige kandidaat: een lid van de VVD dat schriftelijk heeft verklaard een kandidatuur in overweging te willen nemen voor een plaats op de kandidatenlijst;
  - e. groslijst: een alfabetische lijst van voorlopige kandidaten;
  - f. lijstduwer: een bekende plaatselijke kandidaat die door de ledenvergadering op de laatste plaats van de kandidatenlijst is gesteld.
- 1.2. De data in dit reglement verwijzen naar tijdstippen in het jaar dat voorafgaat aan het jaar waarin de periodieke verkiezingen plaatsvinden, tenzij uit de tekst anders blijkt.

- 1.3. Vóór 1 januari publiceert het hoofdbestuur de voor de kandidaatstellingsprocedure geldende termijnen en tijdstippen. Bij deze publicatie geeft het hoofdbestuur aan de leden kennis van hun bevoegdheid om voor een door het hoofdbestuur te bepalen datum aan het bestuur van hun afdeling namen te noemen van personen, die zij wensen voor te dragen als voorlopige kandidaat.
- 1.4. Daar waar in een gemeente VVD-leden zitting hebben in de raad, overlegt het bestuur van de betrokken afdeling vóór 1 juni met deze leden over de komende raadsverkiezingen en over de mogelijke deelname als voorlopige kandidaat.
- 1.5. Indien niet met een eigen VVD-lijst aan de verkiezingen wordt deelgenomen of indien met een lijst in samenwerking met (een) andere politieke partij(en) aan de verkiezingen wordt deelgenomen, dient dit besluit op voorstel van het bestuur van de afdeling in de ledenvergadering vóór 1 juni te worden genomen.
- 1.6. Het bestuur van de afdeling deelt uiterlijk 1 juni het besluit van de ledenvergadering mede aan de zittende VVD-fractie(s) of indien er een samenwerkingsverband is met (een) andere politieke partij(en) aan de VVD-leden die deel uitmaken van (een) samenwerkende fractie(s) en aan het hoofdbestuur

ARTIKEL 2

De verantwoordelijkheid voor de procedure

- 2.1. Het bestuur van de afdeling is verantwoordelijk voor het uitvoeren van de kandidaatstellingsprocedure.

- 2.2. Het bestuur is verplicht alle taken die uit de kandidaatstellings-procedure voortkomen over te dragen aan het bestuur van de ondercentrale, of in voorkomend geval het bestuur van de kamercentrale waartoe de afdeling behoort, indien blijkt dat per 1 juli er niet tenminste drie leden van het bestuur van de afdeling overblijven die geen voorlopige kandidaat zijn. Dit lijdt uitzondering indien vóór 1 juni op voorstel van het bestuur door de ledenvergadering is besloten alle taken die uit de kandidaatstellings-procedure voortkomen over te dragen aan de overblijvende leden van het bestuur, eventueel aangevuld met een of meer leden van de afdeling.
- 2.3. Het bestuursorgaan dat de procedure overneemt is verplicht dit schriftelijk te melden aan het hoofdbestuur. Is een afdeling tevens kamercentrale of ondercentrale dan neemt het hoofdbestuur genoemde taken op zich.
- 2.4. Het vervangende bestuur treedt in de in artikel 2.2. genoemde situatie ten aanzien van de kandidaatstelling in alle rechten en plichten van het bestuur van de afdeling en is tot en met de kandidaatstellingsvergadering verantwoordelijk voor de procedure. Waar in de volgende artikelen wordt gesproken over het bestuur (van een afdeling) moet dan het vervangende bestuur worden gelezen.
- 2.5. Het vervangende bestuur benoemt uit zijn midden een voorzitter, een secretaris en tenminste nog een lid die zich belasten met de taken die uit de kandidaatstellingsprocedure voortkomen. De taakstelling ten aanzien van de kandidaatstellingsprocedure kan door de ondercentrale of kamercentrale worden overdragen aan daartoe aangewezen leden van de VVD die woonachtig zijn binnen het gebied van de ondercentrale respectievelijk kamercentrale. Een zelfde bevoegdheid komt in voorkomend geval toe aan het hoofdbestuur.

- 2.6. Vóór 1 juni vraagt de secretaris van het bestuur aan de leden van de betrokken gemeenteraadsfractie hem binnen drie weken schriftelijk te berichten of zij bereid zijn een voorlopige kandidatuur in overweging te nemen.
- 2.7. Op leden van de VVD die nadat de in artikel 2.6. bedoelde vragen zijn gesteld zittend lid zijn geworden, is dat artikel van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat de beantwoording binnen één week dient te geschieden.

ARTIKEL 3

De voorlopige kandidaten

- 3.1. Het bestuur van elke afdeling roept voor 1 juni een ledenvergadering bijeen.
- 3.2. Na te hebben kennisgenomen van de namen die aan het bestuur van de afdeling zijn genoemd, besluit deze ledenvergadering welke voorlopige kandidaten zij wenst voor te dragen; de vergadering kan als voorlopige kandidaten ook personen voordragen die niet tevoren aan het bestuur van de afdeling zijn genoemd.
- 3.3. Alleen leden van de VVD kunnen zich kandideren dan wel zich laten kandideren als voorlopig kandidaat bij het bestuur. Het tijdstip van aanvang van hun lidmaatschap dient gelegen te zijn vóór 1 juli. In een uitzonderlijk geval kan het bestuur een besluit nemen hiervan ontheffing te verlenen. Dit gemotiveerde besluit wordt met de groslijst meegezonden.
- 3.4. Voorlopige kandidaten mogen niet deelnemen aan activiteiten in het kader van de kandidaatstellingsprocedure vanaf het tijdstip waarop zij schriftelijk hun voorlopige kandidatuur hebben bevestigd. Vóór 1 juli dienen alle voorlopige

kandidaten deze bevestiging te hebben ondertekend. De voorzitter van de gemeenteraadsfractie is van genoemde uitsluiting uitgezonderd, doch uitsluitend in de vergaderingen van het bestuur, de ledenvergadering en in de door het hoofdbestuur bijeengeroepen bijeenkomsten.

- 3.5. De uitsluiting vervalt voor degenen, die hun bereidverklaring in een aan het bestuur gerichte schriftelijke verklaring hebben ingetrokken.

ARTIKEL 4

De groslijst en ontwerp-kandidatenlijst

- 4.1. Het bestuur van een afdeling stelt vóór 1 oktober een lijst (groslijst) van voorlopige kandidaten op. Deze alfabetische lijst bevat de informatie overeenkomstig het door het hoofdbestuur ter beschikking te stellen kandidaatstellingsformulier.
- 4.2. Het bestuur van een afdeling is verplicht om uitgaande van de groslijst een ontwerp voor de kandidatenlijst op te stellen. In dit ontwerp dienen de door het bestuur aan de ledenvergadering voor te stellen voorlopige kandidaten genummerd gerangschikt te zijn naar volgorde van voorkeur van het bestuur van de afdeling.
- 4.3. Het aantal plaatsen bedraagt ingevolge de Kieswet maximaal dertig. Het bestuur van een afdeling kan met een geringer aantal volstaan. Zo dit het geval is, dient het afdelingsbestuur deze handelswijze schriftelijk gemotiveerd onder de aandacht te brengen van de leden van de afdeling.

- 4.4. De groslijst, de ontwerp-kandidatenlijst van het bestuur met in voorkomend geval de hierboven genoemde schriftelijke motivatie, alsmede het in artikel 5 genoemde ontwerp-verkiezingsprogramma, worden uiterlijk 1 oktober, doch altijd tenminste twee weken vóór de in artikel 5.1 bedoelde vergadering, toegezonden aan de leden van de afdeling en/of zo mogelijk gepubliceerd in het mededelingenblad van de afdeling als de afdeling een dergelijke periodiek uitgeeft.

ARTIKEL 5

Het verkiezingsprogramma

- 5.1. Tussen 1 oktober en 1 november wordt op voorstel van het bestuur van de afdeling het verkiezingsprogramma door een ledenvergadering vastgesteld.
- 5.2. Voorlopige kandidaten worden geacht het verkiezingsprogramma volledig te onderschrijven. Indien een voorlopige kandidaat ten aanzien van een of meer punt(en) een voorbehoud wil maken, zal de kandidaat dit tijdig en schriftelijk dienen te doen bij het bestuur. Het bestuur is verplicht van deze kennisgeving melding te maken in de kandidaatstellingsvergadering.

ARTIKEL 6

De kandidaatstellingsvergadering

- 6.1. De ledenvergadering waarin de kandidatenlijst definitief wordt vastgesteld of waarin definitief wordt vastgesteld welke voorlopige kandidaten zullen

- voorkomen op de lijst met (een) andere politieke partij(en) wordt gehouden tussen 1 november en 30 november.
- 6.2. Het bestuur nodigt voor de kandidaatstellingsvergadering de voorzitter van de gemeenteraadsfractie uit ten einde daar inlichtingen te verstrekken. Een overeenkomstig verzoek wordt gericht aan de zittende leden.
- 6.3. Deze kandidaatstellingsvergadering is toegankelijk voor alle leden van de afdeling. Zij hebben het recht om aan de beraadslagingen deel te nemen. Aan de stemming mogen uitsluitend die leden deelnemen die voorkomen op de ledenlijst van 1 januari en woonachtig zijn in de gemeente. Leden tot 18 jaar (aspirantleden) mogen wel aan de beraadslaging maar niet aan de stemming deelnemen.
- 6.4. Voorlopige kandidaten hebben geen toegang tot de kandidaatstellingsvergadering en mogen niet aan de beraadslagingen en stemmingen deelnemen tenzij de ledenvergadering vóór 1 juni daartoe heeft besloten.
- 6.5. Indien de afdeling uit meer gemeenten bestaat dient het in artikel 6.4. genoemde besluit voor de desbetreffende gemeente te zijn genomen.
- 6.6. De door een kamercentrale of ondercentrale en in voorkomend geval de door het hoofdbestuur benoemde leden hebben ook toegang tot de ledenvergadering die over de definitieve kandidaatstelling beslist. Eveneens hebben zij het recht aan de beraadslagingen deel te nemen. Zij hebben niet het recht aan de stemmingen deel te nemen tenzij zij op 1 januari lid zijn van de afdeling en woonachtig in de betrokken gemeente.

- 6.7. Tot de kandidaatstellingsvergadering worden eerst de zittende leden die aan de door het bestuur gezonden uitnodiging gevolg hebben gegeven, ieder afzonderlijk toegelaten en in de gelegenheid gesteld het woord te voeren en die inlichtingen te geven waar de vergadering om vraagt; telkens nadat dit is geschied verlaat de betrokkene de vergadering.
- 6.8. De kandidaatstellingsvergadering stelt aan de hand van het ontwerp van het bestuur van de afdeling de kandidatenlijst definitief vast onder toepassing van de in artikel 7 voorgeschreven stemprocedure.
- 6.9. Het bestuur zendt de door de kandidaatstellingsvergadering genomen besluiten aan de leden van de afdeling; tevens brengt het deze besluiten ter kennis van de zittende leden die zich kandidaat hebben gesteld.

ARTIKEL 7

Verloop van en stemmingen in de kandidaatstellingsvergadering

- 7.1. Het bestuur leidt de kandidaatstellingsvergadering waarbij die leden van het bestuur die niet woonachtig zijn in de gemeente waarvoor de kandidaatstelling geldt tot de vergadering toegang hebben met het recht aan de beraadslagingen deel te nemen. Zij hebben geen stemrecht.
- 7.2. In de kandidaatstellingsvergadering wordt, voordat de beraadslagingen en stemmingen over elke plaats achtereenvolgens aan de orde komen, eerst gelegenheid gegeven voor het houden van algemene beschouwingen, ook over het

- eventueel aan de vergadering voorgelegde advies of voorstel en de daaraan ten grondslag liggende gegevens, benevens over eventueel ingekomen stukken.
- 7.3. Als het tijdstip van de stemmingen is aangebroken mogen alle aanwezige leden die voldoen aan de in artikel 6 genoemde voorwaarden deelnemen aan de stemmingen en de kandidatuur van een voor een bepaalde plaats voorgestelde kandidaat mondeling ondersteunen.
- 7.4. De kandidatenlijst wordt samengesteld door over elke plaats, achtereenvolgens van de eerste tot en met de laatste plaats, aan de hand van de ontwerp-kandidatenlijst van het bestuur, te besluiten overeenkomstig het bepaalde in het huishoudelijk reglement; tijdens de stemmingen over een bepaalde plaats wordt niet meer beraadslaagd.
- 7.5. Indien voor een bepaalde plaats naast de voorlopige kandidaat, die in het ontwerp door het bestuur wordt voorgesteld, één of meer overige kandidaten door de leden mondeling in de ledenvergadering is (zijn) voorgedragen, dan vindt stemming plaats conform de in het huishoudelijk reglement voorgeschreven procedure. Het hoofdbestuur draagt er zorg voor dat deze procedure tijdig in het bezit van het bestuur is.
- 7.6. Als een kandidaat door de ledenvergadering voor een bepaalde plaats is gekozen, wordt de behandeling voortgezet met de in het ontwerp hierop volgende plaats. Indien de door het bestuur voorgestelde voorlopige kandidaat niet door de ledenvergadering voor die bepaalde plaats wordt gekozen, schuiven de door het bestuur voorgestelde voorlopige kandidaten in het ontwerp één plaats naar beneden op.

- 7.7. Een wijzigingsvoorstel, inhoudende de naam van een kandidaat voor een bepaalde plaats die reeds op de kandidatenlijst is geplaatst, wordt niet meer in de beraadslaging en besluitvorming betrokken voor een volgende plaats op de kandidatenlijst.
- 7.8. Een wijzigingsvoorstel kan tijdens de beraadslagingen worden ingetrokken door de indiener van voornoemd wijzigingsvoorstel. Een zelfde recht komt eveneens toe aan het bestuur ten aanzien van het door dat bestuur ingediende wijzigingsvoorstel.

ARTIKEL 8

De inlevering van de kandidatenlijst

- 8.1. Het bestuur vraagt aan een ieder die door de kandidaatstellingsvergadering kandidaat is gesteld, binnen een termijn van uiterlijk een week schriftelijk te verklaren dat hij bereid is de hem toegekende plaats te aanvaarden.
- 8.2. Het bestuur kan namen van kandidaten die deze verklaring niet binnen de gestelde termijn ondertekend hebben ingezonden, van de kandidatenlijst schrappen. Na het uitvallen van een kandidaat door schrapping of door een andere oorzaak, herzielt het bestuur de kandidatenlijst door opschuiving van de kandidaten.
- 8.3. De secretaris van het bestuur is belast met het verzamelen van de ingevolge de Kieswet voorgeschreven verklaringen van instemming.

- 8.4. De door de ledenvergadering op de laatste plaats gestelde kandidaat (de lijstduwer) wordt van de in artikel 8.2. genoemde opschuiving uitgesloten indien de kandidaatstellingsvergadering daartoe heeft besloten.
- 8.5. De secretaris van het bestuur draagt met toestemming van de door het hoofdbestuur benoemde gemachtigde of diens plaatsvervanger zorg voor de indiening van de kandidatenlijst(en) alsmede - indien daartoe is besloten - tot verbinding van de lijst(en) tot een lijstencombinatie zoals bedoeld in de Kieswet.
- 8.6. Als het bestuur van de afdeling niet tijdig voor de administratieve afhandeling zorg draagt, dan is het bestuur van de kamercentrale waartoe de afdeling behoort en in voorkomend geval het hoofdbestuur gerechtigd er voor te zorgen dat de werkzaamheden alsnog worden verricht.

ARTIKEL 9

Afwijkingen van de procedure

- 9.1. Indien een lid van de afdeling van oordeel is dat in de gemeente waarin hij woonachtig is, is gehandeld in strijd met de statuten, het huishoudelijk reglement en/of dit reglement, kan dat lid ter zake een klacht indienen bij het bestuur van de kamercentrale waartoe de afdeling behoort of in voorkomend geval het hoofdbestuur als de afdeling tevens kamercentrale is. Ten aanzien van een vergadering van het bestuur van de afdeling of een ledenvergadering komt deze bevoegdheid toe aan allen die op de desbetreffende vergadering aanwezig zijn geweest en aan de voorlopige kandidaten die voorkomen op de groslijst.

- 9.2. Een klacht moet bij aangetekend en gemotiveerd schrijven, aan het kamercentralebestuur of in voorkomend geval het hoofdbestuur, binnen twee weken worden ingediend nadat het betwiste feit zich heeft voorgedaan of het betrokken lid daarvan kennis heeft kunnen nemen, doch uiterlijk twee weken na de kandidaatstellingsvergadering.
- 9.3. Indien het hoofdbestuur van oordeel is dat in strijd met de statuten, het huishoudelijk reglement en/of dit reglement gehandeld is en dientengevolge de mogelijkheid aanwezig is dat een of meer besluiten in de betrokken vergadering anders hadden kunnen zijn indien de strijdigheid zich niet had voorgedaan, is het bevoegd het besluit geheel of ten dele nietig te verklaren en/of de het bestuur van de afdeling op te dragen de fout te herstellen en/of opnieuw een vergadering uit te schrijven. Het bestuur van de kamercentrale en in voorkomend geval het hoofdbestuur kan ook zelf hierin voorzien.
- 9.4. In het in artikel 9.3. vermelde geval is kan de datum van 30 november met drie weken worden overschreden en is het bestuur gerechtigd om de in het huishoudelijk reglement voorgeschreven termijn, waarbinnen de ledenvergadering dient te zijn aangekondigd, te bekorten.
- 9.5. Tegen een voorziening door het bestuur van de kamercentrale waartoe de afdeling behoort en in voorkomend geval door het hoofdbestuur, is in het kader van deze kandidaatstellingsprocedure geen beroep mogelijk.

ARTIKEL 10

Onvoorziene gevallen en niet-periodieke verkiezingen

- 10.1. In gevallen waarin deze richtlijnen niet voorzien of waarin de toepassing van dit reglement tot moeilijkheden aanleiding geeft, handelt en beslist, na overleg met het bestuur van de afdeling en de betrokken kamercentrale, het hoofdbestuur.
- 10.2. In geval van niet-periodieke verkiezingen, bijvoorbeeld na gemeentelijke herindeling, vindt de kandidaatstelling plaats zo veel mogelijk met inachtneming van dit reglement, waarbij het hoofdbestuur, zodra de vermoedelijke dag van kandidaatstelling bekend is, de termijnen vaststelt in overleg met het/de bestuur/besturen van de betrokken kamercentrale(s), gehoord de besturen van de betrokken afdelingen en met dien verstande, dat de definitieve kandidatenlijst in elk geval wordt vastgesteld door de ledenvergadering.
- 10.3. Het hoofdbestuur publiceert z.s.m. de gewijzigde kandidaatstellingsprocedure.

Reglement op de kandidaatstelling voor leden van de Tweede Kamer (TK) der Staten-Generaal.

ARTIKEL I

De aanvang van de procedure

- I.1. De begrippen die in dit reglement worden gebruikt zijn terug te vinden in de statuten van de VVD en in de Kieswet. Daarnaast wordt in dit reglement verstaan onder:
  - a. Tweede Kamer: de Tweede Kamer der Staten-Generaal;
  - b. hoofdbestuur: het hoofdbestuur van de VVD als vermeld in artikel 23.1 van de statuten;
  - c. zittend lid: lid van de VVD dat minister, staatssecretaris of lid van respectievelijk de Tweede-Kamerfractie is;
  - d. commissie: de advies commissie ter voorbereiding van de kandidaatstelling voor de Tweede Kamer;
  - e. groslijst: een alfabetische lijst van voorlopige kandidaten;
  - f. technisch advies: het in artikel 4 omschreven advies over de technische inrichting van de kandidatenlijst;
  - g. plaats: een plaats op de kandidatenlijst, welke zoveel plaatsen telt als in het technisch advies zijn omschreven;
  - h. voorlopige kandidaat: een lid van de VVD dat schriftelijk heeft verklaard

een kandidatuur in overweging te willen nemen voor een plaats op de kandidatenlijst;

- i. lijstdeel: het onderste gedeelte van de kandidatenlijst waarop de laatste vijf plaatsen voor de rijkskieskringen verschillend kunnen zijn ingevolge de Kieswet;

1.2. De data in dit reglement verwijzen naar tijdstippen in het jaar dat voorafgaat aan het jaar waarin de periodieke verkiezingen plaatsvinden, tenzij uit de tekst anders blijkt.

1.3. Vóór 1 januari publiceert het hoofdbestuur de voor de kandidaatstellings-procedure geldende termijnen en tijdstippen. Bij deze publicatie geeft het hoofdbestuur aan de leden kennis van hun bevoegdheid om voor een door het hoofdbestuur te bepalen datum aan het bestuur van hun afdeling namen te noemen van personen, die zij wensen voor te dragen als voorlopige kandidaat.

ARTIKEL 2

De verantwoordelijkheid voor de procedure

- 2.1. Het hoofdbestuur is verantwoordelijk voor het uitvoeren van de kandidaat-stellingsprocedure.
- 2.2. Er is een advies commissie belast met de voorbereiding van de kandidaatstelling waarvan de leden door het hoofdbestuur worden benoemd.
- 2.3. Met uitzondering van aspirant-leden is ieder lid benoembaar tot lid van de commissie mits dat lid schriftelijk onherroepelijk verklaart geen voorlopige

kandidatuur voor een plaats op de kandidatenlijst te zullen aanvaarden.

2.4. De commissie brengt aan het hoofdbestuur een gemotiveerd oordeel uit over de voorlopige kandidaten. Alvorens het oordeel uit te brengen wint de commissie het advies in van de voorzitter van de Tweede-Kamerfractie.

2.5. Vóór 1 juni vraagt de directeur van het algemeen secretariaat aan de zittende leden hem binnen drie weken schriftelijk te berichten of zij bereid zijn een voorlopige kandidatuur in overweging te nemen. Binnen een termijn van twee weken na ontvangst van deze berichten wordt hiervan melding gemaakt aan de commissie.

2.6. Op leden van de VVD die nadat de in artikel 2.5. bedoelde vragen zijn gesteld zittend lid zijn geworden, is dat artikel van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat de beantwoording binnen één week dient te geschieden.

ARTIKEL 3

De voorlopige kandidaten

- 3.1. Het bestuur van elke afdeling roept voor 1 juni een ledenvergadering bijeen.
- 3.2. Na te hebben kennisgenomen van de namen die aan het bestuur van de afdeling zijn genoemd, besluit deze ledenvergadering welke voorlopige kandidaten zij wenst voor te dragen; de vergadering kan als voorlopige kandidaten ook personen voordragen die niet tevoren aan het bestuur van de afdeling zijn genoemd.

- 3.3. Ook de commissie en het hoofdbestuur zijn bevoegd voorlopige kandidaten voor te dragen; de artikelen 3.5. en 3.6. zijn respectievelijk van overeenkomstige toepassing.
- 3.4. Alleen leden van de VVD kunnen als voorlopig kandidaat worden voorgedragen. Het tijdstip van aanvang van hun lidmaatschap dient gelegen te zijn vóór 1 juli. In een uitzonderlijk geval kan het hoofdbestuur een besluit nemen hiervan onthefing te verlenen. Dit gemotiveerde besluit wordt met de groslijst meegezonden.
- 3.5. Binnen twee weken na de in artikel 3.1. genoemde ledenvergadering brengt het bestuur van elke afdeling de namen van de voorgedragen voorlopige kandidaten ter kennis van het hoofdbestuur, met gebruikmaking en door volledige invulling van formulieren volgens een door het hoofdbestuur vast te stellen model; elk formulier behoort te zijn ondertekend door de voorzitter of de secretaris van de afdeling alsmede, indien de voorlopige kandidaat geen zittend lid is, door de voorlopige kandidaat zelf; de voorlopige kandidaat dient tevens te verklaren of hij bij verkiezing of plaatsvervulling de benoeming zal aanvaarden.
- 3.6. Voorlopige kandidaten mogen niet deelnemen aan activiteiten in het kader van de kandidaatstellingsprocedure vanaf het tijdstip waarop zij schriftelijk hun voorlopige kandidatuur hebben bevestigd. Vóór 1 juli dienen alle voorlopige kandidaten deze bevestiging te hebben ondertekend. De voorzitter van de Tweede-Kamerfractie is van genoemde uitsluiting uitgezonderd, doch uitsluitend in de vergaderingen van de commissie, het hoofdbestuur, de algemene vergadering en in de door het hoofdbestuur bijeengeroepen bijeenkomsten.
- 3.7. De uitsluiting vervalt voor degenen, die hun bereidverklaring in een aan het hoofdbestuur gerichte schriftelijke verklaring hebben ingetrokken.

ARTIKEL 4

De groslijst, het technisch advies en de ontwerp-kandidatenlijst

- 4.1. Het hoofdbestuur stelt vóór 1 oktober een lijst (groslijst) van de voorlopige kandidaten op. Deze lijst bevat de informatie overeenkomstig het door het hoofdbestuur beschikbaar te stellen kandidaatstellingsformulier. De directeur van het algemeen secretariaat draagt zorg voor publicatie van deze groslijst.
- 4.2. Voor een kandidatuur komen slechts leden van de VVD in aanmerking die in de groslijst zijn vermeld tenzij het technisch advies de bepaling bevat, dat voor plaatsen ook andere leden van de VVD kandidaat kunnen worden gesteld. Daarnaast is uitsluitend in bijzondere gevallen het bestuur van de provinciale centrale bevoegd in de ontwerp-kandidatenlijst ook namen op te nemen van leden van de VVD die niet in de groslijst zijn vermeld. Van deze bevoegdheid kan het bestuur gebruik maken tot het moment van aanvang van de kandidaatstellingsvergadering.
- 4.3. In de beschrijvingsbrief voor de algemene vergadering, waarop de kandidatenlijst definitief wordt vastgesteld, wordt mede het voorstel van het hoofdbestuur vermeld met betrekking tot een technisch advies. Dit advies houdt ten minste in:
  - a. aantal op de lijst te plaatsen kandidaten;
  - b. totaal aantal voorlopige kandidaten dat naar landelijke voorkeur zal worden gerangschikt;
  - c. de wijze van spreiding over de 19 lijstdelen van de kandidaten voor de laatste vijf plaatsen;

- d. al dan niet de mogelijkheid, dat leden van de VVD kandidaat kunnen worden gesteld die niet in de groslijst zijn vermeld.
- 4.4. Het hoofdbestuur bespreekt in het periodiek overleg met de voorzitters van de kamercentrales het technisch advies en het concept van de ontwerp-lijst.
- 4.5. Vier weken voor het tijdstip van publicatie van de beschrijvingsbrief voor de algemene vergadering die beslist over de definitieve kandidatenlijst maakt het hoofdbestuur op:
  - a. het technisch advies.
  - b. het advies inzake het al dan niet aangaan van een lijstencombinatie als bedoeld in de Kieswet, door verbinding van de in te dienen kandidatenlijst met door één of meer andere politieke partijen of groeperingen in te dienen lijsten;
  - c. het ontwerp van de in te dienen kandidatenlijst;
  - d. de toelichting op de ontwerp met (indien van toepassing) onder meer de motivering inzake opnemings in het ontwerp van een kandidaat die niet in de groslijst is vermeld en inzake die kandidaat die als zittend lid niet in het ontwerp is opgenomen.
- 4.6. Het hoofdbestuur publiceert de beschrijvingsbrief, waarin opgenomen de in artikel 4.5. vermelde stukken, zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk tien weken voor het tijdstip waarop de kandidaatstellingsvergadering wordt gehouden.
- 4.7. De ledenvergaderingen van de afdelingen hebben gedurende een termijn van zes weken na het tijdstip van publicatie van de beschrijvingsbrief het recht wijzigingsvoorstellen bij het hoofdbestuur inzake de volgorde van de kandidatenlijst in te dienen. Hierbij wordt gebruik gemaakt van een vast model,

dat door het hoofdbestuur wordt verstrekt.

- 4.8. Het hoofdbestuur kan eveneens wijzigingsvoorstellen doen inzake de volgorde van de kandidatenlijst.
- 4.9. Een wijzigingsvoorstel dient betrekking te hebben op de vervulling van één plaats op de kandidatenlijst.
- 4.10. Het hoofdbestuur zendt de wijzigingsvoorstellen ten laatste drie weken voor de algemene vergadering aan de besturen van afdelingen die zorgdragen voor het in bezit stellen van voornoemde stukken aan de afgevaardigde(n) en zijn (hun) plaatsvervanger(s) naar de algemene vergadering. De wijzigingsvoorstellen worden tevens ter kennisname toegezonden aan de centrales.

ARTIKEL 5

Het verkiezingsprogramma

- 5.1. Tussen 1 januari en 1 februari van het jaar waarin de verkiezingen plaatsvinden wordt op voorstel van het hoofdbestuur het verkiezingsprogramma in een algemene vergadering vastgesteld.
- 5.2. Voorlopige kandidaten worden geacht het verkiezingsprogramma volledig te onderschrijven. Indien een voorlopige kandidaat ten aanzien van een of meer punt(en) een voorbehoud wil maken, zal de kandidaat dit tijdig en schriftelijk dienen te doen bij het hoofdbestuur. Het hoofdbestuur is verplicht van deze kennisgeving melding te maken in de kandidaatstellingsvergadering.

ARTIKEL 6

De kandidaatstellingsvergadering

- 6.1. De kandidaatstellingsvergadering wordt gehouden uiterlijk vier weken voor de dag der kandidaatstelling. Het hoofdbestuur roept deze algemene vergadering bijeen.
- 6.2. Het hoofdbestuur nodigt voor de kandidaatstellingsvergadering de voorzitter van de Tweede-Kamerfractie uit ten einde daar inlichtingen te verstrekken. Een overeenkomstig verzoek wordt gericht aan de zittende leden.
- 6.3. Tot de kandidaatstellingsvergadering worden eerst de zittende leden die aan de door het hoofdbestuur gezonden uitnodiging gevolg hebben gegeven, ieder afzonderlijk toegelaten en in de gelegenheid gesteld het woord te voeren en die inlichtingen te geven waar de vergadering om vraagt; telkens nadat dit is geschied verlaat de betrokkene de vergadering.
- 6.4. De kandidaatstellingsvergadering stelt vervolgens het technisch advies en de in te dienen kandidatenlijst naar volgorde van landelijke voorkeur vast.
- 6.5. De kandidaatstellingsvergadering kan na te hebben besloten over de bezetting van de plaatsen tot aan de laatste vijf, besluiten de beslissing over die resterende plaatsen op dit deel van de kandidatenlijst te delegeren aan de centralevergadering van de desbetreffende kamercentrale.
- 6.6. Het hoofdbestuur publiceert de door de kandidaatstellingsvergadering genomen besluiten; tevens brengt het deze besluiten ter kennis van de zittende leden die

zich kandidaat hebben gesteld.

ARTIKEL 7

Het verloop van de stemmingen in de kandidaatstellingsvergadering

- 7.1. Overdracht van stemmen is toegestaan mits aan de volgende voorwaarden is voldaan:
  - a. de stemmen worden overgedragen aan een of meer afgevaardigde(n) van een andere afdeling binnen de eigen kamercentrale;
  - b. de afgevaardigde niet meer dan vijftien stemmen namens ten hoogste zes afdelingen uitbrengt;
  - c. overdracht van de stemmen plaatsvindt aan de hand van een door het hoofdbestuur voor te schrijven model, zonder mogelijkheid van substitutie.
- 7.2. Stemoverdracht tijdens de vergadering is niet toegestaan.
- 7.3. In de kandidaatstellingsvergadering wordt, voordat de beraadslagingen en stemmingen over elke plaats achtereenvolgens aan de orde komen, eerst gelegenheid gegeven voor het houden van algemene beschouwingen, ook over het eventueel aan de vergadering voorgelegde advies of voorstel en de daaraan ten grondslag liggende gegevens, benevens over eventueel ingekomen stukken.
- 7.4. Uitsluitend de ingediende schriftelijke wijzigingsvoorstellen worden in stemming gebracht aan de hand van de ontwerp-kandidatenlijst van het hoofdbestuur.

- 7.5 De kandidatenlijst wordt samengesteld door over elke plaats, achtereenvolgens van de eerste tot en met de laatste plaats, aan de hand van de ontwerp-kandidatenlijst van het hoofdbestuur, te besluiten overeenkomstig het bepaalde in het huishoudelijk reglement; tijdens de stemmingen over een bepaalde plaats wordt niet meer beraadslaagd.
- 7.6. Als de algemene vergadering een andere kandidaat stelt voor een bepaalde plaats dan is voorgesteld in het ontwerp van het hoofdbestuur schuift de oorspronkelijk voor die plaats voorgestelde kandidaat en degenen die in voornoemd ontwerp op hem/haar volgen, allen een plaats naar beneden op; daarna worden de beraadslagingen en de stemmingen met inachtneming van het genomen besluit hervat, te beginnen met de plaats, volgende op die waarvoor de vergadering een andere kandidaat heeft gesteld dan was voorgesteld.
- 7.7. Een wijzigingsvoorstel, inhoudende de naam van een kandidaat voor een bepaalde plaats die reeds op de kandidatenlijst is geplaatst, wordt niet meer in de beraadslaging en besluitvorming betrokken voor een volgende plaats op de kandidatenlijst.
- 7.8. Een wijzigingsvoorstel kan tijdens de beraadslagingen worden ingetrokken door de afgevaardigde(n) van de desbetreffende afdeling die voornoemd wijzigingsvoorstel heeft ingediend. Een zelfde recht komt eveneens toe aan het hoofdbestuur ten aanzien van het door dat hoofdbestuur ingediende wijzigingsvoorstel.
- 7.9. De wijzigingsvoorstellen kunnen, nadat deze zijn gepubliceerd niet meer worden veranderd.

ARTIKEL 8

De inlevering van de kandidatenlijst

- 8.1. Het hoofdbestuur vraagt aan een ieder die door de kandidaatstellingsvergadering kandidaat is gesteld, binnen een termijn van uiterlijk een week schriftelijk te verklaren dat hij bereid is de hem toegekende plaats te aanvaarden.
- 8.3. De directeur van het algemeen secretariaat is belast met het verzamelen van de ingevolge de Kieswet voorgeschreven verklaringen van instemming.
- 8.3. Het hoofdbestuur kan namen van kandidaten die deze verklaring niet binnen de gestelde termijn ondertekend hebben ingezonden, van de kandidatenlijst schrappen. Na het uitvallen van een kandidaat door schrapping of door een andere oorzaak, herziet het hoofdbestuur de kandidatenlijst door opschuiving van de kandidaten.
- 8.4. De door het hoofdbestuur benoemde gemachtigde of diens plaatsvervanger draagt zorg voor de indiening van de kandidatenlijst alsmede - indien daartoe is besloten - tot verbinding van de lijst tot een lijstencombinatie zoals bedoeld in de Kieswet.

ARTIKEL 9

Afwijkingen van de procedure

- 9.1. Indien een lid van oordeel is dat, ter zake van de kandidaatstelling is gehandeld in strijd met de statuten, het huishoudelijk reglement of dit reglement, kan dat lid een klacht indienen bij het hoofdbestuur. Ten aanzien van een in dit reglement

voorgeschreven ledenvergadering komt deze bevoegdheid toe aan allen die op de desbetreffende vergadering bevoegd aanwezig zijn geweest en aan de voorlopige kandidaten die voorkomen op de groslijst.

- 9.2. Een klacht moet bij aangetekend en gemotiveerd schrijven worden ingediend binnen twee weken nadat het betwiste feit zich heeft voorgedaan of het betrokken lid daarvan kennis heeft kunnen nemen, doch uiterlijk 48 uur na de kandidaatstellingsvergadering.
- 9.3. Indien het hoofdbestuur van oordeel is dat in strijd met de statuten, het huishoudelijk reglement en/of dit reglement gehandeld is en diensgevolge de mogelijkheid aanwezig is dat een of meer besluiten in de betrokken vergadering anders hadden kunnen zijn indien de strijdigheid zich niet had voorgedaan, is het bevoegd het besluit geheel of ten dele nietig te verklaren en/of de het bestuur van de afdeling op te dragen de fout te herstellen en/of opnieuw een vergadering uit te schrijven. Het hoofdbestuur kan ook zelf hierin voorzien.
- 9.4. Tegen een voorziening van het hoofdbestuur, is in het kader van deze kandidaatstellingsprocedure geen beroep mogelijk.

- 10.1. In gevallen waarin dit reglement niet voorziet of waarin de toepassing van dit reglement aanleiding geeft tot moeilijkheden, handelt en beslist het hoofdbestuur.
- 10.2. In geval van niet-periodieke verkiezingen stelt het hoofdbestuur zo spoedig mogelijk de te volgen kandidaatstellingsprocedure vast; indien tijdgebrek zulks nodig maakt met weglating van een of meer fasen en/of met bekorting van termijnen, maar overigens zoveel mogelijk overeenkomstig de bepalingen van dit reglement en met dien verstande dat de definitieve kandidatenlijst in elk geval wordt vastgesteld door de algemene vergadering.
- 10.3. Het hoofdbestuur publiceert zo spoedig mogelijk de gewijzigde kandidaatstellingsprocedure.

ARTIKEL 10

Onvoorziene gevallen en niet-periodieke verkiezing

Reglement op de kandidaatstelling voor leden van de Provinciale Staten (PS)

ARTIKEL I

De aanvang van de procedure

- 1.1. De begrippen die in dit reglement worden gebruikt zijn terug te vinden in de statuten van de VVD en in de Kieswet. Daarnaast wordt in dit reglement verstaan onder:
- a. statenfractie: de als zodanig gezamenlijk in de provinciale staten van een provincie optredende leden van de VVD;
  - b. hoofdbestuur: het hoofdbestuur van de VVD als vermeld in artikel 23.1 van de statuten;
  - c. zittend lid: een lid van de VVD dat lid van Provinciale Staten is;
  - d. provinciale kieskring: een door Provinciale Staten vastgesteld gebied;
  - e. provinciecentrale: een centrale waarvan het gebied gelijk is aan dat van één provincie;
  - f. bestuur: het bestuur van de provinciecentrale als vermeld onder d.;
  - g. commissie: de commissie ter voorbereiding van de kandidaatstelling van Provinciale Staten;
  - h. groslijst: een alfabetische lijst van voorlopige kandidaten;
  - i. technisch advies: het door de centralevergadering van een provinciecentrale ingevolge artikel 4 vastgestelde advies over de technische inrichting van de kandidatenlijst;
  - j. plaats: een plaats op de kandidatenlijst(en) welke zoveel plaatsen telt als in het technisch advies zijn omschreven;

- k. voorlopige kandidaat: een lid van de VVD dat schriftelijk heeft verklaard een kandidatuur in overweging te willen nemen voor een plaats op de kandidatenlijst;
- l. lijstdeel: het onderste gedeelte van de kandidatenlijst waarop de laatste vijf plaatsen voor de provinciale kieskringen verschillend kunnen zijn ingevolge de Kieswet;
- m. lijstduwer: een bekende regionale kandidaat die door de ledenvergadering op de laatste plaats van de kandidatenlijst is gesteld.

- 1.2. De data in dit reglement verwijzen naar tijdstippen in het jaar dat voorafgaat aan het jaar waarin de periodieke verkiezingen plaatsvinden, tenzij uit de tekst anders blijkt.
- 1.3. In een provincie waarin slechts één kamercentrale bestaat is deze centrale tevens provinciecentrale en is het bestuur van de kamercentrale tevens het bestuur van de provinciecentrale.
- 1.4. In een provincie die het gebied van meer dan één provinciale kieskring omvat en waarin meer dan één kamercentrale bestaat:
- a. treden deze centrales tezamen op als provinciecentrale;
  - b. wordt het bestuur van deze provinciecentrale vóór 1 januari benoemd door en uit de besturen van de kamercentrales in de betrokken provincie, waarbij iedere kamercentrale tenminste door één bestuurslid is vertegenwoordigd;
  - c. verdelen de bestuursleden onderling de functies en de verschillende taken;
  - d. slaat het bestuur de kosten in overleg om over de betrokken kamercentrales.
- 1.5. Vóór 1 januari publiceert het hoofdbestuur de voor de kandidaatstellingsprocedure geldende termijnen en tijdstippen. Bij deze publicatie geeft het

hoofdbestuur aan de leden kennis van hun bevoegdheid om voor een door het hoofdbestuur te bepalen datum aan het bestuur van hun afdeling namen te noemen van personen, die zij wensen voor te dragen als voorlopige kandidaat.

- 1.6. Het bestuur pleegt vóór 1 juni overleg met de statenfractie over de komende verkiezing van de leden van de Provinciale Staten en over de mogelijke deelname als voorlopige kandidaat.

ARTIKEL 2

De verantwoordelijkheid voor de procedure

- 2.1. Het bestuur van de provinciecentrale is verantwoordelijk voor het uitvoeren van de kandidaatstellingsprocedure.
- 2.2. Het bestuur benoemt vóór 1 februari een commissie uit de leden van de VVD in de betrokken provincie. De secretaris van de provinciecentrale voorziet in het secretariaat van de commissie.
- 2.3. Met uitzondering van aspirant-leden is ieder lid benoembaar tot lid van de commissie mits dat lid schriftelijk onherroepelijk verklaart geen voorlopige kandidatuur voor een plaats op de kandidatenlijst te zullen aanvaarden.
- 2.4. De commissie brengt aan het bestuur een gemotiveerd oordeel uit over de voorlopige kandidaten. Alvorens dit oordeel uit te brengen wint de commissie het advies in van de voorzitter van de statenfractie in de betrokken provincie.

- 2.5. Vóór 1 juni vraagt de secretaris van de provinciecentrale aan de leden van de betrokken statenfractie hem binnen drie weken schriftelijk te berichten of zij bereid zijn een voorlopige kandidatuur in overweging te nemen. Binnen een termijn van twee weken na ontvangst wordt hiervan melding gemaakt aan de commissie.

- 2.6. Op leden van de VVD die nadat de in artikel 2.6. bedoelde vragen zijn gesteld zittend lid zijn geworden, is dat artikel van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat de beantwoording binnen één week dient te geschieden.

ARTIKEL 3

De voorlopige kandidaten

- 3.1. Voor 1 juni roept het bestuur van elke afdeling een ledenvergadering bijeen.
- 3.2. Na te hebben kennis genomen van de namen die aan het bestuur van de afdeling zijn genoemd besluit deze ledenvergadering welke voorlopige kandidaten zij wenst voor te dragen; de ledenvergadering kan als voorlopige kandidaten ook personen voordragen die niet tevoren aan het bestuur van de afdeling zijn genoemd.
- 3.3. Ook de commissie en het bestuur van de provinciecentrale zijn bevoegd voorlopige kandidaten voor te dragen; de artikelen 3.5 en 3.6. zijn van overeenkomstige toepassing.
- 3.4. Alleen leden van de VVD kunnen als voorlopige kandidaat worden voorgedragen.

Het tijdstip van aanvang van hun lidmaatschap dient gelegen te zijn vóór 1 juli. In een uitzonderlijk geval kan het bestuur van de provinciecentrale een besluit nemen hiervan ontheffing te verlenen. Dit gemotiveerde besluit wordt met de groslijst meegezonden.

- 3.5. Binnen twee weken na de in artikel 3.1. genoemde ledenvergadering, brengt het bestuur van elke afdeling de namen van de voorgedragen voorlopige kandidaten ter kennis van de secretaris van de provinciecentrale waartoe de afdeling behoort, met gebruikmaking en door volledige invulling van formulieren volgens een door het hoofdbestuur vast te stellen model; elk formulier behoort te zijn ondertekend door de voorzitter of de secretaris van de afdeling alsmede, indien de voorlopige kandidaat geen zittend lid is, door de voorlopige kandidaat zelf; de voorlopige kandidaat dient tevens te verklaren of hij bij verkiezing of plaatsvervulling de benoeming zal aanvaarden.
- 3.6. Voorlopige kandidaten mogen niet deelnemen aan activiteiten in het kader van de kandidaatstellingsprocedure vanaf het tijdstip waarop zij schriftelijk hun voorlopige kandidatuur hebben bevestigd. Vóór 1 juli dienen alle voorlopige kandidaten deze bevestiging te hebben ondertekend. De voorzitter van de Provinciale Statenfractie is van genoemde uitsluiting uitgezonderd, doch uitsluitend in de vergaderingen van het provinciecentrale bestuur, de centrale vergadering en in de door het hoofdbestuur bijeengeroepen bijeenkomsten.
- 3.7. De uitsluiting vervalt voor degenen, die hun bereidverklaring in een aan het bestuur van de provinciecentrale gerichte schriftelijke verklaring hebben ingetrokken.

ARTIKEL 4

De groslijst, het technisch advies en de ontwerp-kandidatenlijst

- 4.1. Het bestuur van de provinciecentrale stelt vóór 1 oktober een lijst (groslijst) van de voorlopige kandidaten op. Deze lijst bevat de informatie overeenkomstig het door het hoofdbestuur beschikbaar te stellen kandidaatstellingsformulier. De secretaris van de provinciecentrale zendt de groslijst zo spoedig mogelijk aan de secretarissen van de afdelingen binnen het gebied van de betrokken provincie.
- 4.2. Voor een kandidatuur komen slechts leden van de VVD in aanmerking die in de groslijst zijn vermeld tenzij het technisch advies de bepaling bevat, dat voor plaatsen ook andere leden van de VVD kandidaat kunnen worden gesteld. Daarnaast is uitsluitend in bijzondere gevallen het bestuur van de provinciecentrale bevoegd in de ontwerp-kandidatenlijst ook namen op te nemen van leden van de VVD die niet in de groslijst zijn vermeld. Van deze bevoegdheid kan het bestuur gebruik maken tot het moment van aanvang van de kandidaatstellingsvergadering.
- 4.3. In de agenda voor de centralevergadering van de provinciecentrale, waarop de kandidatenlijst definitief wordt vastgesteld, wordt mede het voorstel van het bestuur vermeld met betrekking tot een technisch advies. Het technisch advies houdt ten minste in:
  - a. het aantal op de lijst te plaatsen kandidaten;
  - b. het totaal aantal voorlopige kandidaten dat naar provinciale voorkeur zal worden gerangschikt;
  - c. het aantal in te dienen lijsten zo deze niet gelijklopend zijn;

- d. al dan niet de mogelijkheid lijstdelen bij een overigens gelijkluidende lijst ingevolge de Kieswet verschillend te doen zijn;
  - e. al dan niet de mogelijkheid, dat leden van de VVD kandidaat kunnen worden gesteld die niet in de groslijst zijn vermeld.
- 4.4. Vier weken voor het tijdstip van verzending van de agenda voor de centrale-vergadering van de provinciecentrale die beslist over de definitieve kandidatenlijst maakt het bestuur op:
- a. het technisch advies ;
  - b. het advies inzake al dan niet aangaan van een lijstencombinatie als bedoeld in de Kieswet, door verbinding van de in te dienen kandidatenlijst met door één of meer andere politieke partijen of groeperingen in te dienen lijsten;
  - c. het ontwerp van de in te dienen kandidatenlijst;
  - d. de toelichting op het ontwerp met (indien van toepassing) onder meer de motivering inzake opneming in het ontwerp van een kandidaat die niet in de groslijst is vermeld en inzake die kandidaat die als zittend lid niet in het ontwerp is opgenomen.
- 4.5. De secretaris van de provinciecentrale zendt de agenda waarin opgenomen de in artikel 4.5. vermelde stukken, zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk tien weken voor het tijdstip waarop de kandidaatstellingsvergadering wordt gehouden, naar de afdelingsbesturen.
- 4.6. De ledenvergaderingen van de afdelingen hebben gedurende een termijn van tenminste zes weken, na het tijdstip van verzending van de agenda, het recht wijzigingsvoorstellen bij het provinciecentrale bestuur inzake de volgorde van de kandidatenlijst in te dienen. Hierbij wordt gebruik gemaakt van een vast model, dat door het hoofdbestuur wordt verstrekt.

- 4.7. Een wijzigingsvoorstel dient betrekking te hebben op de vervulling van één plaats op de kandidatenlijst.
- 4.8. De secretaris van de provinciecentrale brengt de wijzigingsvoorstellen uiterlijk drie weken voor de kandidaatstellingsvergadering ter kennis van de afdelingsbesturen.

ARTIKEL 5

Het verkiezingsprogramma

- 5.1 Tussen 1 oktober en 1 november wordt op voorstel van het bestuur van de provinciecentrale het verkiezingsprogramma in een ledenvergadering vastgesteld.
- 5.2. Voorlopige kandidaten worden geacht het verkiezingsprogramma volledig te onderschrijven. Indien een voorlopige kandidaat ten aanzien van een of meer punt(en) een voorbehoud wil maken, zal de kandidaat dit tijdig en schriftelijk dienen te doen bij het bestuur. Het bestuur is verplicht van deze kennisgeving melding te maken in de kandidaatstellingsvergadering.

ARTIKEL 6

De kandidaatstellingsvergadering

- 6.1 De kandidaatstellingsvergadering wordt gehouden uiterlijk vier weken voor de dag der kandidaatstelling. Het bestuur roept deze algemene vergadering bijeen.

- 6.2. Het bestuur nodigt voor de kandidaatstellingsvergadering de voorzitter van de betrokken statenfractie uit ten einde daar inlichtingen te verstrekken. Een overeenkomstig verzoek wordt gericht aan de zittende leden.
- 6.3. Tot de kandidaatstellingsvergadering worden eerst de zittende leden die aan de door het provinciecentrale bestuur gezonden uitnodiging gevolg hebben gegeven, ieder afzonderlijk toegelaten en in de gelegenheid gesteld het woord te voeren en die inlichtingen te geven waar de vergadering om vraagt; telkens nadat dit is geschied verlaat de betrokkene de vergadering.
- 6.4. Vervolgens stelt de vergadering het technisch advies en de in te dienen kandidatenlijst naar volgorde van provinciale voorkeur vast.
- 6.5. Het bestuur van de provinciecentrale brengt de door de kandidaatstellingsvergadering genomen besluiten ter kennis van de leden die zich kandidaat hebben gesteld en van de besturen van de betrokken afdelingen.

ARTIKEL 7

Het verloop van de stemmingen in de kandidaatstellingsvergadering

- 7.1. Overdracht van stemmen is toegestaan mits aan de volgende voorwaarden is voldaan:
  - a. de stemmen worden overgedragen aan een of meer afgevaardigde(n) van een andere afdeling.

- b. de afgevaardigde niet meer dan tien stemmen namens ten hoogste vier afdelingen uitbrengt;
- c. overdracht van de stemmen plaatsvindt aan de hand van een door het hoofdbestuur voor te schrijven model, zonder mogelijkheid van substitutie.

- 7.2. Stemoverdracht tijdens de vergadering is niet toegestaan.
- 7.3. In de kandidaatstellingsvergadering wordt, voordat de beraadslagingen en stemmingen over elke plaats achtereenvolgens aan de orde komen, eerst gelegenheid gegeven voor het houden van algemene beschouwingen, ook over het eventueel aan de vergadering voorgelegde advies of voorstel en de daaraan ten grondslag liggende gegevens, benevens over eventueel ingekomen stukken.
- 7.4. Uitsluitend de ingediende schriftelijke wijzigingsvoorstellen worden in stemming gebracht aan de hand van de ontwerp-kandidatenlijst van het provinciecentrale bestuur.
- 7.5. De kandidatenlijst wordt samengesteld door over elke plaats, achtereenvolgens van de eerste tot en met de laatste plaats, aan de hand van de ontwerp-kandidatenlijst van het bestuur van de provinciecentrale, te besluiten overeenkomstig het bepaalde in het huishoudelijk reglement; tijdens de stemmingen over een bepaalde plaats wordt niet meer beraadslaagd.
- 7.6. Als de kandidaatstellingvergadering een andere kandidaat stelt voor een bepaalde plaats dan is voorgesteld in het ontwerp van het provinciecentralebestuur schuift de oorspronkelijk voor die plaats voorgestelde kandidaat en degenen die in voornoemd ontwerp op hem/haar volgen, allen een plaats naar beneden op; daarna worden de beraadslagingen en de stemmingen met inachtneming van het

genomen besluit hervat, te beginnen met de plaats, volgende op die waarvoor de vergadering een andere kandidaat heeft gesteld dan was voorgesteld.

- 7.7. Een wijzigingsvoorstel, inhoudende de naam van een kandidaat voor een bepaalde plaats die reeds op de kandidatenlijst is geplaatst, wordt niet meer in de beraadslaging en besluitvorming betrokken voor een volgende plaats op de kandidatenlijst.
- 7.8. Een wijzigingsvoorstel kan tijdens de beraadslagingen worden ingetrokken door de afgevaardigde(n) van de desbetreffende afdeling die voornoemd wijzigingsvoorstel heeft ingediend.
- 7.9. De wijzigingsvoorstellen kunnen, nadat deze zijn gepubliceerd, niet meer worden veranderd.

ARTIKEL 8

De inlevering van de kandidatenlijst(en)

- 8.1. Het bestuur vraagt aan ieder die door de kandidaatstellingsvergadering kandidaat is gesteld, binnen een termijn van uiterlijk een week schriftelijk te verklaren dat hij bereid is de toegekende plaats te aanvaarden.
- 8.2. De secretaris van de provinciecentrale is belast met het verzamelen van de ingevolge de Kieswet voorgeschreven verklaringen van instemming.
- 8.3. Het bestuur van de provinciecentrale kan namen van kandidaten die deze

verklaring niet binnen de gestelde termijn ondertekend hebben ingezonden, van de kandidatenlijst schrappen. Na het uitvallen van een kandidaat door schrapping of door een andere oorzaak, herziet het bestuur de kandidatenlijst door opschuiving van de kandidaten.

- 8.4. De door de ledenvergadering op de laatste plaats gestelde kandidaat (de lijstduwer) wordt van de in artikel 8.2. genoemde opschuiving uitgesloten indien de kandidaatstellingsvergadering daartoe heeft besloten.
- 8.5. De secretaris van de provinciecentrale draagt met toestemming van de door het hoofdbestuur benoemde gemachtigde of diens plaatsvervanger zorg voor de indiening van de kandidatenlijst(en) alsmede - indien daartoe is besloten - tot verbinding van de lijst(en) tot een lijstencombinatie zoals bedoeld in de Kieswet.

ARTIKEL 9

Afwijkingen van de procedure

- 9.1. Indien een lid van een afdeling van oordeel is dat in de provincie waarin deze afdeling is gelegen, in strijd is gehandeld met de statuten, het huishoudelijk reglement of dit reglement, kan dat lid ter zake een klacht indienen bij het hoofdbestuur.
Ten aanzien van een in dit reglement voorgeschreven ledenvergadering of kandidaatstellingsvergadering komt deze bevoegdheid toe aan allen die op de desbetreffende vergadering bevoegd aanwezig zijn geweest en aan de voorlopige kandidaten die voorkomen op de groslijst.

- 9.2. Een klacht moet bij aangetekend en gemotiveerd schrijven, aan het hoofdbestuur, binnen twee weken worden ingediend nadat het betwiste feit zich heeft voorgedaan of het betrokken lid daarvan kennis heeft kunnen nemen, doch uiterlijk twee weken na de kandidaatstellingsvergadering.
- 9.3. Indien het hoofdbestuur van oordeel is dat in strijd met de statuten, het huishoudelijk reglement en/of dit reglement gehandeld is en dientengevolge de mogelijkheid aanwezig is dat een of meer besluiten in de betrokken vergadering anders hadden kunnen zijn indien de strijdigheid zich niet had voorgedaan, is het bevoegd het besluit geheel of ten dele nietig te verklaren en/of de afdeling of de provinciecentrale op te dragen de fout te herstellen en/of opnieuw een vergadering uit te schrijven. Het hoofdbestuur kan ook zelf hierin voorzien.
- 9.4. In het in artikel 9.3 vermelde geval is het hoofdbestuur bevoegd de termijn waarop de vergadering dient te worden bijeengeroepen in te korten, termijnen waarbinnen de vergadering krachtens dit reglement gehouden had moeten worden te overschrijden en in de leiding van de vergadering te voorzien.
- 9.5. Tegen een voorziening van het hoofdbestuur, is in het kader van deze kandidaatstellingsprocedure geen beroep mogelijk.

ARTIKEL 10

Onvoorziene gevallen

- 10.1 In gevallen waarin dit reglement niet voorziet of waarin de toepassing van dit reglement tot moeilijkheden aanleiding geeft, handelt en beslist, na overleg met het provinciecentrale bestuur, het hoofdbestuur.
- 10.2 In geval van niet-periodieke verkiezingen, vindt de kandidaatstelling plaats zo veel mogelijk met inachtneming van dit reglement, waarbij het hoofdbestuur, zodra de vermoedelijke dag van kandidaatstelling bekend is, de termijnen vaststelt in overleg met het/de bestuur/besturen van de betrokken kamercentrale(s) en met dien verstande, dat de definitieve kandidatenlijst in elk geval wordt vastgesteld door de centralevergadering.
- 10.3 Het hoofdbestuur publiceert z.s.m. de gewijzigde kandidaatstellingsprocedure.

Reglement op de kandidaatstelling voor leden van de Eerste Kamer (EK) der Staten-Generaal.

ARTIKEL 1

De aanvang van de procedure

- 1.1. De begrippen die in dit reglement worden gebruikt zijn terug te vinden in de statuten van de VVD en de Kieswet. Daarnaast wordt in dit reglement verstaan onder:
- a. Eerste Kamer: de Eerste Kamer der Staten-Generaal;
  - b. hoofdbestuur: het hoofdbestuur van de VVD als vermeld in artikel 23.1 van de statuten;
  - c. zittend lid: een lid van de VVD dat minister, staatssecretaris of lid van de Eerste-Kamerfractie is;
  - d. statenfractie: de als zodanig gezamenlijk in de Provinciale Staten van een provincie optredende leden van de VVD, dan wel die leden van de VVD die - in de periode tussen de dag van stemming voor de verkiezing van de leden van de Provinciale Staten en de dag van de eerste samenkomst van de Provinciale Staten - door het betrokken hoofdstembureau benoemd zijn verklaard en hun benoeming hebben aanvaard;
  - e. commissie: de advies commissie ter voorbereiding van de kandidaatstelling voor de Eerste Kamer;
  - f. groslijst: een alfabetische lijst van voorlopige kandidaten;

- g. technisch advies: het in artikel 4 omschreven advies over de technische inrichting van de kandidatenlijst;
- h. plaats: een plaats op de kandidatenlijst, welke zoveel plaatsen telt als in het technisch advies zijn omschreven;
- i. voorlopige kandidaat: een lid van de VVD dat schriftelijk heeft verklaard een kandidatuur in overweging te willen nemen voor een plaats op de kandidatenlijst;

1.2. De data in dit reglement verwijzen naar tijdstippen in het jaar dat voorafgaat aan het jaar waarin de periodieke verkiezingen plaatsvinden, tenzij uit de tekst anders blijkt.

1.3. Vóór 1 januari publiceert het hoofdbestuur de voor de kandidaatstellingsprocedure geldende termijnen en tijdstippen. Bij deze publicatie geeft het hoofdbestuur aan de leden kennis van hun bevoegdheid om voor een door het hoofdbestuur te bepalen datum aan het bestuur van hun afdeling namen te noemen van personen, die zij wensen voor te dragen als voorlopige kandidaat.

ARTIKEL 2

De verantwoordelijkheid voor de procedure

- 2.1. Het hoofdbestuur is verantwoordelijk voor het uitvoeren van de kandidaatstellingsprocedure.
- 2.2. Er is een advies commissie belast met de voorbereiding van de kandidaatstelling waarvan de leden door het hoofdbestuur worden benoemd.

- 2.3 Met uitzondering van aspirant-leden is ieder lid benoembaar tot lid van de commissie mits dat lid schriftelijk onherroepelijk verklaart geen voorlopige kandidatuur voor een plaats op de kandidatenlijst te zullen aanvaarden.
- 2.4 De commissie brengt aan het hoofdbestuur een gemotiveerd oordeel uit over de voorlopige kandidaten. Alvorens het oordeel uit te brengen wint de commissie het advies in van de voorzitter van de Eerste-Kamerfractie.
- 2.5 Vóór 1 juni vraagt het de directeur van het algemeen secretariaat aan de zittende leden hem binnen drie weken schriftelijk te berichten of zij bereid zijn een voorlopige kandidatuur in overweging te nemen. Binnen een termijn van twee weken na ontvangst van deze berichten wordt hiervan melding gemaakt aan de commissie.
- 2.6 Op leden van de VVD die nadat de in artikel 2.5. bedoelde vragen zijn gesteld zittend lid zijn geworden, is dat artikel van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat de beantwoording binnen één week dient te geschieden.

ARTIKEL 3

De voorlopige kandidaten

- 3.1. Het bestuur van elke afdeling roept voor 1 juni een ledenvergadering bijeen.
- 3.2. Na te hebben kennisgenomen van de namen die aan het bestuur van de afdeling zijn genoemd, besluit deze ledenvergadering welke voorlopige kandidaten zij wenst voor te dragen; de vergadering kan als voorlopige kandidaten ook personen

voordragen die niet tevoren aan het bestuur van de afdeling zijn genoemd.

- 3.3. Ook de commissie en het hoofdbestuur zijn bevoegd voorlopige kandidaten voor te dragen; de artikelen 3.5. en 3.6. zijn respectievelijk van overeenkomstige toepassing.
- 3.4. Alleen leden van de VVD kunnen als voorlopig kandidaat worden voorgedragen. Het tijdstip van aanvang van hun lidmaatschap dient gelegen te zijn vóór 1 juli. In een uitzonderlijk geval kan het hoofdbestuur een besluit nemen hiervan ontheffing te verlenen. Dit gemotiveerde besluit wordt met de groslijst meegezonden.
- 3.5. Binnen twee weken na de in artikel 3.1. genoemde ledenvergadering brengt het bestuur van elke afdeling de namen van de voorgedragen voorlopige kandidaten ter kennis van het hoofdbestuur, met gebruikmaking en door volledige invulling van formulieren volgens een door het hoofdbestuur vast te stellen model; elk formulier behoort te zijn ondertekend door de voorzitter of de secretaris van de afdeling alsmede, indien de voorlopige kandidaat geen zittend lid is, door de voorlopige kandidaat zelf; de voorlopige kandidaat dient tevens te verklaren of hij bij verkiezing of plaatsvervulling de benoeming zal aanvaarden.
- 3.6. Voorlopige kandidaten mogen niet deelnemen aan activiteiten in het kader van de kandidaatstellingsprocedure vanaf het tijdstip waarop zij schriftelijk hun voorlopige kandidatuur hebben bevestigd. Vóór 1 juli dienen alle voorlopige kandidaten deze bevestiging te hebben ondertekend. De voorzitter van de Eerste-Kamerfractie is van genoemde uitsluiting uitgezonderd, doch uitsluitend in de vergaderingen van de commissie, het hoofdbestuur, de algemene vergadering en in de door het hoofdbestuur bijeengeroepen bijeenkomsten.

- 3.7. De uitsluiting vervalt voor degenen, die hun bereidverklaring in een aan het hoofdbestuur gerichte schriftelijke verklaring hebben ingetrokken.

ARTIKEL 4

De groslijst, het technisch advies en de ontwerp-kandidatenlijst

- 4.1. Het hoofdbestuur stelt vóór 1 oktober een lijst (groslijst) van de voorlopige kandidaten op. Deze lijst bevat de informatie overeenkomstig het door het hoofdbestuur beschikbaar te stellen kandidaatstellingsformulier. De directeur van het algemeen secretariaat draagt zorg voor publicatie van deze groslijst.
- 4.2. Voor een kandidatuur komen slechts leden van de VVD in aanmerking die in de groslijst zijn vermeld tenzij het technisch advies de bepaling bevat, dat voor plaatsen ook andere leden van de VVD kandidaat kunnen worden gesteld. Daarnaast is uitsluitend in bijzondere gevallen het bestuur van de provinciecentrale bevoegd in de ontwerp-kandidatenlijst ook namen op te nemen van leden van de VVD die niet in de groslijst zijn vermeld. Van deze bevoegdheid kan het bestuur gebruik maken tot het moment van aanvang van de kandidaatstellingsvergadering.
- 4.3. In de beschrijvingsbrief voor de algemene vergadering, waarop de kandidatenlijst definitief wordt vastgesteld, wordt mede het voorstel van het hoofdbestuur vermeld met betrekking tot een technisch advies. Dit advies houdt ten minste in:
- aantal op de lijst te plaatsen kandidaten;
  - totaal aantal voorlopige kandidaten dat naar landelijke voorkeur zal worden

gerangschikt;

- al dan niet de mogelijkheid, dat leden van de VVD kandidaat kunnen worden gesteld die niet in de groslijst zijn vermeld.
- 4.4. Het hoofdbestuur bespreekt in het periodiek overleg met de voorzitters van de kamercentrales het technisch advies en het concept van de ontwerp-lijst.
- 4.5. Vier weken voor het tijdstip van publicatie van de beschrijvingsbrief voor de algemene vergadering die beslist over de definitieve kandidatenlijst maakt het hoofdbestuur op:
- het technisch advies.
  - het advies inzake het al dan niet aangaan van een lijstencombinatie als bedoeld in de Kieswet, door verbinding van de in te dienen kandidatenlijst met door één of meer andere politieke partijen of groeperingen in te dienen lijsten;
  - het ontwerp van de in te dienen kandidatenlijst;
  - de toelichting op het ontwerp met (indien van toepassing) onder meer de motivering inzake opneming in het ontwerp van een kandidaat die niet in de groslijst is vermeld en inzake die kandidaat die als zittend lid niet in het ontwerp is opgenomen.
- 4.6. Het hoofdbestuur publiceert de beschrijvingsbrief, waarin opgenomen de in artikel 4.5. vermelde stukken, zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk tien weken voor het tijdstip waarop de kandidaatstellingsvergadering wordt gehouden.
- 4.7. De ledenvergaderingen van de afdelingen hebben gedurende een termijn van zes weken na het tijdstip van publicatie van de beschrijvingsbrief het recht wijzigingsvoorstellen bij het hoofdbestuur inzake de volgorde van de

kandidatenlijst in te dienen. Hierbij wordt gebruik gemaakt van een vast model, dat door het hoofdbestuur wordt verstrekt.

- 4.8. Het in artikel 4.7. aangegeven recht komt overeenkomstig toe aan de statenfracties.
- 4.9. Het hoofdbestuur kan eveneens wijzigingsvoorstellen doen inzake de volgorde van de kandidatenlijst.
- 4.10. Een wijzigingsvoorstel dient betrekking te hebben op de vervulling van één plaats op de kandidatenlijst.
- 4.11. Het hoofdbestuur zendt de wijzigingsvoorstellen ten laatste drie weken voor de algemene vergadering aan de besturen van afdelingen die zorgdragen voor het in bezit stellen van voornoemde stukken aan de afgevaardigde(n) en zijn (hun) plaatsvervanger(s) naar de kandidaatstellingsvergadering. De wijzigingsvoorstellen worden tevens ter kennisname toegezonden aan de centrales.

ARTIKEL 5

Het verkiezingsprogramma

- 5.1. Voorlopige kandidaten worden geacht het door de algemene vergadering vastgestelde landelijke verkiezingsprogramma volledig te onderschrijven. Indien een voorlopige kandidaat ten aanzien van een of meer punt(en) een voorbehoud wil maken, zal de kandidaat dit tijdig en schriftelijk dienen te doen bij het hoofdbestuur. Het hoofdbestuur is verplicht van deze kennisgeving melding te

maken in de kandidaatstellingsvergadering.

ARTIKEL 6

De kandidaatstellingsvergadering

- 6.1. De kandidaatstellingsvergadering wordt gehouden uiterlijk vier weken voor de dag der kandidaatstelling. Het hoofdbestuur roept deze (buitengewone) algemene vergadering bijeen.
- 6.2. Het hoofdbestuur vergadert ten minste twee weken voor de kandidaatstellingsvergadering met de gezamenlijke statenfracties. Zij adviseren het hoofdbestuur inzake:
  - a. het technisch advies;
  - b. het advies inzake al dan niet aangaan van een lijstencombinatie;
  - c. het ontwerp van de in te dienen kandidatenlijst;
  - d. de ingediende wijzigingsvoorstellen.
- 6.3. Binnen een week na de in artikel 6.2. voorgeschreven bijeenkomst kan het hoofdbestuur n.a.v. deze bijeenkomst wijzigingsvoorstellen doen inzake de volgorde van de kandidatenlijst. Deze wijzigingsvoorstellen worden door de kandidaatstellingsvergadering gelijkwaardig aan overige wijzigingsvoorstellen behandeld. Voornoemde wijzigingsvoorstellen worden door het hoofdbestuur zo spoedig mogelijk aan de besturen van afdelingen toegezonden die zorgdragen voor het in bezit stellen van voornoemde stukken aan de afgevaardigde(n) en zijn (hun) plaatsvervanger(s) naar de kandidaatstellingsvergadering. De wijzigingsvoorstellen worden tevens door het hoofdbestuur ter kennisname

toegezonden aan de centrales. Deze bepaling laat de bevoegdheid van het hoofdbestuur zoals bedoeld in artikel 4.2. onverlet.

- 6.4. Het hoofdbestuur nodigt voor de kandidaatstellingsvergadering de voorzitter van de Eerste-Kamerfractie uit ten einde daar inlichtingen te verstrekken. Een overeenkomstig verzoek wordt gericht aan de zittende leden.
- 6.5. Tot de kandidaatstellingsvergadering worden eerst de zittende leden die aan de door het hoofdbestuur gezonden uitnodiging gevolg hebben gegeven, ieder afzonderlijk toegelaten en in de gelegenheid gesteld het woord te voeren en die inlichtingen te geven waar de vergadering om vraagt; telkens nadat dit is geschied verlaat de betrokkene de vergadering.
- 6.6. De kandidaatstellingsvergadering stelt vervolgens het technisch advies en de in te dienen kandidatenlijst naar volgorde van landelijke voorkeur vast.
- 6.7. Het hoofdbestuur publiceert de door de kandidaatstellingsvergadering genomen besluiten; tevens brengt het deze besluiten ter kennis van de zittende leden die zich kandidaat hebben gesteld.

ARTIKEL 7

Het verloop van de stemmingen in de kandidaatstellingsvergadering

- 7.1. Overdracht van stemmen is toegestaan mits aan de volgende voorwaarden is voldaan:

- a. de stemmen worden overgedragen aan een of meer afgevaardigde(n) van een andere afdeling binnen de eigen kamercentrale;
- b. de afgevaardigde niet meer dan vijftien stemmen namens ten hoogste zes afdelingen uitbrengt;
- c. overdracht van de stemmen plaatsvindt aan de hand van een door het hoofdbestuur voor te schrijven model, zonder mogelijkheid van substitutie.

- 7.2. Stemoverdracht tijdens de vergadering is niet toegestaan.
- 7.3. In de kandidaatstellingsvergadering wordt, voordat de beraadslagingen en stemmingen over elke plaats achtereenvolgens aan de orde komen, eerst gelegenheid gegeven voor het houden van algemene beschouwingen, ook over het eventueel aan de vergadering voorgelegde advies of voorstel en de daaraan ten grondslag liggende gegevens, benevens over eventueel ingekomen stukken.
- 7.4. Uitsluitend de ingediende schriftelijke wijzigingsvoorstellen worden in stemming gebracht aan de hand van de ontwerp-kandidatenlijst van het hoofdbestuur.
- 7.5. De kandidatenlijst wordt samengesteld door over elke plaats, achtereenvolgens van de eerste tot en met de laatste plaats, aan de hand van de ontwerp-kandidatenlijst van het hoofdbestuur, te besluiten overeenkomstig het bepaalde in het huishoudelijk reglement; tijdens de stemmingen over een bepaalde plaats wordt niet meer beraadslaagd.
- 7.6. Als de algemene vergadering een andere kandidaat stelt voor een bepaalde plaats dan is voorgesteld in het ontwerp van het hoofdbestuur schuift de oorspronkelijk voor die plaats voorgestelde kandidaat en degenen die in voornoemd ontwerp op hem/haar volgen, allen een plaats naar beneden op; daarna worden de

beraadslagingen en de stemmingen met inachtneming van het genomen besluit hervat, te beginnen met de plaats, volgende op die waarvoor de vergadering een andere kandidaat heeft gesteld dan was voorgesteld.

- 7.7. Een wijzigingsvoorstel, inhoudende de naam van een kandidaat voor een bepaalde plaats die reeds op de kandidatenlijst is geplaatst, wordt niet meer in de beraadslaging en besluitvorming betrokken voor een volgende plaats op de kandidatenlijst.
- 7.8. Een wijzigingsvoorstel kan tijdens de beraadslagingen worden ingetrokken door de afgevaardigde(n) van de desbetreffende afdeling die voornoemd wijzigingsvoorstel heeft ingediend. Een zelfde recht komt eveneens toe aan het hoofdbestuur ten aanzien van het door dat hoofdbestuur ingediende wijzigingsvoorstel.
- 7.9. De wijzigingsvoorstellen kunnen, nadat deze zijn gepubliceerd niet meer worden veranderd.

ARTIKEL 8

De inlevering van de kandidatenlijst

- 8.1. Het hoofdbestuur vraagt aan een ieder die door de kandidaatstellingsvergadering kandidaat is gesteld, binnen een termijn van uiterlijk een week schriftelijk te verklaren dat hij bereid is de hem toegekende plaats te aanvaarden.
- 8.2. De directeur van het algemeen secretariaat is belast met het verzamelen van de

ingevolge de Kieswet voorgeschreven verklaringen van instemming.

- 8.3. Het hoofdbestuur kan namen van kandidaten die deze verklaring niet binnen de gestelde termijn ondertekend hebben ingezonden, van de kandidatenlijst schrappen. Na het uitvallen van een kandidaat door schrapping of door een andere oorzaak, herziet het hoofdbestuur de kandidatenlijst door opschuiving van de kandidaten.
- 8.4. De door het hoofdbestuur benoemde gemachtigde of diens plaatsvervanger draagt zorg voor de indiening van de kandidatenlijst alsmede - indien daartoe is besloten - tot verbinding van de lijst tot een lijstencombinatie zoals bedoeld in de Kieswet.

ARTIKEL 9

Afwijkingen van de procedure

- 9.1. Indien een lid van oordeel is dat, ter zake van de kandidaatstelling is gehandeld in strijd met de statuten, het huishoudelijk reglement of dit reglement, kan dat lid een klacht indienen bij het hoofdbestuur. Ten aanzien van een in dit reglement voorgeschreven ledenvergadering komt deze bevoegdheid toe aan allen die op de desbetreffende vergadering bevoegd aanwezig zijn geweest en aan de voorlopige kandidaten die voorkomen op de groslijst.
- 9.2. Een klacht moet bij aangetekend en gemotiveerd schrijven worden ingediend binnen twee weken nadat het betwiste feit zich heeft voorgedaan of het betrokken lid daarvan kennis heeft kunnen nemen, doch uiterlijk 48 uur na de

kandidaatstellingsvergadering.

- 9.3. Indien het hoofdbestuur van oordeel is dat in strijd met de statuten, het huishoudelijk reglement en/of dit reglement gehandeld is en dientengevolge de mogelijkheid aanwezig is dat een of meer besluiten in de betrokken vergadering anders hadden kunnen zijn indien de strijdigheid zich niet had voorgedaan, is het bevoegd het besluit geheel of ten dele nietig te verklaren en/of de het bestuur van de afdeling op te dragen de fout te herstellen en/of opnieuw een vergadering uit te schrijven. Het hoofdbestuur kan ook zelf hierin voorzien.
- 9.4. Tegen een voorziening van het hoofdbestuur, is in het kader van deze kandidaatstellingsprocedure geen beroep mogelijk.

- 10.3. Het hoofdbestuur publiceert zo spoedig mogelijk de gewijzigde kandidaatstellingsprocedure.

ARTIKEL 10

Onvoorziene gevallen en niet-periodieke verkiezing

- 10.1. In gevallen waarin dit reglement niet voorziet of waarin de toepassing van dit reglement aanleiding geeft tot moeilijkheden, handelt en beslist het hoofdbestuur.
- 10.2. In geval van niet-periodieke verkiezingen stelt het hoofdbestuur zo spoedig mogelijk de te volgen kandidaatstellingsprocedure vast; indien tijdgebrek zulks nodig maakt met weglating van een of meer fasen en/of met bekorting van termijnen, maar overigens zoveel mogelijk overeenkomstig de bepalingen van dit reglement en met dien verstande dat de definitieve kandidatenlijst in elk geval wordt vastgesteld door de algemene vergadering.

Reglement op de kandidaatstelling voor de VVD-leden in het Europese Parlement (EP)

Artikel I

De aanvang van de procedure

- 1.1. De begrippen die in dit reglement worden gebruikt zijn terug te vinden in de statuten van de VVD, in de Kieswet en de Wet Europese verkiezingen. Daarnaast wordt in dit reglement verstaan onder:
- a. Europese Parlement: de vergadering van rechtstreeks gekozen vertegenwoordigers van de volkeren van de in de Europese Gemeenschap verenigde staten;
  - b. hoofdbestuur: het hoofdbestuur van de VVD als vermeld in artikel 23.1 van de statuten;
  - c. zittend lid: een lid van de VVD dat lid van het Europese Parlement is;
  - d. fractie van liberaal-democraten: de als zodanig gezamenlijk in het Europese Parlement optredende rechtstreeks gekozen vertegenwoordigers, die het verkiezingsprogramma van de Federatie van Liberale en Democratische Partijen van de Europese Gemeenschap onderschrijven;
  - e. commissie: de advies commissie ter voorbereiding van de kandidaatstelling voor de VVD-leden in het Europese Parlement;
  - f. groslijst: een alfabetische lijst van voorlopige kandidaten;
  - g. technisch advies: het in artikel 4 omschreven advies over de technische inrichting van de kandidatenlijst;
  - h. plaats: een plaats op de kandidatenlijst, welke zoveel plaatsen telt als in

het technisch advies zijn omschreven;

- i. voorlopige kandidaat: een lid van de VVD dat schriftelijk heeft verklaard een kandidatuur in overweging te willen nemen voor een plaats op de kandidatenlijst;
- 1.2. De data in dit reglement verwijzen naar tijdstippen in het jaar dat voorafgaat aan het jaar waarin de periodieke verkiezingen plaatsvinden, tenzij uit de tekst anders blijkt.
- 1.3. Vóór 1 januari publiceert het hoofdbestuur de voor de kandidaatstellingsprocedure geldende termijnen en tijdstippen. Bij deze publicatie geeft het hoofdbestuur aan de leden kennis van hun bevoegdheid om voor een door het hoofdbestuur te bepalen datum aan het bestuur van hun afdeling namen te noemen van personen, die zij wensen voor te dragen als voorlopige kandidaat.

ARTIKEL 2

De verantwoordelijkheid voor de procedure

- 2.1. Het hoofdbestuur is verantwoordelijk voor het uitvoeren van de kandidaatstellingsprocedure.
- 2.2. Er is een advies commissie belast met de voorbereiding van de kandidaatstelling waarvan de leden door het hoofdbestuur worden benoemd.
- 2.3. Met uitzondering van aspirant-leden is ieder lid benoembaar tot lid van de commissie mits dat lid schriftelijk onherroepelijk verklaart geen voorlopige

kandidatuur voor een plaats op de kandidatenlijst te zullen aanvaarden.

- 2.4. De commissie brengt aan het hoofdbestuur een gemotiveerd oordeel uit over de voorlopige kandidaten. Alvorens het oordeel uit te brengen wint de commissie het advies in van de vertegenwoordiger van de VVD-leden in het Europese Parlement als adviseur in het hoofdbestuur.
- 2.5. Vóór 1 juni vraagt de directeur van het algemeen secretariaat aan de zittende leden hem binnen drie weken schriftelijk te berichten of zij bereid zijn een voorlopige kandidatuur in overweging te nemen. Binnen een termijn van twee weken na ontvangst van deze berichten wordt hiervan melding gemaakt aan de commissie.
- 2.6. Op leden van de VVD die nadat de in artikel 2.5. bedoelde vragen zijn gesteld zittend lid zijn geworden, is dat artikel van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat de beantwoording binnen één week dient te geschieden.

ARTIKEL 3

De voorlopige kandidaten

- 3.1. Het bestuur van elke afdeling roept voor 1 juni een ledenvergadering bijeen.
- 3.2. Na te hebben kennisgenomen van de namen die aan het bestuur van de afdeling zijn genoemd, besluit deze ledenvergadering welke voorlopige kandidaten zij wenst voor te dragen; de vergadering kan als voorlopige kandidaten ook personen voordragen die niet tevoren aan het bestuur van de afdeling zijn genoemd.

- 3.3. Ook de commissie en het hoofdbestuur zijn bevoegd voorlopige kandidaten voor te dragen; de artikelen 3.5 en 3.6. zijn respectievelijk van overeenkomstige toepassing.
- 3.4. Alleen leden van de VVD kunnen als voorlopig kandidaat worden voorgedragen. Het tijdstip van aanvang van hun lidmaatschap dient gelegen te zijn vóór 1 juli. In een uitzonderlijk geval kan het hoofdbestuur een besluit nemen hiervan ontheffing te verlenen. Dit gemotiveerde besluit wordt met de groslijst meegezonden.
- 3.5. Binnen twee weken na de in artikel 3.1. genoemde ledenvergadering brengt het bestuur van elke afdeling de namen van de voorgedragen voorlopige kandidaten ter kennis van het hoofdbestuur, met gebruikmaking en door volledige invulling van formulieren volgens een door het hoofdbestuur vast te stellen model; elk formulier behoort te zijn ondertekend door de voorzitter of de secretaris van de afdeling alsmede, indien de voorlopige kandidaat geen zittend lid is, door de voorlopige kandidaat zelf; de voorlopige kandidaat dient tevens te verklaren of hij bij verkiezing of plaatsvervulling de benoeming zal aanvaarden.
- 3.6. Voorlopige kandidaten mogen niet deelnemen aan activiteiten in het kader van de kandidaatstellingsprocedure vanaf het tijdstip waarop zij schriftelijk hun voorlopige kandidatuur hebben bevestigd. Vóór 1 juli dienen alle voorlopige kandidaten deze bevestiging te hebben ondertekend. De vertegenwoordiger van de VVD-leden in het Europese Parlement als adviseur in het hoofdbestuur is van deze uitsluiting uitgezonderd, doch uitsluitend in de vergaderingen van de commissie, het hoofdbestuur, de algemene vergadering en in de door het hoofdbestuur bijeengeroepen bijeenkomsten.

- 3.7. De uitsluiting vervalt voor degenen, die hun bereidverklaring in een aan het hoofdbestuur gerichte schriftelijke verklaring hebben ingetrokken.

ARTIKEL 4

De groslijst, het technisch advies en de ontwerp-kandidatenlijst

- 4.1. Het hoofdbestuur stelt vóór 1 oktober een lijst (groslijst) van de voorlopige kandidaten op. Deze lijst bevat de informatie overeenkomstig het door het hoofdbestuur beschikbaar te stellen kandidaatstellingsformulier. De directeur van het algemeen secretariaat draagt zorg voor publicatie van deze groslijst.
- 4.2. Voor een kandidatuur komen slechts leden van de VVD in aanmerking die in de groslijst zijn vermeld tenzij het technisch advies de bepaling bevat, dat voor plaatsen ook andere leden van de VVD kandidaat kunnen worden gesteld. Daarnaast is uitsluitend in bijzondere gevallen het bestuur van de provinciale centrale bevoegd in de ontwerp-kandidatenlijst ook namen op te nemen van leden van de VVD die niet in de groslijst zijn vermeld. Van deze bevoegdheid kan het bestuur gebruik maken tot het moment van aanvang van de kandidaatstellingsvergadering.
- 4.3. In de beschrijvingsbrief voor de algemene vergadering, waarop de kandidatenlijst definitief wordt vastgesteld, wordt mede het voorstel van het hoofdbestuur vermeld met betrekking tot een technisch advies. Dit advies houdt ten minste in:
- aantal op de lijst te plaatsen kandidaten;
  - totaal aantal voorlopige kandidaten dat naar landelijke voorkeur zal worden

gerangschikt;

- al dan niet de mogelijkheid, dat leden van de VVD kandidaat kunnen worden gesteld die niet in de groslijst zijn vermeld.
- 4.4. Het hoofdbestuur bespreekt in het periodiek overleg met de voorzitters van de kamercentrales het technisch advies en het concept van de ontwerp-lijst.
- 4.5. Vier weken voor het tijdstip van publicatie van de beschrijvingsbrief voor de algemene vergadering die beslist over de definitieve kandidatenlijst maakt het hoofdbestuur op:
- het technisch advies.
  - het advies inzake het al dan niet aangaan van een lijstencombinatie als bedoeld in de Kieswet, door verbinding van de in te dienen kandidatenlijst met door één of meer andere politieke partijen of groeperingen in te dienen lijsten;
  - het ontwerp van de in te dienen kandidatenlijst;
  - de toelichting op de ontwerp met (indien van toepassing) onder meer de motivering inzake opneming in het ontwerp van een kandidaat die niet in de groslijst is vermeld en inzake die kandidaat die als zittend lid niet in het ontwerp is opgenomen.
- 4.6. Het hoofdbestuur publiceert de beschrijvingsbrief, waarin opgenomen de in artikel 4.5. vermelde stukken, zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk tien weken voor het tijdstip waarop de kandidaatstellingsvergadering wordt gehouden.
- 4.7. De ledenvergaderingen van de afdelingen hebben gedurende een termijn van zes weken na het tijdstip van publicatie van de beschrijvingsbrief het recht wijzigingsvoorstellen bij het hoofdbestuur inzake de volgorde van de

kandidatenlijst in te dienen. Hierbij wordt gebruik gemaakt van een vast model, dat door het hoofdbestuur wordt verstrekt.

- 4.8. Het hoofdbestuur kan eveneens wijzigingsvoorstellen doen inzake de volgorde van de kandidatenlijst.
- 4.9. Een wijzigingsvoorstel dient betrekking te hebben op de vervulling van één plaats op de kandidatenlijst.
- 4.10. Het hoofdbestuur zendt de wijzigingsvoorstellen ten laatste drie weken voor de algemene vergadering aan de besturen van afdelingen die zorgdragen voor het in bezit stellen van voornoemde stukken aan de afgevaardigde(n) en zijn (hun) plaatsvervanger(s) naar de algemene vergadering. De wijzigingsvoorstellen worden tevens ter kennisname toegezonden aan de centrales.

ARTIKEL 5

Het verkiezingsprogramma

- 5.1. Tussen 1 januari en 1 februari van het jaar waarin de verkiezingen plaatsvinden wordt op voorstel van het hoofdbestuur het verkiezingsprogramma in een algemene vergadering vastgesteld.
- 5.2. Voorlopige kandidaten worden geacht het verkiezingsprogramma volledig te onderschrijven. Indien een voorlopige kandidaat ten aanzien van een of meer punt(en) een voorbehoud wil maken, zal de kandidaat dit tijdig en schriftelijk dienen te doen bij het hoofdbestuur. Het hoofdbestuur is verplicht van deze

kennisgeving melding te maken in de kandidaatstellingsvergadering.

ARTIKEL 6

De kandidaatstellingsvergadering

- 6.1. De kandidaatstellingsvergadering wordt gehouden uiterlijk vier weken voor de dag der kandidaatstelling. Het hoofdbestuur roept deze algemene vergadering bijeen.
- 6.2. Het hoofdbestuur nodigt voor de kandidaatstellingsvergadering de vertegenwoordiger van de VVD-leden in het Europese Parlement als adviseur in het hoofdbestuur uit ten einde daar inlichtingen te verstrekken. Een overeenkomstig verzoek wordt gericht aan de zittende leden.
- 6.3. Tot de kandidaatstellingsvergadering worden eerst de zittende leden die aan de door het hoofdbestuur gezonden uitnodiging gevolg hebben gegeven, ieder afzonderlijk toegelaten en in de gelegenheid gesteld het woord te voeren en die inlichtingen te geven waar de vergadering om vraagt; telkens nadat dit is geschied verlaat de betrokkene de vergadering.
- 6.4. De kandidaatstellingsvergadering stelt vervolgens het technisch advies en de in te dienen kandidatenlijst naar volgorde van landelijke voorkeur vast.
- 6.5. Het hoofdbestuur publiceert de door de kandidaatstellingsvergadering genomen besluiten; tevens brengt het deze besluiten ter kennis van de zittende leden die zich kandidaat hebben gesteld.

ARTIKEL 7

Het verloop van de stemmingen in de kandidaatstellingsvergadering

- 7.1. Overdracht van stemmen is toegestaan mits aan de volgende voorwaarden is voldaan:
- a. de stemmen worden overgedragen aan een of meer afgevaardigde(n) van een andere afdeling binnen de eigen kamercentrale;
  - b. de afgevaardigde niet meer dan vijftien stemmen namens ten hoogste zes afdelingen uitbrengt;
  - c. overdracht van de stemmen plaatsvindt aan de hand van een door het hoofdbestuur voor te schrijven model, zonder mogelijkheid van substitutie.
- 7.2. Stemoverdracht tijdens de vergadering is niet toegestaan.
- 7.3. In de kandidaatstellingsvergadering wordt, voordat de beraadslagingen en stemmingen over elke plaats achtereenvolgens aan de orde komen, eerst gelegenheid gegeven voor het houden van algemene beschouwingen, ook over het eventueel aan de vergadering voorgelegde advies of voorstel en de daaraan ten grondslag liggende gegevens, benevens over eventueel ingekomen stukken.
- 7.4. Uitsluitend de ingediende schriftelijke wijzigingsvoorstellen worden in stemming gebracht aan de hand van de ontwerp-kandidatenlijst van het hoofdbestuur.
- 7.5. De kandidatenlijst wordt samengesteld door over elke plaats, achtereenvolgens van de eerste tot en met de laatste plaats, aan de hand van de ontwerp-

kandidatenlijst van het hoofdbestuur, te besluiten overeenkomstig het bepaalde in het huishoudelijk reglement; tijdens de stemmingen over een bepaalde plaats wordt niet meer beraadslaagd.

- 7.6. Als de algemene vergadering een andere kandidaat stelt voor een bepaalde plaats dan is voorgesteld in het ontwerp van het hoofdbestuur schuift de oorspronkelijk voor die plaats voorgestelde kandidaat en degenen die in voornoemd ontwerp op hem/haar volgen, allen een plaats naar beneden op; daarna worden de beraadslagingen en de stemmingen met inachtneming van het genomen besluit hervat, te beginnen met de plaats, volgende op die waarvoor de vergadering een andere kandidaat heeft gesteld dan was voorgesteld.
- 7.7. Een wijzigingsvoorstel, inhoudende de naam van een kandidaat voor een bepaalde plaats die reeds op de kandidatenlijst is geplaatst, wordt niet meer in de beraadslaging en besluitvorming betrokken voor een volgende plaats op de kandidatenlijst.
- 7.8. Een wijzigingsvoorstel kan tijdens de beraadslagingen worden ingetrokken door de afgevaardigde(n) van de desbetreffende afdeling die voornoemd wijzigingsvoorstel heeft ingediend. Een zelfde recht komt eveneens toe aan het hoofdbestuur ten aanzien van het door dat hoofdbestuur ingediende wijzigingsvoorstel.
- 7.9. De wijzigingsvoorstellen kunnen, nadat deze zijn gepubliceerd niet meer worden veranderd.

ARTIKEL 8

De inlevering van de kandidatenlijst

- 8.1. Het hoofdbestuur vraagt aan een ieder die door de kandidaatstellingsvergadering kandidaat is gesteld, binnen een termijn van uiterlijk een week schriftelijk te verklaren dat hij bereid is de hem toegekende plaats te aanvaarden.
- 8.2. De directeur van het algemeen secretariaat is belast met het verzamelen van de ingevolge de Wet Europese verkiezingen voorgeschreven verklaringen van instemming.
- 8.3. Het hoofdbestuur kan namen van kandidaten die deze verklaring niet binnen de gestelde termijn ondertekend hebben ingezonden, van de kandidatenlijst schrappen. Na het uitvallen van een kandidaat door schrapping of door een andere oorzaak, herzielt het hoofdbestuur de kandidatenlijst door opschuiving van de kandidaten.
- 8.4. De door het hoofdbestuur benoemde gemachtigde of diens plaatsvervanger draagt zorg voor de indiening van de kandidatenlijst alsmede - indien daartoe is besloten - tot verbinding van de lijst tot een lijstencombinatie zoals bedoeld in de Kieswet.

ARTIKEL 9

Afwijkingen van de procedure

- 9.1. Indien een lid van oordeel is dat, ter zake van de kandidaatstelling is gehandeld in strijd met de statuten, het huishoudelijk reglement of dit reglement, kan dat lid een klacht indienen bij het hoofdbestuur. Ten aanzien van een in dit reglement

voorgeschreven ledenvergadering komt deze bevoegdheid toe aan allen die op de desbetreffende vergadering bevoegd aanwezig zijn geweest en aan de voorlopige kandidaten die voorkomen op de groslijst.

- 9.2. Een klacht moet bij aangetekend en gemotiveerd schrijven worden ingediend binnen twee weken nadat het betwiste feit zich heeft voorgedaan of het betrokken lid daarvan kennis heeft kunnen nemen, doch uiterlijk 48 uur na de kandidaatstellingsvergadering.
- 9.3. Indien het hoofdbestuur van oordeel is dat in strijd met de statuten, het huishoudelijk reglement en/of dit reglement gehandeld is en dientengevolge de mogelijkheid aanwezig is dat een of meer besluiten in de betrokken vergadering anders hadden kunnen zijn indien de strijdigheid zich niet had voorgedaan, is het bevoegd het besluit geheel of ten dele nietig te verklaren en/of de het bestuur van de afdeling op te dragen de fout te herstellen en/of opnieuw een vergadering uit te schrijven. Het hoofdbestuur kan ook zelf hierin voorzien.
- 9.4. Tegen een voorziening van het hoofdbestuur, is in het kader van deze kandidaatstellingsprocedure geen beroep mogelijk.

ARTIKEL 10

Onvoorziene gevallen.

- 10.1. In gevallen waarin dit reglement niet voorziet of waarin de toepassing van dit reglement aanleiding geeft tot moeilijkheden, handelt en beslist het hoofdbestuur.